

Enquesta de seguretat pública de Catalunya

Edició 2004

Departament d'Interior

**Generalitat
de Catalunya**

Índex

I. Presentació	7
II. Aspectes tècnics	9
La mostra	11
El qüestionari	12
Les dimensions d'anàlisi	14
Les unitats d'anàlisi	15
Els principals indicadors	15
L'edició d'enguany.....	21
III. Els fets experimentats	23
Indicadors globals.....	25
Victimització per fets consumats i no consumats	27
Els sis àmbits delictius	29
Àmbit de la seguretat personal	35
Àmbits dels vehicles	43
Àmbits dels domicilis	49
Àmbit dels comerços	53
Àmbit de les segones residències	59
Àmbit de l'economia agrària	63
Tots els fets delictius	67
1998-2003: sis anys de sèrie	69
La victimització per fets no delictius	85
Vandalització i destrosses	89

L'anàlisi territorial	95
Distribució territorial de les víctimes	99
Distribució territorial dels fets	103
L'índex de localització dels fets.....	107
El cost de la delinqüència	111
El record	113
El cost psicològic	121
Les molèsties associades	129
El cost econòmic	137
La denúncia	145
IV. Les víctimes	163
La relació amb el delinqüent	175
V. Les percepcions	177
Territori i sentiments de seguretat	183
Percepcions sobre la seguretat a Catalunya.....	185
Percepcions sobre la seguretat als municipis petits i mitjans ..	191
Percepcions sobre la seguretat a les ciutats grans	193
VI. Les valoracions	197
Els principals problemes de Catalunya	200
Valoració de qüestions problemàtiques	203
Les polítiques de seguretat	205
El desplegament	207
Els Mossos d'Esquadra a les carreteres	209

I. Presentació

L'*Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (ESPC)*, en el seu disseny actual, és el resultat de la confluència de dues enquestes preexistents. D'una banda, l'Ajuntament de Barcelona va començar a realitzar enquestes de victimització anuals el 1984, i aquesta experiència singular va ser ampliada a tots els municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona l'any 1989. És de rigor assenyalar, en primer lloc, el caràcter capdavanter d'aquestes corporacions locals en l'estudi, a partir de mostres representatives, de les experiències dels ciutadans com a víctimes i de les seves opinions en matèria de seguretat.

D'una altra banda, l'any 1999 la Generalitat de Catalunya va dur a terme la prova pilot d'una gran enquesta sobre seguretat i policia que a partir de l'any 2000 va incorporar-se amb caràcter experimental al Pla estadístic de Catalunya, també amb periodicitat anual.

L'existència de dues operacions estadístiques de dimensions considerables en àmbits d'estudi similars o idèntics va plantejar d'immediat la necessitat d'una confluència per raons d'economia i en compliment de la normativa estadística vigent. En conseqüència, des de l'any 2002 es va dur a terme una única operació de camp, amb un qüestionari comú i mòduls adaptats a les necessitats de cada institució. Enguany, fins i tot s'ha produït una concentració de les tasques d'anàlisi en l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB), amb un equip tècnic dirigit pel professor Juli Sabaté de la Universitat de Barcelona, que ha col·laborat habitualment en les edicions anteriors de les dues enquestes originals.

Naturalment una operació d'aquesta complexitat ha requerit la signatura de diversos convenis de col·laboració. Sobretot, el conveni marc en matèria d'estudis entre la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. I els acords corresponents amb l'Institut d'Estadística de Catalunya i l'IERMB.

Més concretament, l'Institut d'Estadística de Catalunya s'ha fet càrrec dels aspectes metodològics de l'operació estadística (disseny i distribució de la mostra, fixació dels criteris de selecció i de substitució de les unitats mostrals, seguiment del treball de camp, depuració del fitxer de dades, execució del pla de tabulació, etc.) i l'IERMB ha participat en la redacció del qüestionari, en les tasques de seguiment i, sobretot, en la realització de les anàlisis de resultats.

El treball de camp, és a dir, la realització de 18.105 entrevistes, s'ha adjudicat per concurs a l'empresa Instituto DYM SA. Les tasques d'atenció al públic per tal de donar resposta als dubtes o reclamacions que, previsiblement, es poden produir durant la realització del treball de camp en una operació d'aquest abast han estat realitzades per la Direcció General d'Atenció Ciutadana del Departament de la Presidència.

Resultaria potser massa llarg citar nominalment totes les col·laboracions que requereix un projecte d'aquests dimensions però, en tot cas, no volem oblidar que al llarg d'aquesta edició s'han produït alguns canvis significatius en l'equip de treball de l'ESPC, sobretot en la representació del Departament d'Interior i en el grup de col·laboradors de la Universitat de Barcelona. Algunes persones ja no formen part de l'equip i se n'han incorporat de noves. Volem aprofitar l'ocasió per agrair les aportacions de tothom, també la d'aquells que ja no estan vinculats al projecte, com ara el senyor Àlex Bas i el senyor Carles Segura, que tenien funcions de direcció i de coordinació en el Departament d'Interior durant la primera fase, i al professor Josep Maria Aragay i la professora Elisabeth Torroella, que han estat col·laboradors destacats tant de l'Enquesta de Victimització de Barcelona com de l'ESPC.

En fi, la representació àgil, rigorosa i entenedora dels problemes de la victimització, dels sentiments i de les opinions en matèria de seguretat i policia no és una tasca mancada de dificultats, i per abordar-la ens ha semblat oportú basar-nos en els treballs d'anàlisi dirigits pel professor Sabaté que presentem ara lleugerament resumits.

II. Aspectes tècnics

Aspectes tècnics

Cinc aspectes tècnics:

Cal remarcar els cinc aspectes tècnics més rellevants:

1. la grandària de la mostra
2. el qüestionari
3. les dimensions d'anàlisi
4. les unitats d'anàlisi
5. i els principals indicadors de mesura

1. Mostra: elevada

1. La mostra

La mostra de l'ESPC la defineix l'Institut d'Estadística de Catalunya (**IDESCAT**). La seva grandària s'explica per dues raons: l'objecte d'estudi i la voluntat de fer-ne anàlisis territorials.

- ? *L'objecte d'estudi:* la medició de variables escasses com la delinqüència obliga a treballar amb una mostra que pugui assegurar validesa estadística als resultats. En el cas de **l'ESPC**, es volen treballar, amb un tractament específic i consistent, sis àmbits en què s'emmarca l'activitat delictiva, amb els quals s'han estructurat els indicadors de mesura: vehicles, habitatges, segones residències, comerços, economia agrària, i seguretat personal.
- ? *L'anàlisi territorial.* La delinqüència i la seguretat tenen una clara dimensió territorial (associada a la distribució espacial de les diferències socials).

2. El qüestionari

qüestionari àgil

sis àmbits delictius

1. vehicles
2. domicilis
3. segones residències
4. comerç
5. camp
6. seguretat personal

trenta-quatre fets delictius

2. El qüestionari

El qüestionari està dissenyat per poder abastar el múltiple objectiu de l'**ESPC**. En el cas de la mesura de la delinqüència, es tracta d'una doble dimensió: les víctimes i els fets delictius.

El qüestionari, doncs, ha de tenir l'agilitat suficient per abordar l'amplitud de l'objecte d'estudi.

- ? El disseny precodificat del qüestionari facilita el posterior tractament informàtic.
- ? La majoria de preguntes són tancades per possibilitar una millor codificació dels resultats.
- ? A més, sempre que és possible, les qüestions es formulen per obtenir respostes de valoració quantitativa (amb l'important avantatge de permetre anàlisis més complexes).

El qüestionari s'estructura en els sis apartats que s'acaben de mencionar: vehicles, habitatges, segones residències, comerços, economia agrària i seguretat personal. La delimitació en àmbits facilita una major sistematització del disseny del qüestionari i la seva anàlisi dona major precisió a l'estudi perquè són estructures delictives simples i alhora prou independents com per ser indicadors consistents sobre els quals fer pivotar l'anàlisi. Això permet anàlisis comparatives tant des d'una perspectiva de desagregacions territorials, com per estudiar els canvis i l'especialització delictiva al llarg d'una sèrie temporal.

Els sis àmbits delimiten una llista de trenta-quatre fets:

Àmbit dels vehicles

1. robatori del cotxe
2. robatori de la moto
3. robatori de la bicicleta
4. robatori d'algun altre vehicle
5. intent de robatori del vehicle
6. robatori d'objectes del vehicle
7. robatori d'accessoris del vehicle

Àmbit dels domicilis

8. robatori al domicili
9. intent de robatori al domicili

Àmbit de les segones residències

10. robatori a la segona residència
11. intent de robatori a la segona residència

Àmbit dels comerços

12. robatori a l'establiment
13. intent de robatori a l'establiment
14. atracament a l'establiment
15. intent d'atracament a l'establiment
16. robatori de vehicle professional
17. intent de robatori de vehicle professional

Àmbit de l'economia agrària

18. robatori de maquinària agrícola
19. intent de robatori de maquinària agrícola
20. robatori de productes del camp
21. intent de robatori de productes del camp
22. robatori de bestiar
23. intent de robatori de bestiar

Àmbit de la seguretat personal

24. robatori de bossa o cartera
25. intent de robatori de bossa o cartera
26. estrebada
27. intent d'estrebada
28. atracament
29. intent d'atracament
30. agressió física
31. intent d'agressió física
32. amenaces, coaccions, intimidacions
33. robatori de telèfon mòbil
34. intent de robatori de telèfon mòbil

En tots els àmbits tret de la seguretat personal es pregunta també per les destrosses dels béns. En total es demana per set tipus de destrosses:

Àmbit dels vehicles

1. destrossa al vehicle

Àmbit dels domicilis

2. destrossa al domicili

Àmbit de les segones residències

3. destrossa a la segona residència

Àmbit dels comerços

4. destrosses a l'establiment
5. destrosses al vehicle professional

Àmbit de l'economia agrària

6. destrossa de maquinària agrícola
7. destrossa de productes del camp

3. Dimensions d'anàlisi

implementació de la definició social de la delinqüència:

victimització per fets delictius

victimització per fets no delictius

3. Les dimensions d'anàlisi

El fonament teòric de l'enquesta és la **definició social de la delinqüència** segons la qual, és la gent la que defineix quines i quantes de totes les seves relacions socials són delinqüència –sobretot si ha patit l'experiència d'ésser-ne víctima–, tant si les ha denunciat a la policia o a la justícia com si no, tant si hi ha hagut sentència judicial com si no n'hi ha hagut.

Per tant, **són els entrevistats els qui atorguen el caràcter delictiu** a les diferents agressions que han patit.

Tanmateix, fins ara les limitacions tècniques havien impedit la implementació empírica de la definició, perquè de fet, era l'enquesta i no els entrevistats qui atribuïa (o suposava) el caràcter delictiu als fets que eren objecte de la mesura de la victimització.

La metodologia actual ha permès finalment la implementació pràctica i empírica del fonament teòric. Ara és **cada entrevistat victimitzat** el que afirma o nega el caràcter delictiu a cada una de les experiències de victimització que va viure.

Per tant, i en conseqüència, aquest any els indicadors de mesura de la victimització i dels fets delictius són efectivament **indicadors de la definició social de la delinqüència**.

Això implica, a més, que l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya hagi enriquit la seva capacitat d'anàlisi de les agressions que pateixen els ciutadans de Catalunya, i pugui operar amb quatre dimensions d'anàlisi:

vandalització i destrosses

tots els agredits i totes les agressions

1. **La victimització per fets delictius:** quan els entrevistats han atribuït caràcter delictiu al fet que van patir.
2. **La victimització per fets no delictius:** quan els entrevistats no han atribuït caràcter delictiu al fet que van patir.
3. **La vandalització i les destrosses.**
4. **Tots els agredits per totes les agressions** (combinació i suma de les dimensions precedents).

4. Unitats d'anàlisi

4. Les unitats d'anàlisi

Tal com s'ha dit, la metodologia de l'enquesta permet estudiar tant les víctimes com els fets que els passen. Així, les unitats d'anàlisi són dues: víctimes (persones) i fets.

5. Principals indicadors

5. El principals indicadors

A continuació es presenten els principals indicadors d'aquest informe.

5.1. Victimització per fets delictius

Els més rellevants són els que mesuren l'extensió de les quatre dimensions d'anàlisi acabades d'exposar des de la doble perspectiva de les unitats d'anàlisi: les víctimes i els fets.

5.1. Victimització per fets delictius

Les víctimes:

1. Índexs de victimització

Calculen el nombre de víctimes d'un o més fets que aquestes han considerat delictius i el posen en relació percentual amb tots els entrevistats.

2. Índexs de risc

En els àmbits vehicles i comerços, segones residències i economia agrària, la victimització es calcula en relació amb els seus propietaris, que són els únics que en poden ser víctimes.

índexs de victimització

índexs de risc

ràtios de multi-victimització

índexs de fets delictius

Els fets:

3. Ràtios de multivictimització

Nombre de fets delictius que ha patit cada víctima. Com que la unitat d'observació de l'enquesta són els entrevistats, el nombre de fets delictius s'hi han de posar en relació. La ràtio de multivictimització és la mitjana de fets delictius per víctima.

4. Índexs de fets delictius

Posa en relació tots els fets, coneguts a partir de la multivictimització, amb tots els entrevistats. És a dir, calcula l'extensió de la delinqüència a partir del nombre de fets delictius per cada cent habitants.

(Una possibilitat encara no explorada de les enquestes de victimització seria el recompte de tots els fets delictius. Això es podria fer amb l'índex de fets delictius que posa en relació tots els fets (coneguts a partir de la multivictimització) amb tots els entrevistats, calculant l'extensió de la delinqüència a partir del percentatge de fets delictius que han passat per cada cent entrevistats. Seria a partir del seu aixecament poblacional que es podria determinar el nombre total de fets delictius).

5.2. Victimització per fets no delictius

5.2. Victi-mització per fets no delictius

índexs de victimització no delictiva

Les víctimes:

1. Índexs de victimització no delictiva

Calculen el nombre de víctimes d'un o més fets (que no han considerat delictius) i els posen en relació percentual amb tots els entrevistats.

2. Índexs del risc no delictiu

És un indicador teòric, que no es fa servir per les baixes freqüències que presenta.

En els àmbits vehicles i comerços, segones residències i economia agrària, la victimització no delictiva es calcula en relació amb els seus propietaris, que són els únics que en poden ser víctimes.

ràtios de multi-victimització no delictiva

índexs de fets no delictius

5.3. Vandalització i destrosses

índexs de vandalització

ràtios de multi-vandalització

índexs de destrosses

Els fets:

3. Ràtios de multivictimització no delictiva

Nombre de fets no delictius que ha patit cada víctima. La ràtio de multivictimització no delictiva és la mitjana de fets no delictius per víctima.

4. Índexs de fets no delictius

Calcula l'extensió de la delinqüència a partir del nombre de fets no delictius per cada cent entrevistats o habitants.

5.3. Vandalització i destrosses

Les víctimes:

1. Índexs de vandalització

Calculen el nombre de víctimes de destrosses i els posen en relació percentual amb tots els entrevistats.

2. Índexs de risc de vandalització

En els àmbits vehicles i comerços, segones residències i economia agrària, la vandalització es calcula en relació amb els seus propietaris, que són els únics que en poden ser víctimes.

Els fets:

3. Ràtios de multivandalització

Nombre de destrosses que ha patit cada víctima. Com que la unitat d'observació de l'enquesta són els entrevistats, el nombre de destrosses s'hi han de posar en relació. La ràtio de multivandalització és la mitjana de destrosses per víctima.

4. Índexs de destrosses

Posa en relació totes les destrosses (conegudes a partir de la multivandalització) amb tots els entrevistats. És a dir, calcula el percentatge de destrosses per cada cent entrevistats o habitants.

5.4. Els altres indicadors

5.4. Els altres indicadors

La resta d'indicadors mesuren la distribució territorial de víctimes i fets, així com el cost que suposen aquests fets i alguns aspectes concrets sobre les víctimes.

A conseqüència de l'escassetat d'observacions, alguns d'aquests indicadors no es tracten en l'apartat fets no delictius.

L'espai

1. L'espai

1.1. Victimització per fets delictius:

- ✍ Les víctimes: desagregació territorial de l'índex de victimització.
- ✍ Els fets: mapa delictiu (indicador descriptiu del nombre de fets delictius que han passat a cada unitat territorial d'anàlisi, en el nostre cas, les regions policials).
- ✍ Els fets: índex de localització delictiva (indicador analític o explicatiu que posa en relació els fets que han passat a cada unitat territorial amb la seva població).

1.2. Vandalització i destrosses

- ✍ Les víctimes: desagregació territorial de l'índex de vandalització.
- ✍ Els fets: mapa de les destrosses (indicador descriptiu del nombre de destrosses que han passat a cada regió policial).
- ✍ Els fets: índex de localització de les destrosses (indicador analític o explicatiu que posa en relació les destrosses que han passat a cada regió policial amb la seva població).

1.3. Tots els agredits i totes les agressions:

- ✍ les víctimes: desagregació territorial de l'índex d'agredits
- ✍ els fets: mapa d'agressions (indicador descriptiu del nombre d'agressions que han passat a cada regió policial)
- ✍ els fets: índex de localització de totes les agressions (indicador analític o explicatiu que posa en relació les agressions que han passat a cada regió policial amb la seva població)

2. El cost

2. El cost

2.1. L'índex de record

L'índex de record relaciona els entrevistats que espontàniament recorden haver estat víctimes/vandalitzats/agredits amb tots els que ho reconeixen al llarg de l'administració del qüestionari. Atès que la memòria és selectiva, no totes les experiències de victimització són recordades igual. L'índex es construeix per a tres de les dimensions d'anàlisi:

- ? índex de la victimització delictiva
- ? índex de la vandalització
- ? índex de tots els agredits

2.2. El cost psicològic

Se n'estudia la vessant quantitativa, demanant als entrevistats víctimes que l'avaluïn. El resultat se situa en una lògica similar a la del record: és més gran quan els fets s'apropen a la intimitat i als afectes; i el dels fets consumats és més fort que el dels no consumats. L'indicador també es construeix per a:

- ? fets delictius
- ? destrosses
- ? totes les agressions

2.3. L'índex de molèsties

S'estudia també només en l'aspecte quantitatiu. El grau de molèsties associades al fet d'haver estat víctima és força elevat (per sobre del cost psicològic). L'indicador també es construeix per a :

- ? fets delictius
- ? destrosses
- ? totes les agressions

2.4. El cost econòmic

Diners robats o perduts a causa de la delinqüència. L'indicador és la mitjana:

- ? dels fets delictius
- ? de les destrosses
- ? de totes les agressions

3. Les víctimes

3. Les víctimes

3.1. L'índex de denúncia

Percentatge de fets que s'han denunciat (fets denunciats en relació amb tots els fets explicats per les víctimes).

S'estudien:

- ✍ fets delictius
- ✍ fets no delictius, malgrat l'escassetat d'observacions
- ✍ destrosses
- ✍ totes les agressions

3.2. La definició de la víctima

Associació de la victimització amb les característiques sociodemogràfiques més rellevants (l'edat i el gènere, el nivell de renda i la classe social, la situació professional i l'ocupació, així com el nivell d'estudis i la mobilitat).

L'atribut de víctima no es deu només a l'atzar. Es confirma la tesi de la racionalitat de la delinqüència, l'atribut de víctima es defineix per la rendibilitat que aquesta pot oferir.

L'edició d'enguany

Confluència de l'ESPC amb l'EVBAMB

El present informe correspon a la segona edició de confluència total entre l'ESPC i l'enquesta de victimització de Barcelona i la seva àrea metropolitana (EVBAMB).

El procés de confluència ha implicat ajustaments en la metodologia d'ambdues operacions. Els canvis més significatius han derivat de la definitiva adopció del sistema CATI.

Això ha implicat tres importants millores metodològiques en relació amb els anys precedents, derivades de l'aprofitament de les utilitats del sistema:

1. La possibilitat de programes *ad hoc* (aplicatius que es despleguen automàticament) per ampliar respostes dels entrevistats. Per exemple, les característiques de la victimització.

- ✍ La conseqüència principal és la millora en la capacitat de registre de les experiències de victimització i recompte dels fets delictius (d'òbvies limitacions en el format paper per la complexitat i la impossibilitat material de gestió del qüestionari). Ara es recullen, doncs, les experiències de victimització sense els filtres que el format paper feia lògicament inevitables.

2. Dues bases de dades. Es pot treballar amb dues bases de dades: una per a les víctimes i un altra per als fets.

- ✍ Un important avantatge ha estat la millora de la capacitat de descripció i anàlisi de l'enquesta perquè cada fet pot tenir la seva explicació, mentre que abans l'anàlisi es limitava al fet més important de cada àmbit. La millora queda de manifest en:
 - ? L'estudi de les característiques de la delinqüència (bàsicament el cost i el temps).
 - ? La superior capacitat de mesura dels índexs de denúncia: fins ara l'índex relacionava els

entrevistats denunciants amb els entrevistats víctimes. Ara l'índex de denúncia relaciona els fets denunciats amb els fets que han passat.

- ? La mateixa millora analítica en els indicadors territorials: de la localització d'un únic fet per àmbit, a la de tots els fets.

3. La implementació de la definició social de la delinqüència:

- ✍ Gràcies a aquesta definició, l'enquesta millora la seva capacitat epistemològica (és a dir, la millora del coneixement científic: ajust entre teoria i contrastació empírica).
- ✍ Una altra millora és l'ampliació de les unitats d'anàlisi de l'enquesta (victimització per fets delictius, victimització per fets no delictius, vandalització i destrosses, i tots els agredits i totes les agressions).

Fitxa tècnica

Mostra

La **mostra** és de 18.105 individus, amb un error màxim de 0,58% (el marge d'error ha estat calculat per un nivell de significació =0,05- i per $p=0,2$ i $q=0,8$).

Treball de camp

El treball de camp va ser realitzat entre el 13 de gener i el 24 de març de l'any 2004, en base al sistema d'entrevistes telefòniques i la metodologia CATI.

El treball de camp i la depuració de les dades han estat dirigits per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). Tanmateix un equip de l'IERMB en va fer un control exhaustiu i constant amb un seguiment diari i puntual al mateix espai físic del treball de camp.

III. Els fets experimentats

Indicadors globals

Els indicadors: Els indicadors es refereixen al doble objectiu de la mesura:

- ? **Les víctimes:** amb els **índexs de victimització**
- ? **Els fets delictius:** amb les ràtios de **multivictimització** i els **índexs de fets delictius**

Les víctimes

Les víctimes:

Índex global de victimització: 15,90%

L'**índex global de victimització** agrupa tots els entrevistats que han patit algun fet que han considerat delictiu (siguin quins siguin els fets i el nombre de vegades que hagin estat víctimes) i els relaciona amb tots els entrevistats. És doncs, el **percentatge de víctimes en relació al total d'entrevistats**.

? **L'any 2003 un 15,90% de catalans han estat víctimes d'algun fet que han considerat delictiu.**

Els fets:

Els fets delictius

La mesura dels fets delictius es fa amb la **ràtio de multivictimització** i l'**índex de fets delictius**.

Com que la unitat d'observació de l'enquesta són els entrevistats, els fets s'han de calcular necessàriament en relació amb el nombre d'entrevistats víctimes: així, es demana a cada víctima el nombre de fets delictius que ha patit.

ràtio global de multivictimització: 1,40

La multivictimització és el primer indicador que se'n deriva: és la mitjana de fets delictius per persona victimitzada.

? **L'any 2003 la ràtio de multivictimització ha estat 1,40.**

**Índex global
de fets
delictius:
22,19%**

L'índex de fets delictius posa en relació tots els fets delictius, coneguts a partir de la multivictimització, amb tots els entrevistats. És, doncs, nombre de fets delictius per cada cent entrevistats.

L'aixecament poblacional de l'índex de fets delictius és el que podria permetre el càlcul absolut de l'activitat delictiva (tots els fets delictius que han patit els catalans)

? **L'índex de fets delictius** l'any 2003 ha estat **22,19%**.

Taula 1
Extensió global de la victimització delictiva

Indicadors	2003
Índex global de victimització	15,90
Ràtio global de multivictimització	1,40
Índex de fets delictius	22,19

Victimització per fets consumats i no consumats

La victimització es pot donar amb fets consumats i fets no consumats

Les relacions delictives poden completar-se del tot (victimització per **fets consumats**), poden interrompre's o ni tan sols començar (**fets no consumats**).

Això és així perquè les persones podem definir-nos víctimes tant si el fet s'han consumat com si no s'han consumat.

I com que tots construïm la nostra vida social a partir de les definicions que fem de les nostres relacions, hom pot construir les seves relacions amb els altres a partir d'una vivència d'haver-se sentit victimitzat encara que el fet no s'hagi consumat. I això és així perquè, com deia W.I.Thomas, en una memorable afirmació, que repetim any rera any: "tot allò que els individus defineixen com a real, ho serà en les seves conseqüències".

Per tant, **la definició social** de la delinqüència, que és la que fa servir l'**Enquesta de seguretat pública de Catalunya**, incorpora la possibilitat d'haver estat víctima d'alguna fet delictiu interromput o no començat; i permet la distinció entre la victimització per fets consumats i no consumats.

Les víctimes:

Índexs de victimització

Les víctimes:

Els índexs de victimització dels fets consumats i dels fets no consumats agrupen, d'una banda, tots els entrevistats que han patit algun fet delictiu consumat i, d'altra banda, tots els que s'han definit víctimes d'algun fet no consumat (siguin quins siguin els fets i el nombre de vegades que hagin estat víctimes), i els relaciona

- ? **consumada:** 11,88%
- ? **no consumada:** 5,13%
- ? amb tots els entrevistats de l'enquesta.
- ? Índex de victimització **consumada:** 11,88%
- ? Índex de victimització **no consumada:** 5,13%

Els fets

la multi victimització consumada és més alta

Índex de fets delictius consumats molt més alt: 15,87% vs. 6,31%

Els fets:

La **ràtio de multivictimització** de la delinqüència consumada és superior a la de la no consumada.

- ? Ràtio de multivictimització, mitjana de tots els fets consumats: **1,33**
- ? Ràtio de multivictimització, mitjana de tots els fets no consumats: **1,23**

I a partir d'aquí se'n desprenen uns **índexs de fets delictius**, que dupliquen els de la delinqüència consumada: d'una banda, perquè l'índex de victimització és molt superior i, d'altra banda, perquè la ràtio de multivictimització també és superior.

Així, doncs, el percentatge de fets delictius consumats en relació amb els entrevistats ha estat molt superior que el dels que no es van arribar a consumir.

- ? Índex de fets delictius consumats: **15,87%**
- ? Índex de fets delictius no consumats: **6,31%**

Taula 2
Extensió de l'activitat delictiva consumada i no consumada

Indicadors	Índex de victimització	Ràtio de multivictimit.	Índex de fets delictius
Delinqüència consumada	11,88	1,33	15,87
Delinqüència no consumada	5,13	1,23	6,31

Els sis àmbits delictius

Sis àmbits d'estudi:

- ? **seguretat personal**
- ? **vehicles**
- ? **domicilis**
- ? **segones residències**
- ? **comerç**
- ? **economia agrària**

La delinqüència és una relació social, en la que un actor n'agredeix a un altre en alguns dels seus béns, materials o morals. L'enquesta estructura la victimització seguint sis àmbits que fan referència a sis tipus diferents de béns agredits:

1. la seguretat personal
2. el vehicle
3. el domicili
4. la segona residència
5. el comerç o negoci
6. i els béns i productes del sector primari

Una primera descripció

Les víctimes:

major victimització contra la seguretat personal i els vehicles

Les víctimes

Una síntesi inicial pot ser la següent:

- ? Els àmbits de la seguretat personal i dels vehicles són els de major victimització.
- ? La victimització en el domicili és molt menor.
- ? I és molt més baixa encara en els altres àmbits: comerços, segones residències i economia agrària.

**molta
victimització
contra la
seguretat
personal:
7,32%**

L'àmbit de la **seguretat personal** agrupa tots els fets que impliquen agressions en relacions interpersonals. Com que aquestes agressions normalment es duen a terme a la via pública (per on passa quasi tothom), és lògic que s'hi doni una elevada victimització
? L'índex de victimització dels fets contra la seguretat personal ha estat **7,32%**.

**i contra els
vehicles:
6,71%
(risc: 9,75%)**

L'àmbit dels **vehicles** és també de molta victimització, per la facilitat d'accedir-hi (la majoria es roben al carrer) i la previsible impunitat que se'n deriva (és on hi ha la major rendibilitat esperada).

? L'índex de victimització dels fets contra els vehicles ha estat **6,71%**.

L'anàlisi més acurada que relaciona la victimització amb les persones susceptibles de patir-la (els propietaris de vehicles) dona un índex més elevat.

? L'índex de risc ha estat **9,75%**.

**Menor
victimització
als domicilis:
1,55%**

El **domicili** és el bé més proper a la intimitat i el més privat, per tant normalment està molt protegit. La victimització és molt més baixa. Tanmateix, en ésser el bé més investit personalment –i sovint en el que més s'ha invertit– ofereix prou rendibilitat esperada com per ser el tercer àmbit en extensió de la victimització.

? L'índex de victimització dels fets contra els domicilis ha estat **1,55%**.

**el comerç:
escassa
victimització:
0,89%
i alt risc :
11,32%**

El **món del comerç** és un àmbit de relació social molt sensible a la **seguretat** (és una activitat que s'ha de donar necessàriament de cara al públic).

L'índex de victimització és baix, però com que la població de referència és escassa, el risc és molt més elevat.

? L'índex de victimització dels fets contra els comerços ha estat **0,89%**.

? L'índex de risc ha estat **11,32%**

**segones
residències:
victimització:
0,63%
risc: 3,80%**

La **segona residència** és un fenomen que creix en paral·lel a la societat del lleure. Es tracta certament d'un domicili, però molt menys investit, per la distància física i sentimental, i habitualment amb menys inversió econòmica. A més, és minoritari perquè no tots els entrevistats disposen de segona residència.

? L'índex de victimització dels fets contra les segones residències ha estat **0,63%**.

? L'índex de risc reflecteix amb major precisió l'abast d'aquesta delinqüència **3,80%**.

**economia
agrària:
victimització:
0,49%;
risc: 6,49%**

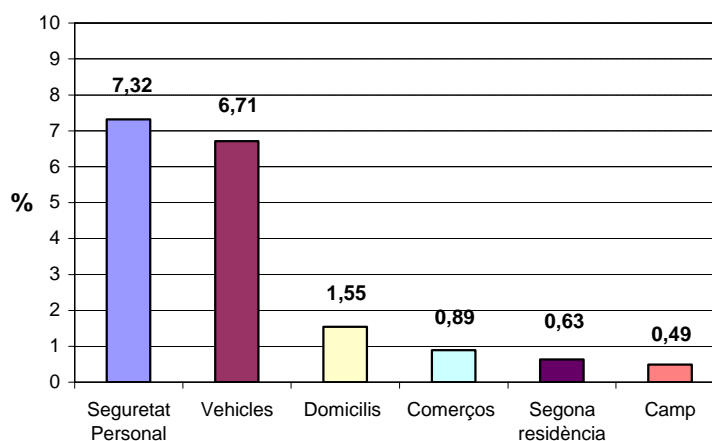
L'àmbit de l'**economia agrària** conté un percentatge petit de la població activa de Catalunya.

Ha estat l'àmbit de menor victimització, però, el risc és elevat.

? L'índex de victimització dels fets contra els béns i productes del camp ha estat: **0,49%**.

? L'índex de risc ha estat **6,49%**.

Gràfic 1
L'índex de victimització en els sis àmbits

Els fets:

major multivictimització al comerç (1,55) i al camp (1,49)

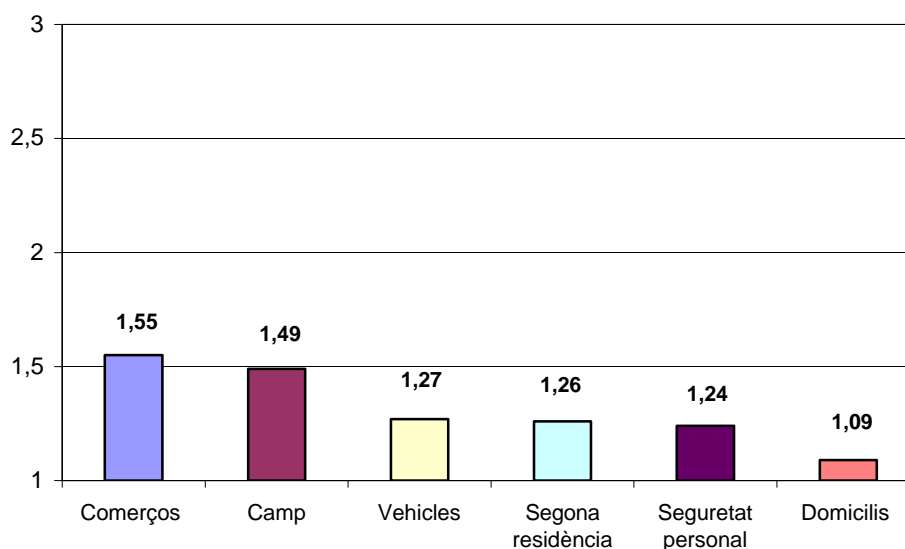
als domicilis la més baixa: (1,09)

Els fets: multivictimització

Les dades són les següents:

- ? La ràtio de multivictimització més alta ha estat la de l'àmbit dels comerços (espais molt accessibles i de molta oportunitat delictiva): 1,55.
- ? També ha estat elevada en l'àmbit de l'economia agrària: 1,49.
- ? Hi ha hagut menor multivictimització en els àmbits dels vehicles: 1,27, i de les segones residències: 1,26.
- ? Per sota, la ràtio dels fets contra la seguretat personal: 1,24.
- ? La multivictimització més baixa ha estat en l'àmbit dels domicilis (molt protegits i assegurats després d'un primer robatori): 1,09

Gràfic 2
Ràtios de multivictimització en els sis àmbits

els fets:

majors índexs:
seguretat
personal:
9,08% i
vehicles: 8,50%

domicilis:
1,69%,

comerç: 1,39%

segones
residències:
0.80%

economia
agrària: 0,73%

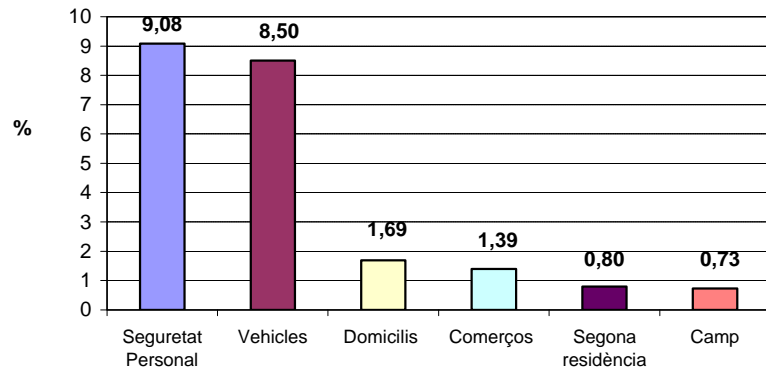
Els fets: índex de fets delictius

Els índexs de fets delictius, en combinar la victimització amb la multivictimització, donen una distribució exacta de l'activitat delictiva en els diferents àmbits.

La constatació més òbvia és que la freqüència dels fets delictius segueix una ordenació molt similar a la de la victimització.

- ✍ Així, la major activitat delictiva s'ha donat en les relacions interpersonals. L'índex de fets delictius de l'àmbit de la **seguretat personal** ha estat el més elevat: **9,08%**.
- ✍ A l'àmbit dels **vehicles** hi han passat també molts fets delictius: l'índex ha estat **8,50%**.
- ✍ Molt per sota, l'índex de fets delictius dels **domicilis** ha estat **1,69%** (cal assenyalar que aquest és l'àmbit amb la ràtio de multivictimització més baixa).
- ✍ El dels **comerços** ha estat **1,39%** (l'elevada multivictimització que pateixen els comerços fa que l'activitat delictiva que suporten sigui força més gran que la victimització).
- ✍ L'índex de fets delictius de les **segones residències** ha estat **0,80%**.
- ✍ I a l'**economia agrària**, la multivictimització fa incrementar significativament (com al comerç) l'índex de fets delictius (**0,73%**).

Gràfic 3
L'índex de fets delictius en els sis àmbits

Taula 3
Extensió de l'activitat delictiva en els sis àmbits

Els sis àmbits	Índex de victimització	Ràtio de multivictimit.	Índex de fets delictius
Seguretat personal	7,32	1,24	9,08
Vehicles	6,71	1,27	8,50
Domicilis	1,55	1,09	1,69
Segones residències	0,63	1,26	0,80
Comerç	0,89	1,55	1,39
Economia agrària	0,49	1,49	0,73

Àmbit de la seguretat personal

Seguretat personal: àmbit de gran activitat delictiva

L'àmbit de la seguretat personal ha estat el de major activitat delictiva. L'índex de fets delictius també ha estat el més elevat.

L'enquesta hi estudia enguany onze fets delictius (els anys anteriors se n'estudiaven nou) perquè la constant renovació del panorama delictiu ha obligat a incorporar dos fets més, inexistents abans i de creixent presència en la definició social de la victimització a causa del progrés tecnològic. Són:

- ? el robatori de telèfon mòbil (fet consumat) i
- ? l'intent de robatori del mòbil (no consumat)

Les víctimes:

Les víctimes

Tal com s'acaba de veure, l'índex de victimització de tot l'àmbit ha estat el **7,32%**.

la major victimització es fa sense violència: robatoris de bossa o cartera i de mòbil

L'índex de victimització més alt ha estat el del **robatori de bossa o cartera**. Es tracta d'una agressió ràpida i sense violència que aprofita el descuit de la víctima. Per tant, es pot dur a terme sense que aquesta reconegui l'actor i amb força garanties d'impunitat.

- ? Índex de victimització dels consumats: 2,18%.
- ? Índex de victimització dels no consumats: 0,63%.

El segon índex de victimització correspon a la novetat d'enguany: els **robatoris del mòbil** (es tracta també d'un fet molt ràpid, de poc risc i força garantia d'impunitat).

- ? L'índex de victimització per als robatoris consumats ha estat 1,43%.
- ? El dels no consumats ha estat molt baix, només 0,27%.

A continuació, s'exposen els índexs de les **amenaces** i les **agressions** (definides com a delictives).

- ? L'índex de victimització de les amenaces ha estat 0,70%.
- ? L'índex de les agressions físiques consumades ha estat 0,0%.
- ? L'índex de les agressions físiques no consumades ha estat 0,30%.

La menor victimització és la violenta: atracaments i estrebades

Finalment, els fets que menys víctimes ocasionen són els que es realitzen amb algun tipus de violència: **els atracaments i les estrebades**:

En primer lloc, els **atracaments**, perquè són fets en què l'agressor tria la situació i l'escenari de la seva relació amb la víctima (el lloc, el temps, el tipus d'intimidació). Per tant, malgrat ser fets una mica més llargs i previsiblement violents, i conseqüentment amb menor garantia d'impunitat, i amb més risc –per a la víctima i també per al delinqüent– l'índex de victimització és el més alt.

- ? L'índex de victimització dels atracaments consumats ha estat 0,68%.
- ? L'índex de victimització dels no consumats ha estat 0,66%.

Les **estrebades** són menys freqüents, perquè malgrat ser més ràpides que els atracaments, l'aleatorietat del benefici que l'agressor n'espera obtenir en redueix la rendibilitat. L'índex de les no consumades és una mica més elevat que el de les consumades:

- ? L'índex de victimització de les estrebades no consumades ha estat 0,38%.
- ? L'índex de victimització de les consumades ha estat 0,34%.

**major
multi-
victimització
en fets
de component
subjectiu:
amenaces,
agressions
i fets
no
consumats**

**Els dos fets
més
freqüents
són el
robatori
de bossa
o cartera
i el del telèfon
mòbil:
2,26% i
1,55%**

Els fets:

La ràtio de multivictimització delictiva de tot l'àmbit ha estat 1,24; i l'índex de fets delictius, 9,08%.

La multivictimització

La multivictimització de les agressions contra la seguretat personal és baixa per l'aleatorietat d'aquest tipus de delinqüència. Concretament, enguany ha estat el segon àmbit de menor multivictimització.

La dada és rellevant perquè l'exposició personal a la probabilitat de ser robat o atracat és de les més fàcils de preveure (hom pot evitar, si vol, determinats carrers a determinades hores, i també pot evitar determinades relacions conflictives... sense que això impliqui, per altra banda, una certesa absoluta de la seva seguretat personal).

Significativament, la multivictimització més elevada es dona en els fets en què la definició d'haver estat víctima pot estar molt influïda per la subjectivitat dels entrevistats (per exemple, per una escassa delimitació de les fronteres entre la realitat i la por, d'acord amb l'afirmació de Thomas abans esmentada).

- ? Així, la ràtio de multivictimització més alta ha estat la de les amenaces 1,50.
- ? A continuació, la ràtio dels intents d'agressió física 1,26.
- ? I la dels intents d'estrebada, 1,22.

L'índex de fets delictius

Els índexs de fets delictius confirmen la desigual incidència de la victimització i en reproduïxen quasi exactament la mateixa ordenació:

Així, els dos fets més freqüents són també els de major victimització:

- ? L'índex dels robatoris consumats de bossa o cartera, ha estat 2,26%.
- ? L'índex dels robatori del telèfon mòbil ha estat 1,55%.

A continuació, els atracaments no consumats han estat una mica més freqüents que els consumats:

- ? L'índex de les amenaces, 1,05%.
- ? Atracament no consumat, 0,77%.
- ? Atracament consumat, 0,75%.
- ? L'índex dels intents de robatori de bossa o cartera ha estat 0,69%.

I la resta de fets han estat encara menys freqüents:

- ? Agressió física, 0,53%.
- ? Intent d'estrebada, 0,46%.
- ? Estrebada, 0,36%.
- ? Intent d'agressió física, 0,38%.
- ? Intent de robatori del mòbil, 0,28%.

La taula següent recull tota la informació:

- ? índexs de victimització,
- ? ràtios de multivictimització i
- ? índexs de fets delictius.

Taula 4
Àmbit de la seguretat personal

Fets delictius contra la seguretat personal	índex de victimització	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	7,32	1,24	9,08
Robatori de bossa o cartera	2,18	1,04	2,26
Robatori del mòbil	1,43	1,08	1,55
Amenaces	0,70	1,50	1,05
Atracament	0,68	1,11	0,75
Intent d'atracament	0,66	1,16	0,77
Intent de robatori de bossa	0,63	1,09	0,69
Agressió física	0,50	1,07	0,53
Intent d'estrebada	0,38	1,22	0,46
Estrebada	0,34	1,05	0,36
Intent d'agressió física	0,30	1,26	0,38
Intent de robatori del mòbil	0,27	1,05	0,28

Localització dels fets delictius contra la seguretat personal

el lloc on van passar els fets

Les agressions personals són les que més clarament impliquen relació social; per això l'enquesta analitza dues dimensions de la seva localització:

- ? D'una banda la jerarquia del lloc dins l'estructura del municipi (el centre, la resta del nucli urbà, els afores, o una urbanització).
- ? D'altra banda les característiques de morfologia urbana més rellevats (en una categorització que resulti fàcil pel que fa al tractament estadístic): carrer, plaça o parc; transport públic, i establiment comercial o de lleure.

En síntesi, es pot dir que els fets contra la seguretat personal s'han produït majoritàriament al **centre**, i preferentment als **carrers transitats**.

1. El centre

L'escenari preferent és el centre del municipi

La localització dels fets delictius contra la seguretat personal confirma la tesi que atribueix major rendibilitat als espais centrals, perquè atreuen més activitat delictiva.

- ? Als centres dels municipis hi ha passat més de la meitat dels fets, el 53,61%.
- ? El 25,66% ha passat als afores del municipi.
- ? El 16,71%, a la resta de nucli urbà.

Taula 5
Localització dels fets contra la seguretat personal

On va passar	2001	2002	2003
Al centre	60,10	50,0	53,61
A la resta de nucli urbà	13,17	21,0	16,71
Als afores del municipi	23,20	22,6	25,66
En una urbanització	3,53	0,0	1,64
Ns/nc	-	6,4	2,38
Total	100,00	100,0	100,00

i els carrers transitats

2. Carrers transitats

Els carrers transitats (que solen estar als centres urbans) són espais on es concentra el percentatge més elevat de la victimització personal.

- ? Els carrers transitats són els llocs més freqüents, el 27,66%.
- ? Els centres comercials han estat l'escenari de l'13,77% dels fets.
- ? Els carrers amb poca gent, l'11,65%.
- ? Un percentatge molt menor de fets ha tingut lloc en una plaça, 5,97%; o en un parc o descampat, el 2,43%.

Un altre escenari dels fets contra la seguretat personal són els transports públics:

- ? El 8,82% dels fets han passat dins d'algun autobús, tren o metro.
- ? El 4,73% en alguna estació o parada de bus, tren o metro.

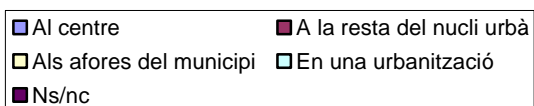
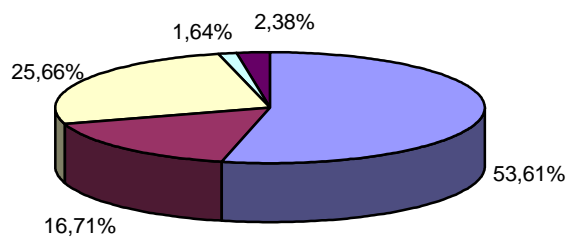
El 2,29% dels fets han passat a casa de l'entrevistat i a casa d'altres un 0,15%.

Finalment, cal destacar que el 22,17% de la victimització personal no ha pogut ésser codificada en cap de les categories precedents.

Taula 6
Característiques del lloc

Característiques del lloc	2001	2002	2003
Carrer transitat	27,84	32,7	27,66
Centre comercial/espai lúdic	14,49	8,4	13,77
Carrer amb poca gent	19,98	13,5	11,65
Dins metro, tren, autobús	14,56	11,2	8,82
Plaça	1,95	6,9	5,97
Estació, parada, aeroport	2,57	5,2	4,73
Parc públic o descampat	1,75	2,8	2,43
A casa seva	4,26	1,5	2,29
A casa d'altres	-	-	0,15
Altres llocs	13,46	16,6	22,17
Ns/nc	0,13	1,1	0,35
Total	100,00	100,00	100,00

Gràfic 4
Localització dels fets delictius contra la seguretat personal

Àmbit dels vehicles

Segon àmbit de major victimització

Els béns materials més assequibles a l'activitat delictiva són els que estan més allunyats de la intimitat i la protecció dels seus propietaris.

Aquest és precisament el cas dels vehicles.

les víctimes

Les víctimes

L'índex de victimització relaciona les víctimes amb tots els entrevistats: 6,71%. L'índex de risc ha estat més elevat, 9,75%. L'enquesta hi estudia set fets delictius.

la major victimització és la menys important: robatoris d'objectes i també accessoris

La major victimització ha estat la previsiblement menys important i de menor entitat criminològica: els robatoris d'objectes i els robatoris d'accessoris del vehicle. Els índexs de victimització han estat:

- ? robatori d'objectes: 2,87% (risc, 4,17%).
- ? robatori d'accessoris: 1,67% (risc, 2,43%).

Es tracta de fets de ràpida execució, teòricament sense violència contra les persones, amb escassíssimes probabilitats que la víctima reconegui l'agressor i, per tant, són els que permeten major impunitat per la menor reacció emocional i pràctica que produeixen. Són, doncs, els que millor garanteixen la rendibilitat de l'activitat delictiva. Aquest factor pot explicar la seva major freqüència.

Els índexs de victimització dels robatoris de vehicle en sentit estricte han estat menors. Aquestes són operacions de major dificultat operativa i menor garantia d'impunitat. Els robatoris de motos i bicicletes tenen menor victimització que els cotxes, però el seu índex de risc és més elevat perquè la subpoblació de propietaris és menor.

Escassa victimització per robatoris de vehicles

- ? L'índex de victimització del robatori de cotxe ha estat 0,43%; l'índex de risc, 0,68%.
- ? L'índex de victimització del robatori de moto ha estat 0,25%; l'índex de risc, 2,72%.
- ? L'índex de victimització per robatori de la bicicleta ha estat 0,20%; risc, 2,58%.
- ? A l'enquesta d'enguany no ha aparegut cap entrevistat que hagi estat victimitzat per un robatori d'altres vehicles.

Pel que fa als **robatoris no consumats** de qualsevol vehicle, l'índex de victimització és més baix que el dels robatoris d'objectes però més gran que els dels robatoris consumats de qualsevol vehicle:

- ? L'índex d'intent de robatori de qualsevol tipus de vehicle ha estat 1,2%; el de risc, 2,50%.

Els fets

Els fets

La ràtio de multivictimització delictiva ha estat 1,27 i l'índex de fets delictius ha estat el 8,50%.

Més multi-victimització en els fets més freqüents

Multivictimització

La major multivictimització s'ha donat en els fets més freqüents (els accessoris o objectes dels vehicles són els relativament més fàcils de multirobar);

- ? les ràtios han estat 1,9 i 1,17 respectivament.
- Entremig, se situa la multivictimització dels robatoris no consumats, 1,19.

En canvi, ha estat baixa en els robatoris consumats de vehicles (en part per la dificultat de tornar a tenir el vehicle robat i en part per la previsible major protecció posterior). Les ràtios han estat:

- ? robatori de cotxe 1,10
- ? robatori de bicicleta, 1,06
- ? robatori de moto, 1,01

Índexs de fets delictius més elevats: robatoris d'objectes i accessoris

Índexs de fets delictius

Per tant, els índexs de fets delictius dels robatoris d'objectes i accessoris són els més elevats: entre els dos arriben al 5,53% i representen el 65% de tota l'activitat delictiva contra els vehicles.

- ? L'índex dels robatoris d'objectes ha estat 3,37%.
- ? L'índex dels robatoris d'accessoris ha estat 2,16%.

L'índex dels robatoris no consumats de qualsevol vehicle també és prou elevat, 2,04%.

En canvi, els robatoris de vehicles *strictu sensu* han estat prou escassos (per la poca multivictimització) com perquè els seus índexs de fets delictius no modifiquen gaire els índexs de victimització:

- ? cotxe, 0,48%
- ? moto, 0,25%
- ? bicicleta, 0,21

La taula següent recull tota la informació relativa al conjunt de l'àmbit i als set fets estudiats: índexs de victimització i risc, ràtios de multivictimització i índexs de fets delictius.

Taula 7
Àmbit dels vehicles

Fets delictius contra els vehicles	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	6,71	9,75	1,27	8,50
Robatori del cotxe	0,43	0,68	1,10	0,48
Robatori de la moto	0,25	2,72	1,01	0,25
Robatori de la bicicleta	0,20	2,58	1,06	0,21
Robatori d'altres vehicles	0,00	0,00	-	0,00
Intent robatori del vehicle	1,72	2,50	1,19	2,04
Robatori d'objectes	2,87	4,17	1,17	3,37
Robatori d'accessoris	1,67	2,43	1,29	2,16

Localització dels fets contra els vehicles

el lloc on van passar els fets

L'enquesta analitza la localització dels fets contra els vehicles amb dos indicadors.

- ? D'una banda, la jerarquia del lloc on ha passat el fet en relació amb l'estructura urbana del municipi (el centre, la resta del nucli urbà, els afores, o una urbanització). Aquesta anàlisi és idèntica a la dels fets contra la seguretat personal.
- ? D'altra banda, una localització específica per l'accés al vehicle. Es a dir, si el fet va passar en un pàrquing, un carrer o un descampat.

La major part de fets passen al centre urbà

1. Pel que fa a la localització en termes d'estructura urbana

- ? El **centre urbà** és l'espai més habitual: hi passen la major part dels fets, el 40,68%.
- ? Gairebé un 30% (29,98%) ha passat a la perifèria o als afores del municipi.
- ? Un 23,77%, a la resta de nucli urbà.
- ? Un 4,79%, en una urbanització.

Taula 8
Localització dels fets contra els vehicles

Part del municipi	2001	2002	2003
Al centre	41,76	46,60	40,68
A la resta de nucli urbà	29,14	26,25	23,77
A la perifèria o als afores del municipi	29,10	20,98	29,98
En una urbanització	-	-	4,79
Ns/nc	-	6,17	0,78
Total	100,00	100,00	100,00

La major part de fets són al carrer

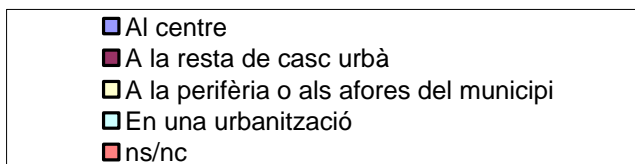
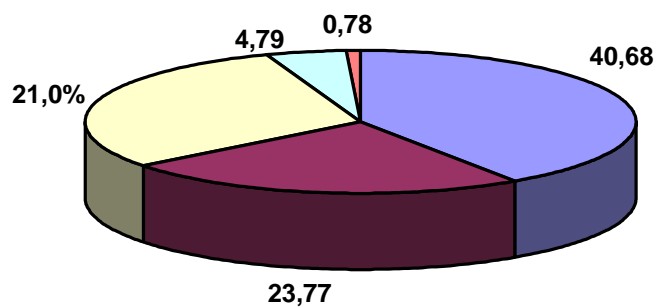
2. Pel que fa a la facilitat d'accés

- ? El carrer és el principal escenari dels fets contra els vehicles: hi han passat més de les tres quartes parts, el 77.83%.
- ? El 16.42%, en un pàrquing,
- ? Només un 2.14%, en algun descampat.

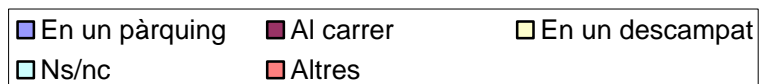
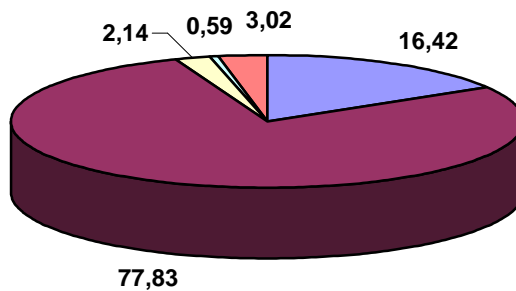
Taula 9
Característiques del lloc

Característiques del lloc	2000	2001	2002	2003
Al carrer	77,70	77,89	76,07	77,83
En un pàrquing	17,80	17,37	17,33	16,42
Altres	-	-	-	3,02
En un descampat	4,50	4,74	2,08	2,14
Ns/nc	-	-	4,51	0,59
Total	100,00	100,00	100,00	100,00

Gràfic 5
Localització dels fets delictius contra els vehicles

Gràfic 6
Característiques dels lloc dels fets delictius contra els vehicles

Àmbit dels domicilis

Poca delinqüència en el domicili

El domicili és el bé més investit (i invertit): es tracta del més proper a la intimitat i el de major privacitat. Acostuma a ser també el que suposa major esforç econòmic i, per tant, el més valorat. En lògica conseqüència és normalment el més protegit. L'activitat delictiva que s'hi adreça reflecteix aquesta situació: malgrat ser l'àmbit on -en teoria- hi hauria més a guanyar, queda per sota de la seguretat personal i dels vehicles.

les víctimes:

Les víctimes

més victimització no consumada que consumada

L'índex de victimització del conjunt de l'àmbit ha estat 1,55%.

L'enquesta hi estudia dos fets delictius. Són els robatoris consumats i els no consumats.

La victimització per **robatoris no consumats** és superior a la **consumada**:

? Índex de victimització dels robatoris no consumats, 0,88%.

? Índex de victimització consumat, 0,69%.

els fets:

Els fets

La ràtio de multivictimització ha estat baixa, 1,09. L'índex de fets delictius ha estat 1,69%.

escassa multivictimització, i més no consumada que consumada

Multivictimització

La multivictimització és lògicament baixa, perquè resulta difícil robar un mateix habitatge més d'una vegada, tant per la menor rendibilitat que se'n deriva com pel previsible increment de la seguretat que adopten les persones que hi viuen.

La multivictimització dels robatoris no consumats és més elevada que la dels consumats, 1,10 i 1,05 respectivament.

Índex de fets delictius: més alt en els consumats

L'índex de fets delictius

Pel que fa als índexs de fets delictius, el del robatori no consumat ha estat més alt, que el del consumat:

- ? L'índex dels no consumats ha estat 0,97.
- ? L'índex dels consumats, 0.72%.

La taula següent recull tota la informació: els índexs de victimització, les ràtios de multivictimització i els índexs de fets delictius.

Taula 10
Àmbit dels domicilis

Fets delictius contra els domicilis	Índex de victimització	Ràtio de multi victimització	Índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	1,55	1,09	1,69
Robatori del domicili	0,69	1,05	0,72
Intent de robatori del domicili	0,88	1,10	0,97

Factors delictius en els domicilis

Menor victimització:

La delinqüència contra els domicilis varia en funció de diversos factors. Els més significatius que pot estudiar l'enquesta han estat:

1. El tipus d'habitatge, que implica un previsible diferencial de protecció.
2. El tipus de recepció que hi ha a l'edifici, que influeix en la seva accessibilitat.
3. La localització dels habitatges.

1. Tipus d'habitatge

als pisos

Pel que fa al tipus d'hàbitat, els pisos són espais relativament més segurs, els mateixos veïns configuren una petita estructura de control informal, i, per tant, són menys victimitzats, 1,44%.

La resta d'habitatges tenen índexs de victimització més elevats.

? Les cases entre mitjaneres, 1,55%.

? Les cases als quatre vents, 2,44%.

Taula 11
Índex de victimització segons tipus de domicili

tipus de domicili	1999	2000	2001	2002	2003
Global	1,57	1,83	1,98	1,64	1,55
Pis	1,18	1,63	1,61	1,4	1,44
Casa entre mitjaneres	2,26	2,41	3,09	2,1	1,55
Casa als quatre vents	2,79	2,41	2,84	2,4	2,44

Menor victimització:

la recepció amb interfon

2. Recepció a l'edifici

El tipus de recepció de l'edifici també pot influir en la victimització:

Els domicilis que tenen interfon a la recepció (normalment els blocs de pisos) solen ser els menys victimitzats. Habitualment l'interfon ha estat factor

dissuasiu, i d'autocontrol dels residents. L'índex ha estat 1,47%.

En canvi, la victimització és major als habitatges que no tenen cap mena de recepció, 2,40%.

Taula 12
Índex de victimització segons recepció del domicili

tipus de recepció dels domicilis	1999	2000	2001	2002	2003
Global	1,57	1,83	1,98	1,64	1,55
Res	2,22	2,57	1,79	1,1	2,40
Porter o conserge	0,38	2,68	2,33	1,6	1,92
Accés directe	2,54	2,33	2,82	1,9	1,60
Intèrfon	1,27	1,55	1,66	1,6	1,47

3. Localització dels habitatges

Més victimització: als afores o al centre

La ubicació del domicili també intervé en el risc de la victimització:

- ? Els centres dels municipis (l'atracció de la centralitat) són més perillosos que la resta del nucli urbà. Els índexs són 1,62% i 0,98% respectivament.
- ? Tanmateix, el major percentatge d'habitatges robats correspon a les que es troben a la perifèria o als afores del municipi, 1,88%.

Taula 13
Índex de victimització segons localització del domicili

Localització	2001	2002	2003
Al centre	2,10	1,39	1,62
A la resta de nucli urbà	1,88	1,73	0,98
A la perifèria o als afores del municipi	5,56	1,92	1,88

Àmbit dels comerços

Comerç: un món sensible a la seguretat

El món del comerç és un àmbit molt sensible a la seguretat. Les botigues constitueixen un espai de relació comunitària que ofereix seguretat a la població; i sovint són una caixa de ressonància de les preocupacions ciutadanes.

Tanmateix, les seves característiques estructurals, permanentment de cara al públic, les fan també un objectiu preferent de l'activitat delictiva.

Les víctimes:

poca victimització i molt risc

Les víctimes

Els comerços semblen segurs. L'índex de victimització de tot l'àmbit ha estat força baix, 0,89%.

Ara bé, la població de referència és molt escassa i per tant l'índex de risc és força elevat, 11,32%.

L'estudi de l'àmbit distingeix:

- ? Fets contra el conjunt d'establiments, amb un índex de victimització del 0,83%, el de risc ha estat 12,87%.
- ? Fets contra el conjunt dels vehicles professionals, amb un índex de victimització del 0,07%; risc, 4,03%.

més victimització als establiments

sobretot, per robatoris i atracaments consumats

Els robatoris i els atracaments als establiments comercials són els fets de major victimització.

Per contra, els intents solen victimitzar molt menys.

Els menors índexs de victimització corresponen als fets contra els vehicles professionals.

- ? Índex de victimització dels robatoris a establiments 0,41%; l'índex de risc ha estat 6,29%.
- ? L'índex de victimització dels atracaments 0,23%; i el risc més elevat, 3,51%.
- ? L'índex de victimització dels atracaments no consumats, 0,13%; risc, 2,09%.
- ? L'índex de victimització dels robatoris no consumats, 0,12%; risc, 1,81%.
- ? L'índex de victimització dels intents de robatori al vehicle professional, 0,07%; l'índex de risc ha estat 3,88%.

- ? L'índex de victimització del robatori del vehicle professional, 0,01% (en tota l'enquesta només s'han detectat dos robatoris del vehicle professional). L'índex de risc ha estat 0,15%.

Els fets:

alta multi-victimització, sobretot en robatoris i atracaments a establiments

els fets més freqüents són els consumats: robatoris i atracaments

Els fets

Aquest àmbit ha estat el de major multivictimització, probablement perquè els comerços tenen un risc estructural: funcionen oberts al públic, al llarg del dia van fent caixa, i no es poden moure d'allà on estan, etc. La ràtio ha estat 1,55. L'índex de fets delictius incrementa també en relació amb el de victimització, 1,39%.

Multivictimització

Major multivictimització en el conjunt d'establiments, 1,58, que als vehicles professionals, 1,08.

- ? Els fets més repetits són els robatoris consumats, 1,56; la ràtio dels no consumats és força més baixa, 1,29.
- ? La multivictimització dels atracaments és menor, tot i ser el segon fet més repetit: consumats, 1,47 i no consumats 1,42.
- ? I en el cas dels robatoris de vehicles professionals només hi ha multivictimització en els no consumats, 1,08.

L'índex de fets delictius

- ? Els fets més freqüents han estat, doncs, els consumats; principalment els robatoris, l'índex ha estat 0,63%. Els atracaments constitueixen el segon fet més freqüent, 0,33%.
- ? Menys freqüents han estat els intents d'atracament, 0,19%, i de robatori, 0,15%.

- ? Escassa victimització per a robatoris de vehicles professionals: més alt el dels no consumats, 0,07%, que el dels consumats, 0,1%.

La taula següent recull tota la informació: índexs de victimització i risc, ràtios de multivictimització i índexs de fets delictius.

Taula 14
Àmbit dels comerços

Fets delictius contra els comerços	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,89	11,32	1,55	1,39
Conjunt establiments	0,83	12,87	1,58	1,31
Robatori a l'establiment	0,41	6,29	1,56	0,63
Intent de robatori a l'establiment	0,12	1,81	1,29	0,15
Atracament a l'establiment	0,23	3,51	1,47	0,33
Intent d'atracament a l'establiment	0,13	2,09	1,42	0,19
Conjunt vehicles professionals	0,07	4,03	1,08	0,08
Robatori de vehicle professional	0,01	0,15	1,00	0,01
Intent robatori	0,07	3,88	1,08	0,07

Localització dels fets contra els comerços

Incidència de la localització de fets contra els comerços

La localització dels establiments comercials i dels negocis també incideix en la victimització.

Els que estant allunyats del nucli urbà són els que tenen més risc de ser victimitzats.

? L'índex de risc dels fets contra comerços a la perifèria o als afores del municipi és la més elevada, 13,62%.

? L'índex de risc dels comerços a la resta del nucli urbà ha estat 12,96%.

En canvi, i pel que fa al centre, probablement l'aglomeració central –que és factor de victimització en altres àmbits– i els creixents sistemes de protecció als centres esdevenen factor de dissuasió de l'activitat delictiva en el comerç.

? L'índex de risc dels comerços del centre ha estat 10,88%.

Taula 15
Índex de risc segons la ubicació dels comerços

Part del municipi on està el comerç	2001	2002	2003
Al centre	15,02	13,53	10,88
A la resta de nucli urbà	16,93	11,25	12,96
A la perifèria o als afores del municipi	17,98	15,46	13,62

Vehicles professionals:

la majoria de fets passen al carrer i als afores

La victimització contra els vehicles d'ús professional s'ha produït majoritàriament al carrer, gairebé el 70%. La resta de fets s'han repartit entre altres llocs, 16,80%, i els pàrquings, 13,72%.

Pel que fa a la ubicació territorial, la localització majoritària de la victimització en vehicles professionals ha estat a la perifèria o als afores del municipi, el 53,49%. La resta es reparteixen entre el centre i la resta del nucli urbà: 30,37% i 16,14%.

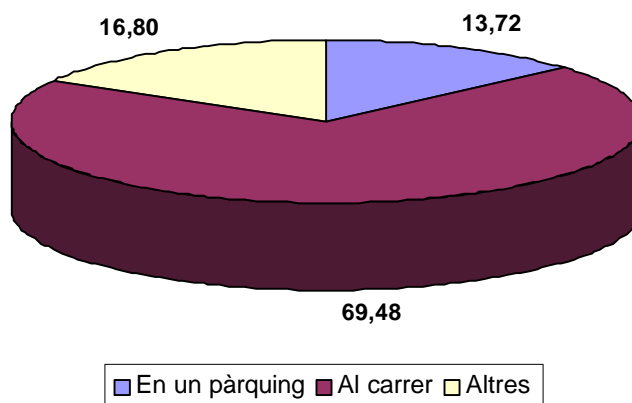
Cal advertir, un cop més, de l'escassetat d'observacions.

Taula 16
Localització dels fets contra els vehicles d'ús professional

Part del municipi	2001	2002	2003
Al centre	23,84	57,14	30,37
A la resta de nucli urbà	35,72	0,00	16,14
A la perifèria o als afores del municipi	40,43	42,86	53,49
En una urbanització	-	-	0,00
Total	100,00	100,00	100,00

Característiques del lloc	2000	2001	2002	2003
En un pàrquing	8,11	13,88	20,0	13,72
Al carrer	71,77	68,58	70,0	69,48
En un descampat	20,12	17,54	10,0	0,00
Altres	-	-	-	16,80
Total	100,00	100,00	100,00	100,00

Gràfic 7
Localització dels fets delictius contra els vehicles d'ús professional

Àmbit de les segones residències

La societat del lleure i el procés de reducció del temps de treball humà necessari han generalitzat l'ús de la segona residència.

Els catalans en tenen un important parc i l'ESPC n'ha fet des de la seva primera edició un tractament específic. Enguany, aquest àmbit ha estat el segon de menor victimització.

Les víctimes:

**escassa
victimització i
elevat risc**

**més
victimització
consumada**

Les víctimes

L'índex de victimització contra les segones residències ha estat 0,63%. Ara bé, com que la població de referència és escassa, l'índex de risc és més elevat, 3,80%.

Es diferencien els robatoris consumats i els no consumats; els primers són més freqüents que els segons.

- ? L'índex de victimització dels robatoris consumats ha estat 0,45%; l'índex de risc ha estat 2,73%.
- ? L'índex de victimització dels robatoris no consumats, 0,18%; l'índex de risc ha estat 1,07%.

Els fets:

**baixa multi-
victimització**

Els fets

La ràtio de multivictimització ha estat 1,26. L'índex de fets delictius ha estat 0,80%.

Multivictimització

La multivictimització s'ha donat una mica més en els robatoris que s'han consumat, 1,27, que no pas en els no consumats, 1,24.

els robatoris consumats són molt més freqüents

L'índex de fets delictius

L'índex de fets delictius dels robatoris consumats és més elevat que el dels no consumats.

- ? L'índex de robatoris consumats ha estat 0,58%
- ? L'índex de robatoris no consumats, 0,22%.

Taula 17
Àmbit de la segona residència

Fets delictius contra la segona residència	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,63	3,80	1,26	0,80
Robatori a la segona residència	0,45	2,73	1,27	0,58
Intent de robatori	0,18	1,07	1,24	0,22

Factors delictius en les segones residències

Menor risc

La delinqüència contra les segones residències varia en funció de pràcticament els mateixos factors que en els domicilis:

1. El tipus d'hàbitat, que implica un previsible diferencial de protecció.
2. El tipus de recepció que hi ha a l'edifici, que influeix en la seva accessibilitat.
3. La localització dels habitatges, centre o afores.

als pisos

1. El tipus d'hàbitat

Els pisos són els espais més segurs. L'índex de risc ha estat 2,24%.

La resta d'habitatges tenen índexs de risc força més elevats: les cases entre mitjaneres, 4,07%, i les cases als quatre vents, 7,10%.

Taula 18
Índex de risc segons el tipus de la segona residència

tipus de segona residència	1999	2000	2001	2002	2003
Global	4,99	5,49	4,20	4,82	3,80
Pis/apartament	2,46	2,74	3,58	2,9	2,24
Casa entre mitjaneres	4,38	6,48	5,13	5,3	4,07
Casa als quatre vents	8,44	7,83	6,04	9,5	7,10

Menor risc

2. El tipus de recepció

on hi ha conserge

Hi ha menys risc de fets contra segones residències en els edificis on hi ha conserge; l'índex ha estat només 0,77%.

En canvi, el major índex és el dels habitatges amb accés directe des del carrer, 5,91%.

Taula 19
Índex de risc segons recepció de la segona residència

tipus de recepció	1999	2000	2001	2002	2003
Global	4,99	5,48	4,20	4,82	3,80
Conserge	3,87	1,18	3,79	1,3	0,77
Intèrfon	2,00	2,43	1,19	3,7	2,58
Res	3,06	5,31	3,35	3,5	2,17
Accés directe	6,95	7,10	5,99	7,2	5,91

**menor risc a
les zones
urbanes**

3. Localització dels habitatges

La **ubicació** de les segones residències també intervé:

- ? El risc és molt menor a les zones urbanes i les urbanitzacions, 3,42% i 3,87% respectivament.
- ? El major percentatge d'habitatges robats correspon a les zones aïllades; índex de risc 9,33%.

Taula 20
Índex de risc segons la ubicació de la segona residència

Part del municipi on està la segona residència	2001	2002	2003
En zona urbana	4,13	3,64	3,42
En una urbanització	5,12	5,16	3,87
En una zona aïllada	7,64	16,89	9,33

Àmbit de l'economia agrària

**poca
victimització
i molt risc**

Els béns i productes del sector primari constitueixen un àmbit d'escassa ocupació de la població activa catalana.

**molta multi-
victimització
i major
activitat
delictiva**

Per tant, és normal que els seus índexs de victimització sempre siguin entre els més baixos. Enguany, ha estat l'àmbit de menor victimització. Tanmateix, els índexs de risc acostumen a ser elevats –precisament per l'escassetat de la seva població de referència.

La seva important multivictimització, que usualment és molt alta, fa que el total de l'activitat delictiva que s'hi ha donat, mesurable amb l'índex de fets delictius, sigui superior a l'estricta índex de victimització.

Les víctimes:

Les víctimes

**més
victimització
per fets
consumats**

Tal com s'acaba de dir, la victimització en l'àmbit dels béns i productes del sector primari és baixa quan es posa en relació amb el total d'entrevistats (victimització, 0,49%), però, com que la població de referència és escassa, l'índex de risc augmenta significativament (6,49%).

**major
victimització
i risc:
robatoris de
productes i
maquinària**

La victimització s'estudia en tres diferents fets que es poden consumir o no: els robatoris de productes del camp, els robatoris de maquinària agrícola i els robatoris de bestiar.

En cadascun dels tres fets diferents, l'extensió dels consumats és superior a la dels no consumats.

L'índex de victimització i risc més alts corresponen als robatoris consumats de productes del camp.

? L'índex de victimització dels consumats ha estat 0,28% i el de risc, 3,67%.

? Menor és la victimització pels robatoris consumats de maquinària agrícola, victimització, 0,15% i risc, 1,94%.

I els altres índexs són molt més baixos:

- ? Els índexs de robatoris no consumats de productes del camp han estat 0,04% victimització i 0,49% risc.
- ? El robatori no consumat de maquinària agrícola, victimització, 0,03%; i risc, 0,43%).
- ? El robatori de bestiar, escassíssima victimització, 0,01%; i risc major per l'encara menor població de referència, 0,9%. A l'enquesta no ha aparegut cap robatori no consumat.

Els fets:

elevada multi-victimització, sobretot en robatoris de maquinària i de productes del camp

Els fets

La ràtio de multivictimització del conjunt de l'àmbit ha estat 1,49. L'índex de fets delictius és, doncs, força més elevat que el de victimització, 0,73%.

Multivictimització

El sector primari és un àmbit de difícil protecció. És per això, que la multivictimització és elevada.

Els robatoris consumats han tingut una alta multivictimització i els dos principals, amb una ràtio molt elevada.

- ? Els robatoris de productes del camp, 1,59.
- ? Els robatoris de maquinària 1,36.
- ? Pel que fa als robatoris de bestiar, la ràtio és una mica menor, 1,00.

Menor multivictimització dels no consumats:

- ? Intents de robatoris de productes del camp, 1,14.
- ? Intents de robatori de maquinària, 1,25.

L'índex de fets delictius

Així, doncs, l'índex de fets delictius és més elevat que el de victimització.

Els fets més freqüents són, doncs, els que han tingut més victimització i major ràtio de multivictimització.

- ? Els robatoris de productes, 0,44%.
- ? Els de maquinària agrícola, 0,20%.

L'extensió dels altres fets ha estat molt menor.

? Intents de robatori de maquinària i intents de robatoris de productes del camp, 0,04%.

? Robatori de bestiar, 0,01%.

La taula següent recull tota la informació: índexs de victimització i risc, ràtios de multivictimització i índexs de fets delictius.

Taula 21
Àmbit de l'economia agrària

Fets contra l'economia agrària	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,49	6,49	1,49	0,73
Robatori de productes del camp	0,28	3,67	1,59	0,44
Intent robatori productes del camp	0,04	0,49	1,14	0,04
Robatori de maquinària agrícola	0,15	1,94	1,36	0,20
Intent robatori maquinària agrícola	0,03	0,43	1,25	0,04
Robatori de bestiar	0,01	0,09	1,00	0,01
Intent de robatori de bestiar	0,00	0,00	-	0,00

Tots els fets delictius

Els fets més freqüents són els menys violents, ràpids i amb menor risc per l'agressor

Els fets que han victimitzat un major nombre de persones són els menys importants: els que impliquen menors dosis de violència, els que es poden dur a terme amb rapidesa o facilitat, sense que la víctima reconegui l'agressor, els que, en resum, tenen majors garanties d'impunitat.

Així, els majors índexs de victimització corresponen a fets contra els vehicles, que acostumen a produir-se quan el propietari no hi és, i a fets contra la seguretat personal, que es defineixen per ser agressions ràpides i sense violència, que aprofiten el descuit de la víctima:

- ? Robatori d'objectes del vehicle, 2,87%.
- ? Robatori de la bossa o cartera, 2,18%.
- ? Intent de robatori del vehicle, 1,72%.
- ? Robatori d'accessoris del vehicle, 1,67%.
- ? Robatori del telèfon mòbil, 1,43%.

Els fets que poden implicar una menor impunitat o major risc per l'agressor, o tenen un caràcter més violent són menys freqüents i se situen per sota de l'1%.

I els fets amb menors índexs de victimització corresponen als àmbits més minoritaris: comerç i economia agrària, amb una població de referència escassa. Tenen índexs de victimització per sota del 0,1%.

Taula 22
Índexs de victimització dels fets delictius

Fets	
Robatori d'objectes del vehicle	2,87
Robatori de bossa o cartera	2,18
Intent de robatori de vehicle	1,72
Robatori d'accessoris del vehicle	1,67
Robatori del mòbil	1,43
Intent de robatori del domicili	0,88
Amenaces i violència	0,70
Robatori del domicili	0,69
Atracament (personal)	0,68
Intent d'atracament (personal)	0,66
Intent de robatori de bossa	0,63
Agressions físiques	0,50
Robatori a la segona residència	0,45
Robatori del cotxe	0,43
Robatori de l'establiment	0,41
Intent d'estrebada	0,38
Estrebada	0,34
Intents d'agressió	0,30
Robatori de productes del camp	0,28
Intent de robatori del mòbil	0,27
Robatori de la moto	0,25
Atracament de l'establiment	0,23
Robatori de la bicicleta	0,20
Intent de robatori	0,18
Robatori de maquinària agrícola	0,15
Intent d'atracament de l'establiment	0,13
Intent de robatori de l'establiment	0,12
Intent de robatori de vehicles professionals	0,07
Intent de robatori de productes del camp	0,04
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,03
Robatori d'altres vehicles	0,01
Robatori de bestiar	0,01
Robatori vehicles professionals	0,01
Intent de robatori de bestiar	0,00

1998-2003: sis anys de sèrie

L'ESPC: sis anys de sèrie

L'ESPC porta ja sis anys estudiant la victimització i els fets delictius que pateixen els ciutadans de Catalunya. (No pas tota la delinqüència que es produeix a Catalunya. En queda exclosa, per exemple, la que hi pateixen els visitants).

En l'evolució dels resultats al llarg d'aquests sis anys intervenen dues sèries de factors.

- ? D'una banda, els canvis socials que afecten l'activitat delictiva.
- ? D'altra banda, el mateix creixement de l'ESPC, que ha anat implicant modificacions en la seva capacitat de mesura.

1. Els canvis socials

Sis anys de canvis en el panorama delictiu:

Està clar que els canvis d'aquests darrers sis anys de la nostra història estan modificant multitud de relacions socials, entre elles les delictives.

Certament, no tots els canvis revesteixen la mateixa transcendència: uns són probablement estructurals i d'altres merament conjunturals, uns són de possible tractament per part d'un govern autonòmic, d'altres el depassen. Sigui com sigui, cal destriar els que més afecten la victimització i la delinqüència.

demogràfics, econòmics, polítics i policials: increment de la demanda de seguretat

1. D'una banda, la consolidació i l'agudització de potents fluxos de mobilitat, tant la interior com les exteriors (una estacional, el turisme massiu; i l'altra permanent, la immigració), que estan començant a desbordar les nostres estructures socials i de prevenció (i també, per què no dir-ho, les de repressió). Ambdós fluxos també tenen relació amb la delinqüència que pateixen els catalans.
2. D'altra banda, l'impacte al nostre país de les recents transformacions econòmiques (divisió internacional del treball i risc de deslocalització: és a dir por) i en el mercat laboral (increment de

l'oferta de força de treball en un marc difícil per a l'ocupació: és a dir, més por).

3. Un resultat de la mobilitat poblacional i del canvi econòmic és el creixement de l'economia delictiva en les seves múltiples formes.
4. La pesada herència d'una política econòmica, a escala de tot l'Estat, que havia estat obsessionada per la reducció del dèficit públic, amb la conseqüència d'una minva creixent de les polítiques socials i de prevenció.
5. Tot això acompanyat d'una modificació substancial del panorama policial que està donant com a resultat dues Catalunyaes: una, on ja s'ha acomplert el desplegament de la PG-ME, policialment ben dotada (amb taxes d'enquadrament suficients), i una altra policialment desprotegida (la PG-ME encara no hi ha arribat; i el CNP i la GC ja no hi són, malgrat la seva aparent permanència física).
6. Per acabar-ho d'adobar, l'increment constant de la demanda de seguretat i, per tant, el decrement no menys constant de la tolerància social al risc.

el procés: sis anys de canvis en la capacitat de mesura de l'enquesta

2. L'ESPC: un projecte en construcció

L'ESPC forma part de la política de seguretat del Departament d'Interior del Govern de la Generalitat de Catalunya. Es tracta d'una operació prou ambiciosa com perquè la seva implementació hagi estat gradual. Un breu repàs històric als sis anys d'enquesta permet veure la consolidació del projecte (amb les seves inevitables conseqüències en termes de resultats):

Primer any (1999): treball de camp el mes de maig (amb un possible efecte telescopi), administració telefònica del qüestionari amb format paper (amb limitacions tècniques pel que fa a l'agilitat del qüestionari), utilització del qüestionari BCN en dos àmbits delictius més (segones residències i economia agrària), moderada grandària de la mostra (5.320 individus).

Segon any (2000): treball de camp el gener i major grandària de mostra, 12.806 entrevistes (previsible increment de la capacitat de recollida de la informació), implementació de la metodologia CATI (major capacitat de filtratge i d'agilitat), dos àmbits experimentals més

(tecnològic i incompliments familiars), separació analítica de victimització i vandalisme, primeres anàlisis territorials. Increment de l'índex de victimització.

Tercer any (2001): amb la metodologia CATI s'introdueixen molts més filtres (amb el risc de biaix a l'alça per la possible inducció a una resposta positiva a la pregunta d'haver estat víctima: és un exemple d'empatia amb l'entrevistador) i es possibilita una major preocupació per la multivictimització; la mostra té la mateixa grandària que l'any anterior (12.617), interès per l'administració i control del temps d'entrevista. Nou increment de l'índex de victimització.

Confluència de l'ESPC amb l'EVB i l'EVAMB

Quart any (2002): confluència amb l'EVB i l'EVAMB, recuperació del qüestionari del primer any amb els filtres primitius, major grandària de la mostra (18.679) i dificultats amb les darreres entrevistes derivades de l'ajust exigint a una certa proporcionalitat dels resultats a grups de gènere i edat (quotes), ja que el sistema d'emissió lliure de trucades va generar una sobrerrepresentació de persones poc mòbils –que s'estan més a casa i per tant menys exposades al risc de victimització– i una infrarepresentació de les més mòbils i, per tant, més victimitzables. Efecte previsible en la capacitat de mesura de l'enquesta: baixada de l'índex de victimització.

i millores metodològiques (selector adequat, sistema CATI, dues bases de dades, diferenciació dels fets delictius i dels no delictius

Cinquè any (2003): unificació definitiva de les dues operacions, ESPC i EVBiAMB, amb el qüestionari adaptat a totes les potencialitats del sistema CATI i importants efectes en els indicadors de mesura. Els aplicatius del sistema van millorar la capacitat de registre recollint moltes experiències de victimització que es perdien amb els filtres del format paper, provocant un increment en els índexs de victimització. I el treball amb dues bases de dades (víctimes i fets) va millorar la capacitat explicativa en poder descriure tots i cada un dels fets delictius (abans es limitava al fet més important de cada àmbit). Efecte previsible en la capacitat de mesura de l'enquesta: increment de l'índex de victimització.

Sisè any (2004): total confluència metodològica amb l'EVBiAMB i una nova millora metodològica: l'ajust entre la capacitat de mesura de l'enquesta i la definició social de la delinqüència. Això permet calcular l'extensió de la victimització per fets delictius diferenciant-la de les experiències de victimització que els entrevistats no van considerar delictives.

Any 2004: victimització de 2003

El resultat d'enguany

La novetat d'enguany en la construcció de l'índex de victimització (que afina més en incloure només els fets considerats com a delictius per les víctimes), no ha suposat canvis importants en la sèrie temporal:

- ? L'índex global de victimització augmenta amb relació a l'any passat (en la passada edició ja havia augmentat força amb relació a 2001). Tanmateix manté una lleugera tendència creixent.
- ? La multivictimització també ha augmentat amb relació a l'any passat, però segueix per sota de totes les edicions excepte la darrera.
- ? En lògica conseqüència, l'índex de fets delictius també augmenta força amb relació a la darrera edició.

Evolució dels principals indicadors

Els indicadors globals

Índex global de victimització

L'índex global de victimització només ha estat un mica més elevat que el de la passada edició. Ha passat del 15,36% al 15,90% (increment del 3,5%). Tanmateix, l'increment amb relació a la primera edició ha estat del 24%.

L'índex va començar amb un 12,84% el primer any. Va anar creixent cada any, fins l'any 2000, en què arribà al 14,92%. L'any següent va baixar fins a situar-se en un 12,74%. I en la següent edició l'índex augmentà fins a situar-se per sobre del 15%. Enguany ha assolit el valor més alt de la sèrie. Així, l'evolució de l'índex de victimització a Catalunya sembla indicar una molt lleugera tendència creixent.

Enguany, més víctimes, més multivíctimes i més fets delictius

Ràtio de multivictimització

Enguany, també ha augmentat la mitjana de fets delictius que han patit les persones victimitzades. Concretament un 10% amb relació a l'any passat. En canvi, si relacionem la ràtio amb el primer any de la sèrie, aquesta baixa de l'ordre d'un 5%.

L'índex global de fets delictius

L'índex global de fets delictius també ha incrementat amb relació a 2002 (ha incrementat més que l'índex de victimització, concretament un 14%).

L'índex inicial va ser 19,07%. A les tres edicions següents incrementà situant-se al voltant del 24%.

En la passada edició baixà considerablement situant-se només una mica per sobre de l'índex de la primera edició de l'enquesta. I enguany ha tornat a augmentar.

**Una ràpida conclusió:
els tres indicadors incrementen amb relació a l'any anterior.**

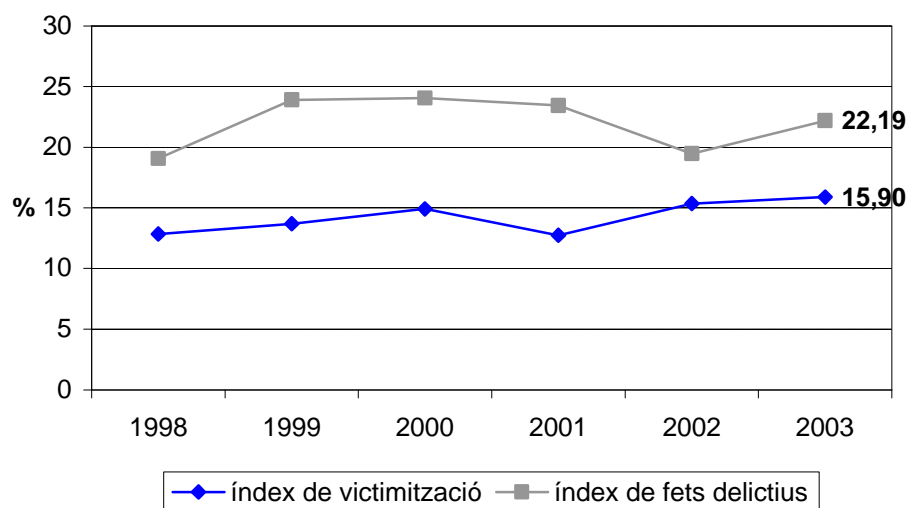
Taula 23
Extensió de la delinqüència a Catalunya: 1998-2003

anys	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1998	12,84	1,48	19,07
1999	13,69	1,74	23,91
2000	14,92	1,61	24,07
2001	12,74	1,84	23,44
2002	15,36	1,27	19,49
2003	15,90	1,40	22,19

Sèrie en base a 1998

anys	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1998	1,00	1,00	1,00
1999	1,07	1,18	1,25
2000	1,16	1,09	1,26
2001	0,99	1,24	1,23
2002	1,20	0,86	1,02
2003	1,24	0,95	1,16

Gràfic 8
Evolució de l'índex de victimització i de l'índex de fets delictius

Evolució de la victimització consumada i no consumada

Victimització consumada i no consumada

L'índex de victimització dels **fets consumats** de 2003 ha estat una dècima més elevat que el de 2002 (11,87% i 11,88%).

Pel que fa la **victimització per fets no consumats**, ha augmentat un 16,59% amb relació a l'any anterior (4,40% i 5,13%), assolint el segon valor més alt de la sèrie.

Pel que fa a la **multivictimització**, la ràtio ha augmentat lleugerament en els dos tipus de fets.

- ✍ Ha passat de l'1,22 del darrer any a l'1,33 en els fets consumats.
- ✍ I de l'1,14 a l'1,23 en els no consumats.

Per tant, **els índexs de fets delictius** corresponents també han augmentat.

- ✍ El dels fets consumats ha passat de 14,49% (2002) a 15,87% (2003): un increment del 9,52%.
- ✍ I el dels fets no consumats ha passat de 5,00% (2002) a 6,31% (2003): un increment del 26,2%.

Conclusió: Lleuger increment de tots els indicadors amb relació a l'any anterior.

Taula 24
Evolució de l'extensió de la delinqüència consumada i no consumada a Catalunya

anys	DELINQUÈNCIA CONSUMADA			DELINQUÈNCIA NO CONSUMADA		
	índex de victimització	ràtio multi-victimització	índex de fets delictius	índex de victimització	ràtio multi-victimització	índex de fets delictius
1998	10,52	-	-	2,93	-	-
1999	10,57	1,61	17,04	4,88	1,41	6,88
2000	10,38	1,50	15,59	6,04	1,40	8,48
2001	9,97	1,67	16,61	4,57	1,48	6,79
2002	11,87	1,22	14,49	4,40	1,14	5,00
2003	11,88	1,33	15,87	5,13	1,23	6,31

Variació anual sobre la base de 1998 i 1999

anys	DELINQUÈNCIA CONSUMADA			DELINQUÈNCIA NO CONSUMADA		
	índex de victimització	ràtio multi-victimització	índex de fets delictius	índex de victimització	ràtio multi-victimització	índex de fets delictius
1998	1,00	-	-	1,00	-	-
1999	1,00	1,00	1,00	1,67	1,00	1,00
2000	0,99	0,93	0,91	2,06	0,99	1,23
2001	0,95	1,04	0,97	1,56	1,05	0,99
2002	1,13	0,76	0,85	1,50	0,81	0,73
2003	1,13	0,83	0,93	1,75	0,87	0,92

Evolució en els sis àmbits delictius

Evolució dels índexs dels sis àmbits delictius

Els índexs de victimització dels sis àmbits es calculen des de l'any d'inici de la sèrie, 1998. És en aquests on es pot apreciar millor l'impacte dels canvis metodològics, com es veurà a continuació. Els dos àmbits on millor s'aprecien els canvis són els de més victimització: la seguretat personal i els vehicles. L'evolució dels altres àmbits és menys nítida per l'escassetat de la victimització que s'hi dona.

augment de la victimització en l'àmbit de la seguretat personal i vehicles i lleugera baixada a la resta d'àmbits

L'àmbit que millor ha reflectit les modificacions és el de la **seguretat personal**. En la tercera edició de l'enquesta s'hi van multiplicar els filtres i l'índex de victimització va augmentar un 51,6%. L'any següent es van recuperar els filtres anteriors i l'índex va retornar al nivell dels dos primers anys (amb un lleugeríssim increment). A la passada edició, l'índex va tornar a augmentar i enguany ho torna a fer assolint el major valor de la sèrie (probablement en incloure el robatori del mòbil, que ha estat el segon fet de major victimització en aquest àmbit). L'índex de victimització d'aquest àmbit ha incrementat gairebé un 16% amb relació a l'edició passada.

la multivictimització augmenta en tots els àmbits menys en l'economia agrària

Pel que fa a la multivictimització, també ha augmentat respecte l'any passat (d'1,15 a 1,24). L'índex de fets delictius d'enguany és el més alt de la sèrie, incrementa un 25% amb relació a l'edició anterior. La tendència en aquest àmbit és, doncs, clarament d'increment.

l'índex de fets delictius puja en seguretat personal, vehicles i comerços i baixa a la resta d'àmbits

Vehicles: L'índex de victimització ha augmentat amb relació a l'any passat (increment d'un 5%) i se situa al nivell de les primeres edicions. El nombre de fets ha augmentat de 7,04% a 8,50% (suposa un increment del 21%). I la ràtio de multivictimització passa d'1,10 a 1,27.

Enguany, en un dels àmbits en què la victimització ha baixat ha estat en els **domicilis** (disminueix de l'orde d'un 5,5%).

Tot i els increments en edicions anteriors, a partir de 2001, la victimització baixa, encara que no fins als índexs de les primeres edicions. Aquest descens es complementa amb la davallada de l'índex de fets delictius. En canvi, la multivictimització augmenta només lleugerament amb relació a l'any passat; tanmateix és més baixa que en les primeres edicions.

Lleugera baixada en la victimització de les **segones residències**, amb un índex gairebé igual al menor de la sèrie. Tanmateix i veient l'evolució de les dades, l'índex sembla mantenir-se estable, sense superar el de les primeres edicions. L'índex de risc també ha baixat amb relació a l'any passat, mentre que la ràtio de multivictimització ha estat una mica superior. L'índex de fets delictius ha estat el segon més baix dels cinc anys, gairebé idèntic a l'any passat.

Pel que fa als **comerços**, l'índex de victimització és inferior que el de l'any passat igual que l'índex de risc. En canvi, la multivictimització ha augmentat de manera que l'índex de fets delictius també, resultant el mateix que el del primer any de la sèrie.

Així, la victimització es redueix en un 6,3%, mentre que l'índex de fets delictius augmenta gairebé un 18% a causa de l'augment de la mitjana de fets per víctima.

Pel que fa a l'àmbit de l'**economia agrària**, els índexs han disminuït amb relació a l'edició anterior. Tant la victimització com el risc; la ràtio de multivictimització i l'índex de fets delictius, que ha baixat força i ha estat el més baix dels cinc anys.

En síntesi:

- ? Enguany, han augmentat els índexs de victimització en l'àmbit dels vehicles i seguretat personal i han baixat a la resta d'àmbits.
- ? La multivictimització ha augmentat a tots els àmbits, i només s'ha reduït en el de l'economia agrària. En l'àmbit dels domicilis, la multivictimització es manté força estable.
- ? De la síntesi d'aquests dos indicadors se'n desprèn l'índex de fets delictius: l'extensió de la delinqüència ha disminuït en domicilis, camp i segones residències i, en canvi, incrementa en vehicles, en seguretat personal i en comerços.

Taula 25
Evolució de l'índex de victimització de sis àmbits delictius

anys	seg. pers.	vehicles	domicilis	segona residència	comerços	economia agrària
1998	2,89	6,55	1,65	0,86	1,07	0,80
1999	3,66	7,35	1,57	0,71	0,72	0,83
2000	5,55	6,43	1,83	0,89	1,11	0,60
2001	3,70	6,04	1,98	0,60	0,95	0,62
2002	6,32	6,37	1,64	0,73	0,95	0,74
2003	7,32	6,71	1,55	0,63	0,89	0,49

Sèrie dels sis àmbits delictius sobre la base de 1998

anys	seg. pers.	vehicles	domicilis	segona residència	comerços	economia agrària
1998	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
1999	1,27	1,12	0,95	0,83	0,67	1,04
2000	1,92	0,98	1,11	1,03	1,04	0,75
2001	1,28	0,92	1,20	0,70	0,89	0,78
2002	2,19	0,97	0,99	0,85	0,89	0,93
2003	2,53	1,02	0,94	0,73	0,83	0,61

Taula 26
Evolució de l'índex de risc de quatre àmbits delictius

anys	vehicles	segona residència	comerços	economia agrària
1998	10,44	4,39	16,49	7,03
1999	11,57	4,99	11,14	9,63
2000	10,15	5,49	12,47	7,97
2001	8,90	4,20	12,96	6,71
2002	9,69	4,82	12,59	9,32
2003	9,75	3,80	11,32	6,49

Sèrie de quatre àmbits delictius sobre la base de 1998

anys	vehicles	segona residència	comerços	economia agrària
1998	1,00	1,00	1,00	1,00
1999	1,11	1,14	0,68	1,37
2000	0,97	1,25	0,76	1,13
2001	0,85	0,96	0,79	0,95
2002	0,93	1,10	0,76	1,33
2003	0,93	0,87	0,69	0,92

Taula 27
Evolució de les ràtios de multivictimització dels sis àmbits delictius

anys	seg. pers.	vehicles	domicilis	segona residència	comerços	economia agrària
1998	1,09	1,30	1,41	1,73	1,55	2,25
1999	1,61	1,50	1,22	1,39	1,93	3,26
2000	1,40	1,37	1,15	1,31	1,95	3,47
2001	1,77	1,57	1,27	1,14	2,60	2,78
2002	1,15	1,10	1,06	1,11	1,24	1,97
2003	1,24	1,27	1,09	1,26	1,55	1,49

Sèrie dels sis àmbits delictius sobre la base de 1998

anys	seg. pers.	vehicles	domicilis	segona residència	comerços	economia agrària
1998	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
1999	1,48	1,15	0,87	0,80	1,25	1,45
2000	1,28	1,05	0,82	0,76	1,26	1,54
2001	1,62	1,21	0,90	0,66	1,68	1,24
2002	1,06	0,85	0,75	0,64	0,80	0,88
2003	1,14	0,98	0,77	0,73	1,00	0,66

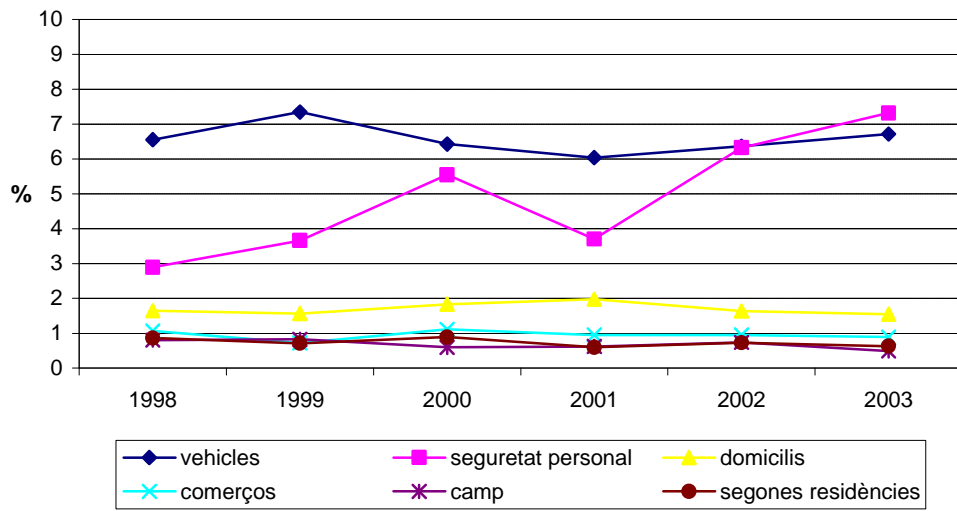
Taula 28
Evolució de l'índex de fets delictius dels sis àmbits

anys	seg. pers.	vehicles	domicilis	segona residència	comerços	economia agrària
1998	3,13	8,55	2,39	1,48	1,66	1,85
1999	5,90	11,03	1,90	0,98	1,39	2,71
2000	7,79	8,79	2,10	1,16	2,17	2,07
2001	6,54	9,49	2,52	1,01	2,46	1,71
2002	7,27	7,04	1,73	0,81	1,18	1,46
2003	9,08	8,50	1,69	0,80	1,39	0,73

Sèrie dels sis àmbits delictius sobre la base de 1998

anys	seg. pers.	vehicles	domicilis	segona residència	comerços	economia agrària
1998	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
1999	1,88	1,29	0,79	0,66	0,84	1,46
2000	2,49	1,03	0,88	0,78	1,31	1,12
2001	2,09	1,11	1,05	0,68	1,48	0,92
2002	2,32	0,82	0,72	0,55	0,71	0,79
2003	2,90	0,99	0,71	0,54	0,84	0,39

Gràfic 9
Evolució de l'índex de victimització en els sis àmbits

Evolució de tots els fets delictius

La llista de fets delictius ha variat al llarg dels anys

enguany, s'estudien dos fets més: el robatori consumat i no consumat del telèfon mòbil

Els índexs de victimització dels fets delictius es calculen des de l'inici de la sèrie a l'any 1998. Tanmateix, la llista dels fets delictius tractats a l'enquesta ha variat al llarg de la sèrie:

- ? Des de l'edició de 1999 es van eliminar els índexs corresponents al vandalisme (les destrosses), que tenen un tractament a part.
- ? En les edicions de 1999 i 2000, els fets no consumats contra vehicles es van desagregar en funció del tipus de vehicle. I en els dos últims anys, aquests fets s'han recollit conjuntament sota una sola categoria (intent de robatori de vehicle).
- ? Enguany, com ja s'ha dit, en l'àmbit de la seguretat personal, s'han analitzat dos fets més: el robatori de telèfon mòbil, i l'intent de robatori de telèfon mòbil.

Taula 29
Evolució dels índexs victimització dels fets delictius: 1998-2003

fets	1998	1999	2000	2001	2002	2003
ÍNDEX GLOBAL DE VICTIMITZACIÓ	12,84	13,69	14,92	12,74	15,36	15,90
Àmbit de la seguretat personal	2,89	3,66	5,55	3,70	6,32	7,32
Robatori de bossa o cartera	1,69	1,90	2,16	2,13	2,13	2,18
Intent de robatori de bossa	0,32	0,49	0,53	0,54	0,73	0,63
Atracament	0,26	0,54	0,84	0,62	0,98	0,68
Intent d'atracament	0,12	0,44	1,29	0,19	0,76	0,66
Estrebada	0,54	0,35	0,39	0,39	0,52	0,34
Intent d'estrebada	0,08	0,19	0,23	0,15	0,18	0,38
Agressions físiques	-	-	0,02	0,44	0,38	0,50
Intents d'agressió	-	-	0,16	0,25	0,27	0,30
Amenaces i violència	0,03	0,80	-	0,63	0,85	0,70
Agressions sexuals	0,00	0,06	0,00	-	-	-
Intent d'agressió sexual	-	-	0,09	-	-	-
Amenaces físiques	-	-	0,30	-	-	-
Amenaces sexuals	-	-	0,04	-	-	-
Robatori de telèfon mòbil	-	-	-	-	-	1,43
Intent robatori de telèfon mòbil	-	-	-	-	-	0,27
Àmbit dels vehicles	6,55	7,35	6,43	6,04	6,37	6,71
Robatori del cotxe	0,63	0,77	0,75	0,90	0,42	0,43
Robatori de la moto	0,22	0,28	0,34	0,33	0,17	0,25
Robatori de la bicicleta	0,12	0,10	0,06	0,14	0,17	0,20
Robatori d'altres vehicles	0,01	0,04	0,01	0,03	0,01	0,01
Intent de robatori de vehicle	-	-	-	2,16	1,26	1,72
Robatori d'objectes de vehicle	3,07	4,51	3,90	2,65	2,92	2,87
Robatori d'accessoris del vehicle	-	-	-	1,56	1,63	1,67
Intent de robatori del cotxe	1,03	2,33	1,93	-	-	-
Intent de robatori de moto	-	0,38	0,36	-	-	-
Intent de robatori de la bicicleta	-	0,05	0,00	-	-	-
Intent de robatori d'altres vehicles	-	0,08	0,06	-	-	-
Àmbit dels domicilis	1,65	1,57	1,83	1,98	1,64	1,55
Robatori del domicili	0,89	0,94	0,91	1,18	0,93	0,69
Intent de robatori del domicili	0,69	0,66	0,99	0,92	0,72	0,88
Àmbit de la segona residència	0,86	0,71	0,89	0,60	0,73	0,63
Robatori a la segona residència	0,60	0,51	0,53	0,45	0,51	0,45
Intent de robatori	0,31	0,25	0,40	0,15	0,24	0,18
Àmbit dels comerços	1,07	0,72	1,11	0,95	0,95	0,89
Robatori de l'establiment	0,86	0,43	0,67	0,67	0,31	0,41
Intent de robatori de l'establiment	0,21	0,30	0,25	0,36	0,12	0,12
Atracament de l'establiment	0,07	0,09	0,10	0,11	0,31	0,23
Intent d'atracament de l'establiment	0,02	0,05	0,04	0,07	0,17	0,13
Robatori vehicles professionals	-	-	0,07	0,03	0,04	0,01
Intent robatori vehicles professionals	-	-	0,13	0,01	0,07	0,07
Àmbit de l'economia agrària	0,80	0,83	0,60	0,62	0,74	0,49
Robatori de maquinària agrícola	0,29	0,14	0,25	0,18	0,16	0,15
Intent robatori de maquinària agrícola	0,10	0,04	0,04	0,08	0,06	0,03
Robatori de productes del camp	0,29	0,64	0,28	0,43	0,49	0,28
Intent robatori de productes del camp	0,18	0,10	0,05	0,11	0,04	0,04
Robatori de bestiar	0,03	0,06	0,05	0,06	0,02	0,01
Intent de robatori de bestiar	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00

La victimització per fets no delictius

En aquest capítol s'agrupen totes les experiències de victimització que els entrevistats han considerat no delictives. L'esquema és el mateix que els dels índexs de victimització delictiva.

Els indicadors globals

Les víctimes

Índex de victimització no delictiva de 2003: 3,68%

en l'àmbit de la seguretat personal és on hi ha més victimització que no s'ha considerat delictiva: 1,87%

Les víctimes

L'índex de victimització no delictiva agrupa tots els entrevistats que havent estat víctimes durant l'any 2003, no han considerat aquest fet com a delictiu, i els relaciona amb tots els entrevistats de l'enquesta.

? **L'índex global de victimització no delictiva de 2003 ha estat 3,68 %.**

Els índexs específics:

L'índex més elevat es dona en l'àmbit de la **seguretat personal**; els entrevistats que han estat víctimes d'algun fet contra aquest àmbit i no l'han considerat un fet delictiu han estat l'**1,87%**.

En els altres cinc àmbits les víctimes que no han viscut el fet com a delictiu són:

- ? **1,07%** en l'àmbit dels **vehicles**
- ? **0,40%** en l'àmbit de l'**economia agrària**
- ? **0,22%** en l'àmbit dels **domicilis**
- ? **0,12%** en l'àmbit dels **comerços**
- ? **0,07%** en l'àmbit de les **segones residències**

Els fets

ràtio de multi-victimització no delictiva: 1,32

Els fets: la multivictimització no delictiva

L'enquesta, a més de recomptar les víctimes, també mesura la quantitat de victimització no delictiva. En primer lloc, relacionant el nombre de fets no delictius amb les seves víctimes, perquè cada víctima pot haver estat víctima d'un fet no delictiu. El primer indicador és, doncs, la ràtio de multivictimització no delictiva:

La ràtio de multivictimització no delictiva ha estat 1,32

- ? Els fets no delictius més repetits han estat els dirigits contra el sector agrícola (1,56).
- ? Lleugerament inferior ha estat la multivictimització no delictiva del fets contra la seguretat personal (1,32) i els vehicles (1,24).
- ? Finalment, els àmbits amb la multivictimització no delictiva més baixa han estat les segones residències, els comerços i els domicilis (1,14, 1,13 i 1,12 respectivament).

**Els fets:
l'índex de fets no delictius:
4,87%**

Els fets: l'índex de fets no delictius

La relació entre l'índex de victimització no delictiva i la ràtio de multivictimització no delictiva permet obtenir l'índex de fets no delictius, que és el nombre de fets no delictius per cada cent entrevistats.

L'índex global de fets no delictius de l'any 2003 ha estat 4,87%

Els índexs específics:

Lògicament, l'índex més elevat ha estat el de la **seguretat personal: 2,46%**. És a dir, hi ha hagut 2,46 fets no delictius en l'àmbit de la seguretat personal per cada cent entrevistats.

Els altres índexs són:

- ? **1,32%** en el cas dels **vehicles**
- ? **0,63%** en l'àmbit de l'**economia agrària**,
- ? **0,25%** en l'àmbit dels **domicilis**,
- ? **0,13%** en l'àmbit del **comerç**
- ? i només el 0,08% en les segones residències.

Taula 30
Extensió de la victimització no delictiva, 2003

	índex de victimització no delictiva ⁽¹⁾	multi-victimització no delictiva	índex de fets no delictius ⁽²⁾
Global	3,68	1,32	4,87
Seguretat personal	1,87	1,32	2,46
Vehicle	1,07	1,24	1,32
Domicili	0,22	1,12	0,25
Segona residència	0,07	1,14	0,08
Comerç	0,12	1,13	0,13
Economia agrària	0,40	1,56	0,63

(1) % d'entrevistats víctimes que no ho han considerat delictiu

(2) nombre de fets no delictius per cada 100 entrevistats

Taula 31
Indicadors de la victimització per fets no delictius

	índex de victimització no delictiva	multi-victimització no delictiva	índex de fets no delictius
Àmbit de la seguretat personal			
Robatori bossa	0,18	1,07	0,19
Intent robatori bossa	0,14	1,15	0,16
Atracament	0,01	1,00	0,01
Intent atracament	0,19	1,19	0,23
Estrebada	0,06	1,00	0,06
Intent estrebada	0,13	1,18	0,15
Robatori telèfon mòbil	0,18	1,12	0,20
Intent robatori telèfon mòbil	0,18	1,09	0,20
Agressions físiques	0,18	1,25	0,22
Intent d'agressions	0,16	1,36	0,22
Amenaces	0,55	1,50	0,83
Àmbit dels vehicles			
Robatori interior vehicle	0,23	1,09	0,25
Robatori accessoris vehicle	0,58	1,30	0,75
Robatori cotxe	0,02	1,00	0,02
Robatori moto	0,01	1,00	0,01
Robatori bici	0,01	1,00	0,01
Intent robatori vehicle	0,25	1,12	0,28
Àmbit dels domicilis			
Robatori domicili	0,08	1,15	0,09
Intent robatori domicili	0,15	1,11	0,16
Àmbit de la segona residència			
Robatori segona residència	0,02	1,24	0,03
Intent robatori segona residència	0,05	1,10	0,05
Àmbit dels comerços			
Robatori establiment	0,04	1,23	0,05
Intent robatori establiment	0,05	1,00	0,05
Atracament establiment	0,00	1,00	0,00
Intent atracament establiment	0,02	1,00	0,02
Robatori vehicle us no privat	0,00	-	0,00
Intent robatori vehicle us no privat	0,01	1,00	0,01
Àmbit de l'economia agrària			
Robatori maquinaria	0,04	1,43	0,06
Intent robatori maquinaria	0,01	2,39	0,03
Robatori productes	0,33	1,52	0,50
Intent robatori productes	0,03	1,12	0,03
Robatori bestiar	0,00	-	0,00
Intent robatori bestiar	0,00	-	0,00

Vandalització i destrosses

Estudi de les destrosses delictes i no delictes

En aquest capítol s'estudien només els fets referits a les **destrosses o vandalització** que han patit els entrevistats.

Els principals indicadors

Les víctimes

Índex de vandalització de 2003: 7,81%

els vehicles són els béns més vandalitzats: 6.61%

Les víctimes

L'índex de vandalització agrupa tots els entrevistats que han estat víctimes d'alguna destrossa contra els seus béns durant l'any 2003 i els relaciona amb tots els entrevistats de l'enquesta.

? **L'índex global de vandalització de 2003 ha estat 7,81% .**

Els índexs específics:

L'enquesta estudia l'extensió de sis destrosses en els cinc àmbits referits als béns materials.

L'índex més elevat es dona en l'àmbit dels vehicles. Les destrosses tenen, doncs, com escenari preferent la **via pública**: El **6,61%** dels entrevistats han patit alguna destrossa en el seu **vehicle**.

Els altres índexs són molt més baixos:

- ? El **0,66%** dels entrevistats han patit alguna destrossa al seu **domicili**.
- ? El **0,18%** ha patit alguna destrossa a la seva **segona residència**.
- ? Les destrosses als **comerços** han afectat el **0,40%** dels entrevistats.
- ? En l'àmbit de l'**economia agrària**, el **0,18%** dels entrevistats han estat víctimes de destrosses.

Les víctimes

l'índex de risc més elevat ha estat el dels vehicles: 9,60%

Les víctimes: els índexs de risc

Pel que fa als **índexs de risc** (que posen en relació les víctimes amb el conjunt de propietaris dels corresponents béns), la seva extensió dibuixa un escenari presidit novament per la via pública com a escenari preferent. En efecte:

? El risc més elevat és el dels vehicles, **9,60%**.

Els índexs de risc provocats per les destrosses als altres àmbits, tot i ser menors, presenten valors relativament elevats:

? El risc de destrosses als establiments comercials ha estat **5,05%**.

? També és important el risc en l'àmbit de l'economia agrària, el **2,33%** dels propietaris d'explotacions han estat víctimes de destrosses dels seus productes.

? L'índex de risc de destrosses de segones residències ha estat el més baix, **1,09%**.

Els fets

ràtio de multivandalització: 1,51

Els fets: la multivandalització

L'enquesta, a més de recomptar les víctimes, també mesura la quantitat de destrosses. En primer lloc, posant el nombre de destrosses en relació amb les seves víctimes, perquè cada víctima pot haver patit més d'una destrossa. El primer indicador és, doncs, la ràtio de multivandalització:

La ràtio de multivandalització ha estat 1,51

? Els fets més repetits han estat els dirigits contra els comerços (1,58) i els productes del camp (1,56).

? Lleugerament inferior ha estat la multivandalització dels vehicles, segones residències i domicilis (1,48, 1,34 i 1,26 respectivament).

Els fets

**Índex de
destrosses:
11,78 %**

Els fets: l'índex de destrosses

La relació entre l'índex de vandalització i la ràtio de multivandalització permet obtenir l'índex de destrosses, que és el nombre de destrosses per cada cent entrevistats.

? **L'índex global de destrosses de l'any 2003 ha estat 11,78 %**

És a dir, hi ha hagut 11,78 destrosses per cada cent catalans.

Els índexs específics

L'índex més elevat ha estat el de les destrosses al **vehicle: 9,79 %**. És a dir, hi ha hagut 9,79 destrosses als vehicles per cada cent entrevistats.

Els altres índexs són molt més baixos:

- ? El **0,83%**, en el cas dels **domicilis**.
- ? Al **comerç**, l'índex ha estat **0,63%**.
- ? En l'àmbit de l'**economia agrària**, **0,27%**,
- ? A les **segones residències** ha estat **0,24%**.

Taula 32
Extensió de les destrosses

	índex de vandalització (1)	índex de risc	multi- vandalització	índex de destrosses (2)
Global	7,81	-	1,51	11,78
Destrosses al vehicle	6,61	9,60	1,48	9,79
Destrosses al domicili	0,66	-	1,26	0,83
Destrosses a la segona residència	0,18	1,09	1,34	0,24
Destrosses al comerç	0,40	5,05	1,58	0,63
Destrosses al camp	0,18	2,33	1,56	0,27

(1) %d'entrevistats que han patit alguna destrossa

(2) nombre de destrosses per cada 100 entrevistats

Taula 33
Les destrosses: fet a fet

	índex de vandalització⁽¹⁾	multi-vandalització	índex de destrosses⁽²⁾
Destrosses al vehicle	6,61	1,48	9,79
Destrosses al domicili	0,66	1,26	0,83
Destrosses a la segona residència	0,18	1,34	0,24
Destrosses establiments	0,27	1,41	0,38
Destrosses vehicle professional	0,13	1,87	0,25
Destrosses maquinària agrícola	0,05	1,54	0,73
Destrosses productes del camp	0,13	1,56	0,20

(1) % d'entrevistats que han patit alguna destrossa

(2) nombre de destrosses per cada 100 entrevistats

Taula 34
Evolució de l'extensió de les destrosses

índex de vandalització	1999	2000	2001	2002	2003
Global	7,40	6,30	4,68	3,82	7,81
Destrosses al vehicle	6,21	4,91	3,17	3,22	6,61
Destrosses al domicili	0,74	0,83	0,70	0,32	0,66
Destrosses a la segona residència	0,55	0,47	0,28	0,09	0,18
Destrosses al comerç	-	0,00	0,38	0,10	0,40
Destrosses al camp	-	-	-	0,07	0,18

índex de risc	2002	2003
Global	-	-
Destrosses al vehicle	4,90	9,60
Destrosses al domicili	-	-
Destrosses a la segona residència	0,59	1,09
Destrosses al comerç	1,72	5,05
Destrosses al camp	-	2,33

ràtio de multivandalització	2002	2003
Global	1,17	1,51
Destrosses al vehicle	1,15	1,48
Destrosses al domicili	1,13	1,26
Destrosses a la segona residència	1,10	1,34
Destrosses al comerç	1,03	1,58
Destrosses al camp	-	1,56

índex de destrosses	2002	2003
Global	4,44	11,78
Destrosses al vehicle	3,71	9,79
Destrosses al domicili	0,36	0,83
Destrosses a la segona residència	0,10	0,24
Destrosses al comerç	0,10	0,63
Destrosses al camp	-	0,27

L'anàlisi territorial

L'anàlisi territorial de la delinqüència és d'utilitat política i científica

L'estudi de la distribució espacial de la delinqüència ha preocupat des de sempre la sociologia i la criminologia (hom hi troba una llarga tradició que comença amb els estadístics morals de finals del segle XIX i les primeres escoles cartogràfiques, fins a les contemporànies preocupacions per la seguretat de les ciutats, passant per les esplèndides aportacions de l'ecologia urbana de l'escola de Chicago).

Distribució territorial i teoria racional de la delinqüència: recerca de la rendibilitat

L'estudi de la **distribució territorial de la delinqüència** proporciona arguments per a la **teoria racional** de la delinqüència. En efecte, la regularitat que s'hi manifesta s'explica a partir de la recerca de rendibilitat. És a dir, racionalitat, perquè en les relacions delictives hi ha uns fins i, per tant, normalment s'utilitzen els mitjans que es consideren més adequats, i aquesta lògica es dona en la distribució territorial de la delinqüència.

Tres factors l'expliquen:

Tres factors: 1. atracció de la centralitat 2. densitat 3. renda

- ? L'atracció de la major rendibilitat que tenen els **espais centrals** (més gent, més béns, més tràfic i més trànsit).
- ? La **grandària poblacional** (l'activitat delictiva augmenta a mesura que ho fa la població per les majors facilitats -densitat i massificació).
- ? El **nivell de renda** del territori (es delinqueix més als llocs rics perquè és on hi ha més a guanyar).

Estudi de la distribució territorial de ? víctimes i ? fets

Les víctimes i els fets

Les relacions delictives comprenen els delinqüents, les víctimes i els fets. Tanmateix, l'enquesta només estudia la distribució territorial de les dues darreres:

1. **Les víctimes**: la desigual victimització dels habitants de les diferents regions respon a la desigual apropiació del sòl urbà que fan les classes socials i, per tant, de llur diferent rendibilitat. Així, acostumen a ser més víctimes els habitants de les àrees de major **nivell de renda i centralitat**. També pot ser alta la victimització d'un espai on hi hagi **algun focus específic de problemàtica social** (canvis urbans o socials, processos d'invasió-successió, etc.).

2. La distribució dels **fets** també segueix la recerca de rendibilitat: és l'atracció de la **centralitat i dels espais altament i densament poblats** segons l'esquema següent:

Massificació + anonimament + mobilitat = més rendibilitat

- ? massificació (molta gent, moltes relacions socials, molts agressors i molts agredits): més oportunitats i la possibilitat d'obtenir economies d'escala
- ? anonimament (dificultat de conèixer i reconèixer-se agressors i agredits): més impunitat
- ? mobilitat (menys control social per agressors i agredits): més oportunitats i més impunitat.

Indicadors de l'enquesta:

desagregació territorial dels índexs de victimització

Indicadors i unitats d'anàlisi

1. Les víctimes: desagregació territorial dels índexs

La distribució territorial de les víctimes es mesura amb la desagregació dels índexs corresponents, que són:

1. l'**índex de victimització** (la victimització per fets delictius)
2. l'**índex de vandalització** (per destrosses)
3. l'**índex de tots els agredits** (per totes les agressions)

Els fets:

la descripció: els mapes

2. Els fets: els mapes

Un primer indicador descriptiu de la distribució territorial dels fets són els mapes, que recompten els fets que han passat a cada segment territorial (una informació univariant que descriu correctament la geografia delictiva):

1. El **mapa delictiu**: descriu la distribució dels fets delictius.
2. El **mapa de destrosses**: descriu la distribució de les destrosses.
3. El **mapa global d'agressions**: descriu la distribució territorial de totes les agressions.

l'explicació: els índexs de localització

3. Els fets: els índexs de localització

Un segon indicador explicatiu són els **índexs de localització** que analitzen la distribució territorial dels fets, posant-los en relació amb la grandària poblacional dels diferents territoris:

1. **Índex de localització delictiva**: l'anàlisi de la distribució dels fets delictius.
2. **Índex de localització de les destrosses**: anàlisi de la distribució de les destrosses.
3. **Índex de localització de totes les agressions**: anàlisi de la distribució territorial de totes les agressions.

No s'estudia la victimització per fets no delictius per la seva baixa freqüència.

Unitats territorials d'anàlisi:

Les unitats d'anàlisi són les set **regions policials** de Catalunya.

Distribució territorial de les víctimes

Les víctimes: desagregació dels índexs de victimització

major victimització al Camp de Tarragona i a la Regió Metropolitana Barcelona

1. La victimització delictiva

La distribució territorial de les víctimes es mesura amb la desagregació dels índexs de victimització. La recerca de la rendibilitat dibuixa el mapa de la victimització: solen ser més víctimes els habitants de les àrees de major nivell de renda i centralitat. La distribució territorial de la victimització considera tots els fets que han passat a les víctimes de cada regió policial, encara que hagin tingut lloc fora de Catalunya.

Enguany, els majors índexs de victimització els han patit els veïns de les dues regions més densament poblades (fins i tot metropolitanitzades) i amb algun tipus d'atracció territorial (centralitat, terciarització, etc.).

Els índexs més elevats s'han donat:

- ? al Camp de Tarragona (19,00%)
- ? i a la Regió Metropolitana Barcelona (dos punts per sota: 16,97%)

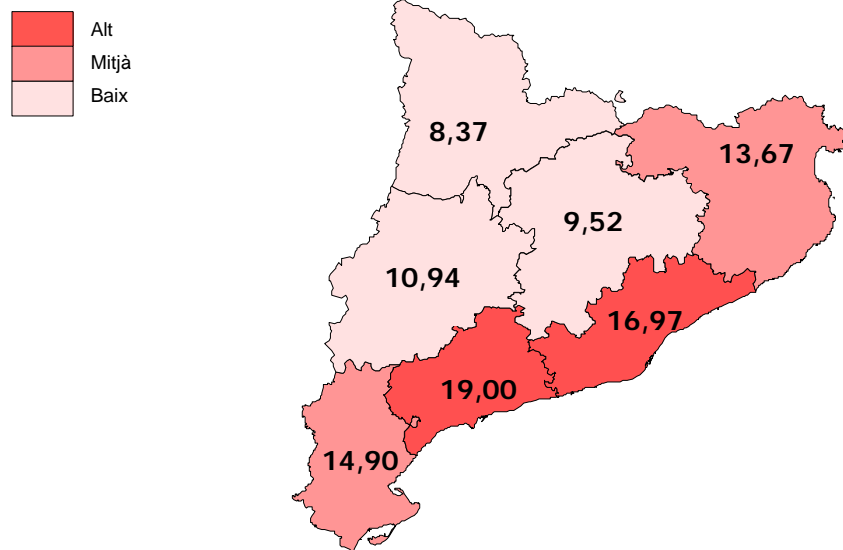
En un segon nivell de victimització es troben els veïns de les dues regions següents:

- ? La Regió Terres de l'Ebre, amb un índex relativament elevat (14,90%)
- ? la Regió Girona (13,67%)

I les regions amb menys població victimitzada han estat:

- ? la Regió Ponent (10,94%)
- ? la Regió Central (9,52%)
- ? i el Pirineu Occidental (8,37%)

Gràfic 10
Índex de victimització

Les víctimes: desagregació de l'índex de vandalització

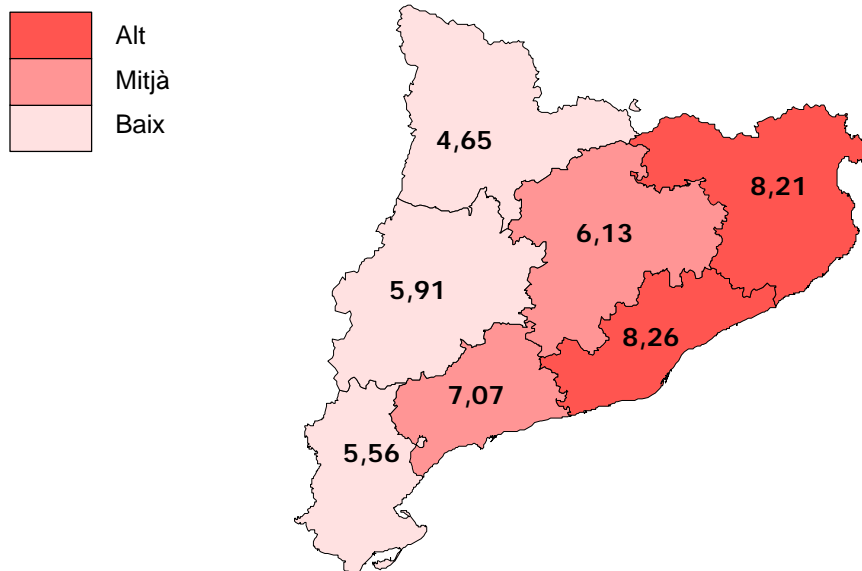
**els habitants
de la Regió
Metropolitana
i Girona,
són els que
pateixen més
destrosses**

2. L'índex de vandalització

Les víctimes de destrosses es reparteixen pel territori de la manera següent:

- ? Els entrevistats que han patit més destrosses són els de la Regió Metropolitana (8,26%) i els de Girona (8,21%).
- ? A continuació els del Camp de Tarragona (7,07%) i els de la Regió Central (6,13%).
- ? Finalment, i amb percentatges inferiors al 6%, hi ha la Regió Ponent (5,91%), la Regió Terres de l'Ebre (5,56%) i el Pirineu Occidental (4,65%).

Gràfic 11
L'índex de vandalització

Distribució territorial dels fets

Els fets:

L'estudi dels fets és el que millor relaciona la delinqüència i el territori, perquè la victimització es pot produir fora del lloc de residència de la víctima.

mapa delictiu

? **El mapa delictiu** recompta els fets que han passat a cada regió. El mapa es calcula considerant els fets que han passat als catalans a cada regió policial sense considerar els fets que han tingut lloc fora del Principat.

El mapa delictiu:

més fets delictius a les regions més poblades

El mapa delictiu

Les regions de major grandària poblacional són també escenaris del major nombre de fets delictius:

- ? Així, i lògicament, el major nombre de fets delictius s'ha produït a la Regió Metropolitana Barcelona (el 72,62% del total).
- ? A continuació (molt per sota, però ajustats a la molt diferent grandària poblacional), hi ha els percentatges dels fets delictius que han tingut com escenari dues regions també força poblades:
 - ? el Camp de Tarragona (10,62%)
 - ? i Girona (7,76%);
- ? Menor incidència en el mapa delictiu tenen la Regió Ponent (3,02%)
- ? la Regió Central (2,89%).
- ? i les Terres de l'Ebre (2,44%).
- ? La menor quantitat de fets ha estat al Pirineu Occidental (0,65%).

El mapa de les destrosses

Set de cada deu destrosses han passat a la Regió Metropolitana

El mapa de les destrosses

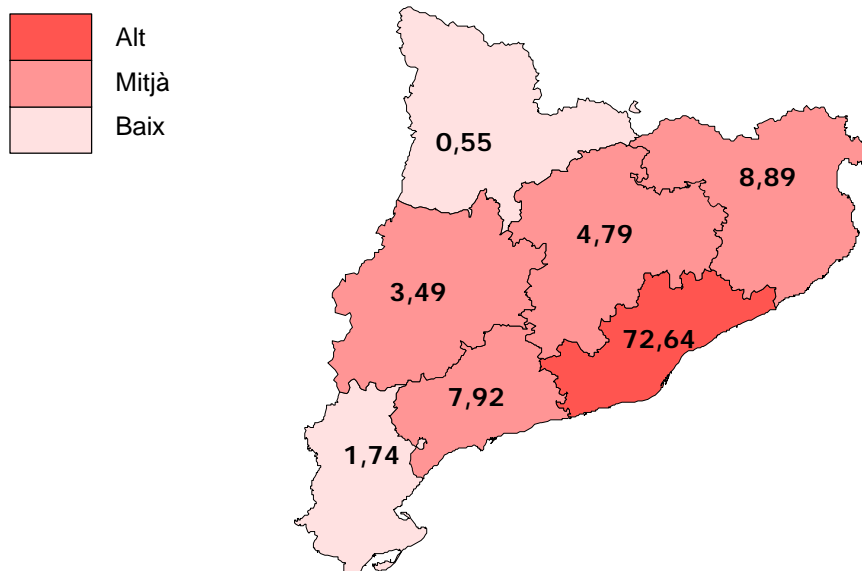
El mapa de destrosses permet apreciar que el major nombre de destrosses es concentren a la Regió Metropolitana: així doncs, set de cada deu destrosses que hi ha hagut a Catalunya han passat a la Regió Metropolitana (el 72,64%).

La resta han passat principalment a Girona (8,89%) i al Camp de Tarragona (7,2%).

A la Regió Central només han passat el 4,79% de les destrosses i a Ponent el 3,49%.

A les Terres de l'Ebre i al Pirineu Occidental el percentatge de destrosses és notablement baix (1,74% i 0,55% respectivament).

Gràfic 13
El mapa de destrosses

L'índex de localització dels fets

L'índex de localització

- ? L'índex de localització posa els fets en relació amb la grandària poblacional de cada regió i només considera els fets patits pels catalans a Catalunya.

Índex de localització delictiva

major pes de l'activitat delictiva al Camp de Tarragona

1. L'índex de localització delictiva

L'enquesta no es limita a recomptar els fets que han passat a cada territori, sinó que n'explica la distribució a partir d'una de les variables més potents de l'estructura social, la grandària poblacional.

El major índex de localització correspon al Camp de Tarragona (32,69%).

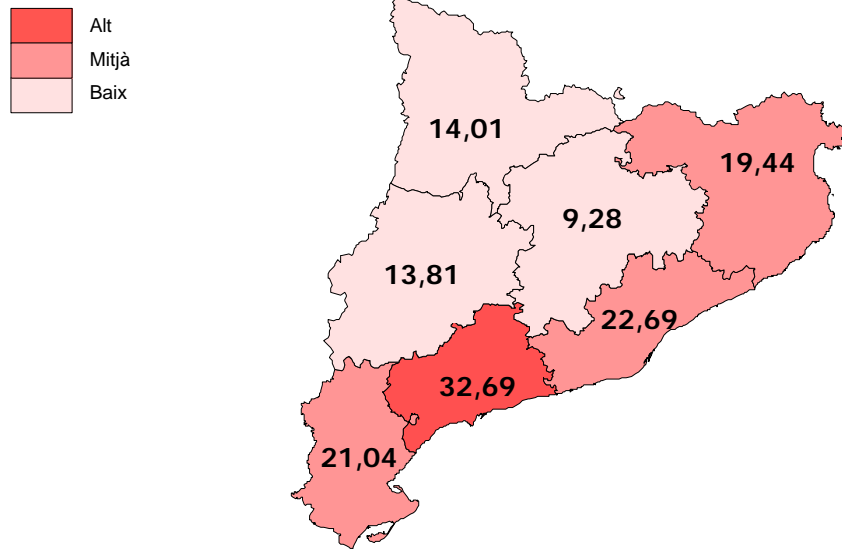
També és relativament elevat l'índex de tres regions més:

- ? el de la Regió Metropolitana Barcelona (22,69%)
- ? el de les Terres de l'Ebre, que arriba fins el 21,04%. (significativament elevat, per contrast amb el mapa delictiu)
- ? la Regió Girona té un índex del 19,44%.

L'índex de les altres regions és més baix:

- ? L'índex de la Regió Pirineu Occidental baixa una mica: 14,01%
- ? i el de la Regió Ponent és encara més baix: 13,81%.
- ? L'índex més baix correspon a la Regió Central (9,28%).

Gràfic 14
Índex de localització dels fets delictius

L'índex de localització de les destrosses

L'índex més elevat és el del Camp de Tarragona.

2. L'índex de localització de les destrosses

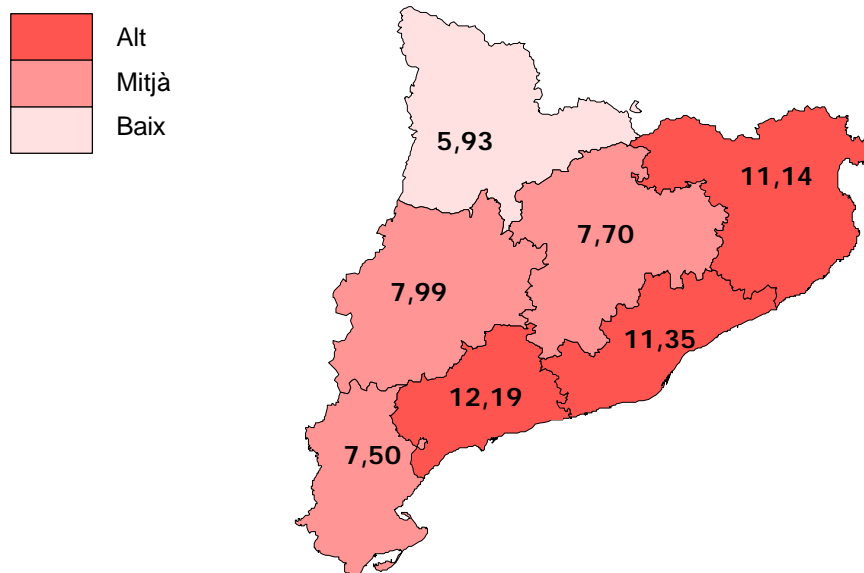
Al Camp de Tarragona és on passen més destrosses per cada 100 habitants (12,19%).

També són força elevats els índexs de localització de destrosses de la Regió Metropolitana i Girona (11,35% i 11,14% respectivament).

En un segon nivell, trobem els índexs de Ponent (7,99%), la Regió Central (7,70%) i les Terres de l'Ebre (7,50%).

Finalment, al Pirineu Occidental és on l'índex de localització és més baix: 5,93%.

Gràfic 15
L'índex de localització de les destrosses

Taula 35
Distribució territorial de la victimització per fets delictius ⁽¹⁾

Regions	índex de victimització	mapa delictiu	índex de localització dels fets delictius
Catalunya	15,90	100,00	21,66
Girona	13,67	7,76	19,44
Central	9,52	2,89	9,28
Pirineu Occidental	8,37	0,65	14,01
Ponent	10,94	3,02	13,81
Terres de l'Ebre	14,90	2,44	21,04
Camp de Tarragona	19,00	10,62	32,69

(1) L'índex de victimització inclou tots els fets patits pels entrevistats de Catalunya, inclosos els que han passat fora del Principat. El mapa delictiu i l'índex de localització recompten només els fets que han passat a Catalunya.

Taula 36
Distribució territorial de la vandalització per destrosses ⁽¹⁾

Regions	índex de vandalització	mapa de destrosses	índex de localització de les destrosses
Catalunya	7,81	100,00	10,84
Metropolitana	8,26	72,64	11,35
Girona	8,21	8,89	11,14
Central	6,13	4,79	7,70
Pirineu Occidental	4,65	0,55	5,93
Ponent	5,91	3,49	7,99
Terres de l'Ebre	5,56	1,74	7,50
Camp de Tarragona	7,07	7,92	12,19

(1) L'índex de vandalització inclou totes les destrosses patides pels entrevistats de Catalunya, incloses les que han passat fora del Principat. El mapa de destrosses i l'índex de localització recompten només les destrosses que han passat a Catalunya.

El cost de la delinqüència

L'enquesta i el cost de la delinqüència

L'activitat delictiva proporciona **beneficis** (normalment al delinqüent), però sobretot genera **costos** (a la resta de la societat i, sobretot, a les víctimes). És, doncs, important el seu estudi, tant a efectes preventius com per establir polítiques de mediació i reparació.

El cost de la delinqüència no és només econòmic i pot revestir diverses manifestacions: es poden distingir els costos **objectius** (econòmic, assistencial, sanitari, etc.) i **subjectius** (l'impacte psicològic, les molèsties que implica, la persistència en el record, etc.). En general es pot afirmar que, com més proximitat personal del bé agredit, més alt és el cost que en paguen les víctimes.

Tanmateix, l'anàlisi del cost de la delinqüència a partir de les estadístiques oficials és relativament difícil per tres raons: en primer lloc, perquè no hi ha excessiu interès en aquesta informació; també hi influeix la tradicional opacitat que envolta aquesta dada, i, finalment, hom hi podria esperar un cert biaix (a causa de la intervenció de les assegurances). En canvi, les enquestes de victimització es poden aproximar més al seu estudi, perquè es basen en l'entrevista no institucional i perquè la unitat d'observació és la definició personal de l'entrevistat (sense cap repercussió oficial posterior).

L'ESPC estudia els quatre aspectes del **cost** de la delinqüència que més afecten les víctimes individuals.

1. el record de la victimització

1. El primer consisteix en el **record** que la delinqüència deixa en les persones que n'han estat víctimes i es mesura amb l'**índex de record de la delinqüència**. Aquest índex relaciona les persones que espontàniament recorden haver estat victimitzades i el total d'entrevistats que han estat víctimes.

2. el cost psicològic

2. El segon és l'**impacte psicològic** que els fets delictius han provocat en les víctimes (el cost emocional o psicològic de la delinqüència). S'estudia només en l'aspecte quantitatiu, en una escala de 0 a 10 (de menor a major afectació psicològica), resultant l'**índex del cost psicològic de la delinqüència**.

3. les molèsties

3. Un tercer indicador del cost de la delinqüència el constitueix la **valoració de les molèsties** causades per l'activitat delictiva. Se'n mesura la vessant quantitativa en l'escala de 0 a 10 (de menor a major molèsties). És l'**índex de molèsties de la delinqüència**.

El record es mesura a partir de la resposta espontània a una pregunta oberta al començament del qüestionari, mentre les informacions del cost psicològic i les molèsties provenen d'una bateria de preguntes administrada únicament als entrevistats que han manifestat haver-ne estat víctimes. Això explica que l'índex de record presenti resultats molt més extrems i probablement més clars (la persistència en la memòria és molt selectiva: no es recorda tot en la mateixa proporció), mentre el cost psicològic i les molèsties presenten valoracions relativament més homogènies. També hi influeix la metodologia: el record es mesura en percentatge (de 0 a 100), mentre el cost psicològic i les molèsties en escala (de 0 a 10).

4. el cost econòmic

Finalment, el darrer aspecte estudiat és el cost més objectiu, l'**econòmic**: els diners robats o perduts a causa de la delinqüència. En línies generals es pot afirmar que quan els robatoris s'han consumat, el cost són diners directament robats, mentre que en els fets no consumats es tracta de despeses imprevistes o diners/temps que s'han deixat de guanyar. L'indicador consisteix en el **cost econòmic de la delinqüència**.

L'anàlisi dels costos es farà per als fets delictius, les destrosses i el global d'agressions. Tanmateix, el màxim nivell de desagregació (d'indicadors globals, àmbits i fets) i la sèrie temporal només es fa per a la victimització delictiva.

A continuació de cada cost dels fets delictius, apareix el de les destrosses i el de totes les agressions.

El record de la delinqüència

El record dels fets delictius

El record desigual dels diferents fets delictius: un cost de la delinqüència

La memòria és selectiva. A partir d'aquest postulat es planteja l'estudi del primer dels costos:

- ? en primer lloc perquè els diferents fets delictius patits deixen una empremta desigual en la memòria de les seves víctimes,
- ? i en segon lloc, perquè des d'aquesta perspectiva, les experiències de victimització poden persistir en la memòria, condicionant -poc o molt- la vida i les relacions socials futures. I això és un cost evident de la delinqüència.

La informació per construir l'índex de record apareix a l'inici del qüestionari, en una pregunta oberta que espera una resposta espontània: "*Recorda si l'any passat va ser víctima d'algun delictes (robatori, atracament, agressió...)?*" (en cas afirmatiu, es demana de concretar el fet).

La resposta permet assolir dues informacions: quantificar la persistència en la memòria de les experiències de victimització, a partir del percentatge de persones que les recorden, i avaluar la persistència desigual en la memòria dels diferents fets delictius.

El 6,19% de tots els entrevistats recorda espontàniament haver estat víctima d'algun fet delictiu al llarg de l'any 2003. Això significa el 35,35% de les persones comptabilitzades en l'índex global de victimització.

Índex global de record: 35,35%

- ? **L'índex global de record ha estat del 35,35%**

Una conseqüència d'aquesta dada és que un 64,65% de les persones que han estat víctimes d'algun fet delictiu l'han oblidat. Tanmateix, com es veurà a continuació,

aquest percentatge no és homogeni: el record és molt diferent segons el fet delictiu del que s'ha estat víctima.

Evolució

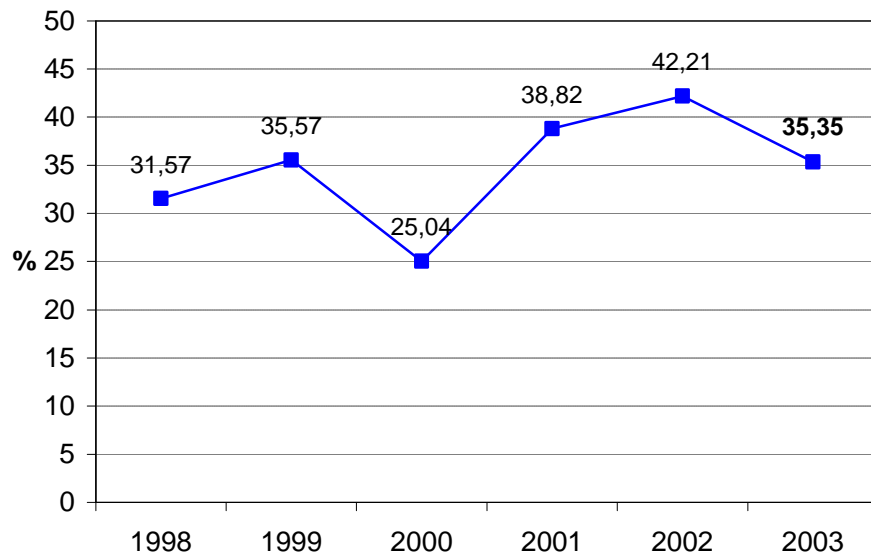
1998-2003: sis anys de sèrie

L'índex global de record ha estat sempre per sobre del 30%. En l'edició anterior va assolir el valor més alt de la sèrie, arribant al 42,21%, però enguany ha tornat a disminuir (35,35%).

Taula 37
Evolució de l'índex global de record dels fets delictius

anys	record espontani	índex de victimització	índex global de record
1998	4,10	12,84	31,57
1999	4,87	13,69	35,57
2000	4,26	14,92	25,04
2001	5,84	12,74	38,82
2002	7,03	15,36	42,21
2003	6,19	15,90	35,35

Gràfic 16
Evolució de l'índex global de record de la delinqüència

El record dels fets delictius en els sis àmbits

Major record en la seguretat personal i els domicilis

La tesi de l'enquesta és que la persistència del record varia. Una primera anàlisi d'aquesta variació és la que relaciona el record amb els sis àmbits delictius (per exemple, els més propers a la intimitat personal acostumen a ser els més recordats).

L'àmbit on hi ha l'índex de record més elevat és el de la **seguretat personal** (és l'espai definit per la integritat física i psíquica de les víctimes, el previsible ensurt de les quals en facilita la persistència a la memòria): l'índex de record ha estat del **44,89%**.

Els **domicilis** són el segon àmbit de major record, perquè també és un àmbit molt proper a la intimitat personal. L'índex ha estat del **38,76%**.

Els altres quatre índexs són més baixos. Es tracta d'àmbits definits per béns materials més allunyats de la intimitat personal:

- ? l'índex de record de les víctimes de fets contra els **vehicles** ha estat del **32,68%**.
- ? Menor és el record de la victimització en l'àmbit dels **comerços (28,10%)**.
- ? A les segones residències l'índex ha estat del **24,46%**.
- ? El menor índex és el de l'**economia agrària: 11,97%**

i menor record en l'economia agrària

**Sis anys:
major record
en la
seguretat
personal i els
domicilis**

1998-2003: sis anys de sèrie

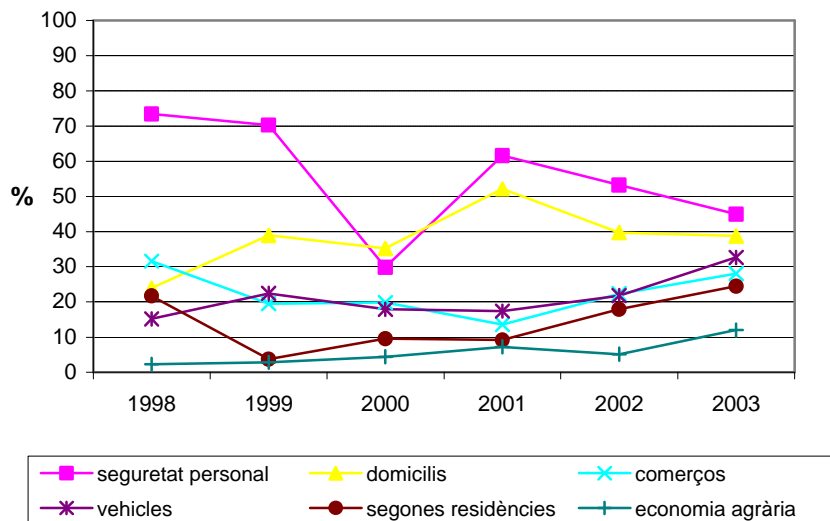
Els sis anys de sèrie confirmen la tesi: el record va lligat a la proximitat i a la integritat personals. Els fets que han victimitzat la seguretat personal i els domicilis han estat sempre els més recordats.

En canvi, els fets contra els béns i productes de l'economia agrària han estat sempre els menys recordats.

Taula 38
Evolució dels índexs de record dels sis àmbits delictius

Els àmbits delictius	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Àmbit de la seguretat personal	73,4	70,25	29,83	61,64	53,19	44,89
Àmbit dels vehicles	15,2	22,46	17,92	17,42	21,79	32,68
Àmbit dels domicilis	23,9	38,95	35,19	52,15	39,76	38,76
Àmbit de les segones residències	21,7	3,75	9,49	9,22	17,90	24,46
Àmbit dels comerços	31,6	19,47	19,90	13,56	22,31	28,10
Àmbit de l'economia agrària	2,3	2,80	4,41	7,21	5,10	11,97

Gràfic 17
Evolució de l'índex de record en els sis àmbits delictius

El record de cada un dels fets delictius

El record més alt es dóna en la victimització consumada contra persones i domicilis

L'estudi desagregat del record que deixa cada un dels fets delictius confirma a bastament la tesi precedent. Se'n poden fer dues constatacions:

1. El record dels fets consumats és més alt que el dels no consumats.
2. El record més elevat es produeix sobretot en els fets consumats contra la seguretat personal i els domicilis.

Així, els més recordats són els robatoris consumats de bossa o cartera (62,39%), els robatoris consumats en l'àmbit dels domicilis (60,16%), els atracaments (59,83%) i les agressions físiques (55,06%).

De la resta de fets, se'n recorden menys de la meitat de les seves víctimes. Tanmateix, ha estat relativament alt el record dels robatoris de cotxe i moto (47,77% i 45,54% respectivament).

Poc record de la majoria de fets no consumats

Per sota d'un 25% de record apareixen tots els fets no consumats, tret de l'intent d'atracament (38,81%) i l'intent de robatori de vehicle professional (29,14%) (previsiblement perquè el primer comporta cert grau de violència i el segon implica moltes vegades destrosses al vehicle).

1998-2003: sis anys de sèrie

Sis anys: confirmació de la tesi

La tesi precedent s'ha confirmat any rera any: entre els fets més recordats per les seves víctimes apareixen sempre els fets consumats contra la seguretat personal (per la seva agressió contra la integritat física i psíquica), els robatoris de domicilis (també perquè suposa una agressió contra un espai de la intimitat i pot comportar un elevat cost tant econòmic com psicològic) i els de cotxes i motos (també pel seu elevat cost, sobretot econòmic).

Taula 39
El record dels fets delictius

Fets delictius	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Àmbit de la seguretat personal	73,4	70,25	29,83	61,64	53,19	44,89
Robatori bossa o cartera	80,0	80,50	43,57	64,51	58,49	62,39
Intent robatori bossa o cartera	35,3	20,49	0,55	25,09	10,20	23,86
Estrebada	72,4	47,58	30,75	18,28	36,08	43,27
Intent d'estrebada	0,0	4,62	6,95	5,79	7,55	21,18
Atracament	71,4	80,54	70,99	40,83	36,04	59,83
Intent d'atracament	50,0	12,22	24,54	7,90	20,49	38,81
Agressions físiques	-	-	14,05	39,73	42,39	55,06
Intent agressió física	-	-	2,19	0,78	12,29	18,83
Amenaces, intimidacions	50,0	30,04	1,78	3,70	8,32	29,73
Robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	34,45
Intent robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	11,49
Àmbit dels vehicles	15,2	22,46	17,92	17,42	21,79	32,68
Robatori del cotxe	41,2	57,59	36,11	26,67	-	47,77
Robatori de la moto	8,3	64,24	50,95	29,89	-	45,54
Robatori de la bicicleta	14,3	82,42	58,15	24,74	-	37,53
Robatori d'altres vehicles	0,0	78,07	0,00	0,00	-	-
Robatori de vehicle	-	-	-	-	34,74	-
Intent robatori del vehicle	1,8	5,67	-	7,37	17,40	21,68
Robatori d'objectes del vehicle	15,8	14,30	13,26	12,09	1,10	41,91
Robatori accessoris vehicle	-	-	-	4,29	1,65	22,22
Àmbit dels domicilis	23,9	38,95	35,19	52,15	39,76	38,76
Robatori del domicili	42,6	51,65	55,05	61,36	60,92	60,16
Intent de robatori del domicili	2,7	13,26	14,13	23,46	18,58	22,91
Àmbit de les segones residències	21,7	3,75	9,49	9,22	17,90	24,46
Robatori a la segona residència	18,7	3,41	15,80	12,46	24,19	27,20
Intent de robatori	25,0	0,86	0,00	0,00	0,00	17,50
Àmbit dels comerços	31,6	19,47	19,90	13,56	22,31	28,10
Robatori al comerç	28,3	21,44	15,45	15,37	23,94	30,40
Intent de robatori al comerç	45,4	8,75	6,23	0,86	9,00	6,88
Atracament al comerç	0,0	22,99	26,38	5,64	7,73	34,73
Intent d'atracament al comerç	0,0	5,06	0,00	0,00	1,94	19,66
Robatori del vehicle professional	-	-	21,19	13,60	13,82	0,00
Intent de robatori de vehicle	-	-	44,93	9,42	0,00	29,14
Àmbit de l'economia agrària	2,3	2,80	4,41	7,21	5,10	11,97
Robatori de maquinària agrícola	0,0	15,19	5,31	8,34	11,92	19,74
Intent robatori de maquinària	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Robatori de productes	6,7	0,37	2,81	8,55	2,91	11,35
Intent de robatori de productes	0,0	0,00	3,87	0,00	11,37	13,65
Robatori de bestiar	0,0	-	6,30	8,53	0,00	0,00
Intent de robatori de bestiar	0,0	0,00	0,00	0,00	-	-

El record de les destrosses

**Índex de
record molt
baix:
4,72%**

La vandalització deixa poquíssim **record** en les víctimes: l'índex global de record és del 4,72% (és a dir, només cinc de cada cent víctimes recorden espontàniament la destrossa que van patir).

Les destrosses a domicilis i a vehicles són les que més es recorden (4,90% i 4,81% respectivament).

A l'economia agrària es recorden un 4,56% de les destrosses i als comerços un 2,56%.

Taula 40
El record de les destrosses

Destrosses	Índex de record
Global	4,72
Destrosses al vehicle	4,81
Destrosses al domicili	4,90
Destrosses a la segona residència	0,00
Destrosses al comerç	2,56
Destrosses a l'economia agrària	4,56

El cost psicològic

El cost psicològic dels fets delictius

Avaluació quantitativa

El segon aspecte del cost que estudia l'enquesta és el cost psicològic, i ho fa en la vessant quantitativa, demanant d'avaluar l'impacte emocional de la victimització en l'escala de 0 a 10.

cost global: 6,35

El cost psicològic global ha estat del 6,35

Els fets consumats han produït un major cost psicològic que els no consumats (les avaluacions han estat 6,60 i 5,71 respectivament).

Tendència creixent

1998-2003: sis anys de sèrie

L'avaluació mitjana dels sis anys de cost psicològic ha estat força estable mantenint una tendència cap a l'increment.

La tendència creixent, només interrompuda l'any 2001, es confirma enguany amb l'avaluació més alta de la sèrie, per sobre dels sis punts.

Cal advertir que la pujada d'aquest any pot tenir relació amb el canvi metodològic en la definició dels indicadors: si només es consideren els fets que la víctima defineix com a delictius, previsiblement els costos augmentaran perquè es tracta de fets que es viuen amb més afectació.

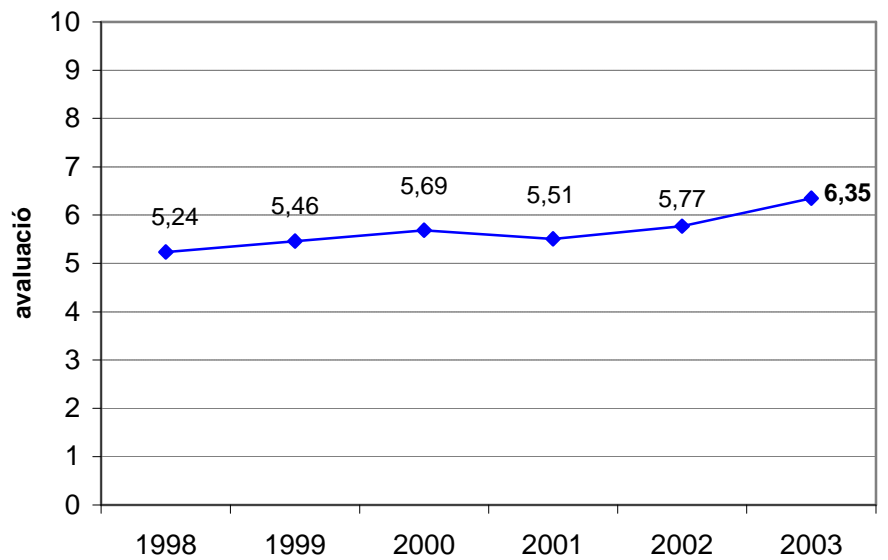
més alt el cost psicològic dels fets consumats

Des de l'any 2000 es diferencia el cost psicològic global dels fets consumats i no consumats. Ambdues dades són reiterades i lògiques: tal com passava amb el record, l'impacte psicològic dels fets consumats és superior al dels fets no consumats.

Taula 41
Evolució del cost psicològic de la delinqüència

anys	cost global	fets consumats	fets no consumats
1998	5,24	-	-
1999	5,46	-	-
2000	5,69	6,15	5,26
2001	5,51	5,80	5,15
2002	5,77	5,98	5,18
2003	6,35	6,60	5,71

Gràfic 18
Evolució del cost psicològic

El cost psicològic en els sis àmbits

Els fets contra els domicilis són els de major cost psicològic

Les valoracions del cost psicològic segueixen una lògica força similar a l'índex de record, tot i que amb una homogeneïtat molt superior i amb algun canvi d'ordre (perquè aquí només responen les víctimes).

Així, i també en general, **com més proximitat personal, més cost.**

El major impacte psicològic el produeixen els fets contra la intimitat domiciliària:

? El cost psicològic dels fets contra els domicilis ha estat: **6,86.**

El segueix la seguretat personal (l'àmbit de major record, malgrat el cost psicològic sigui menor):

? El cost psicològic dels fets contra la seguretat personal ha estat: **6,55.**

Els segueixen tres àmbits amb un cost psicològic similar:

? El cost psicològic dels fets contra l'**economia agrària** ha estat: **6,37.**

? El cost dels fets contra les segones residències i contra els comerços ha estat: **6,36.**

I l'àmbit amb un cost psicològic més baix, tot i que per sobre dels sis punts de mitjana, ha estat el dels vehicles: 6,02.

1998-2003: sis anys de sèrie

Sis anys: major cost en els domicilis

Al llarg dels sis anys de sèrie els domicilis han estat l'àmbit de major cost psicològic (excepte fa tres anys, que ho van ser les segones residències).

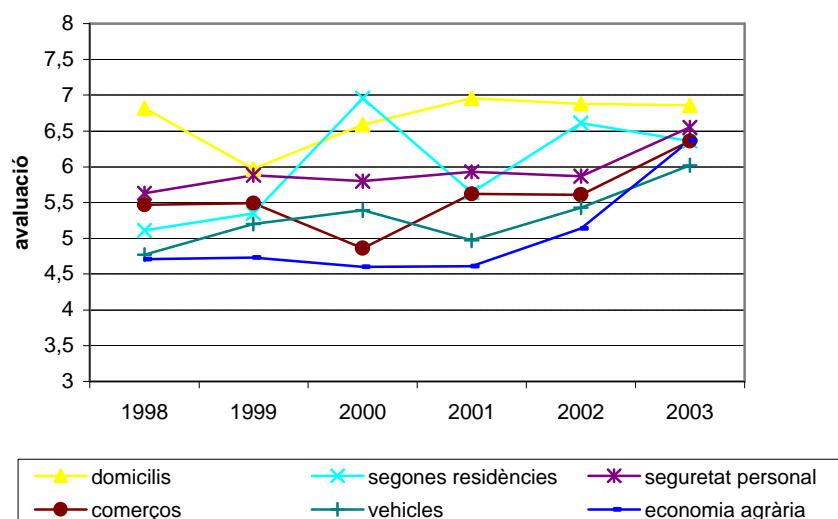
La seguretat personal i els comerços sempre han impactat una mica menys.

La victimització contra els vehicles i l'economia agrària ha estat la de menor cost, encara que enguany el cost de la primera ha estat el tercer més elevat.

Taula 42
Evolució del cost psicològic dels sis àmbits delictius

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Àmbit de la seguretat personal	5,63	5,88	5,80	5,93	5,87	6,55
Àmbit dels vehicles	4,77	5,20	5,39	4,97	5,43	6,02
Àmbit dels domicilis	6,82	5,97	6,59	6,96	6,88	6,86
Àmbit de les segones residències	5,11	5,35	6,96	5,64	6,61	6,36
Àmbit dels comerços	5,47	5,49	4,86	5,62	5,61	6,36
Àmbit de l'economia agrària	4,71	4,73	4,60	4,61	5,14	6,37

Gràfic 19
Evolució del cost psicològic als sis àmbits

El cost psicològic de cada un dels fets delictius

Major cost psicològic dels fets consumats

i dels que es donen amb algun tipus de violència

Quant al cost psicològic de cada un dels fets delictius, es poden repetir constatacions força similars a les de l'índex de record:

1. En general, el cost psicològic de la victimització consumada és més elevat que el de la no consumada.
2. El cost més alt és dona en els fets que incorporen algun tipus de violència (estrebades: 7,93, atracaments de comerç: 7,28, atracaments personals: 7,26, amenaces: 7,13) o amenacen béns molt propers a les persones (robatoris de domicilis: 7,18).
3. També és alt el cost dels robatoris de cotxe (previsiblement pel seu component simbòlic a més de l'utilitari: 7,57).
4. Tanmateix, hi ha alguns fets d'escassa victimització i molt poques observacions amb cost elevat (robatori del vehicle professional: 10, robatori de bestiar: 8, intent de robatori de la maquinària agrícola: 7,64).
5. Els fets delictius de menor impacte emocional han estat la majoria dels no consumats, sobretot els fets contra l'economia agrària i el comerç.

1998-2003: sis anys de sèrie

Els fets que han suposat un major cost psicològic a les seves víctimes sempre han estat els que comporten algun grau de violència (agressions, estrebades, atracaments) i els que atempten contra la intimitat (robatoris a domicilis).

Taula 43
El cost psicològic dels fets delictius

Fets	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Àmbit de la seguretat personal	5,63	5,88	5,80	5,93	5,87	6,55
Robatori bossa o cartera	6,15	5,82	5,59	6,11	5,92	7,00
Intent robatori bossa o cartera	2,06	4,04	4,18	4,70	4,67	5,04
Estrebada	6,60	7,84	7,07	7,24	7,21	7,93
Intent d'estrebada	5,00	2,58	5,10	3,27	4,91	6,10
Atracament	5,77	6,89	7,15	6,42	6,38	7,26
Intent d'atracament	4,51	4,11	5,04	4,08	5,26	6,07
Agressions físiques	-	-	9,88	6,65	7,06	6,64
Intent d'agressió física	-	-	6,76	5,78	4,70	6,44
Amenaces, intimidacions	6,07	6,51	6,34	5,37	5,97	7,13
Robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	6,11
Intent robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	5,15
Àmbit dels vehicles	4,77	5,20	5,39	4,97	5,43	6,02
Robatori del cotxe	7,93	6,43	6,46	6,19	6,27	7,57
Robatori de la moto	5,44	6,25	6,59	6,16	6,55	6,35
Robatori de la bicicleta	1,68	7,83	8,38	4,85	4,99	7,02
Robatori d'altres vehicles	6,00	8,00	8,26	5,54	8,97	-
Robatori del vehicle	-	-	-	-	-	-
Intent de robatori del vehicle	4,07	5,19	-	4,36	5,03	5,43
Robatori d'objectes del vehicle	4,00	4,85	5,20	5,11	5,78	6,28
Robatori accessoris vehicle	-	-	-	3,95	4,79	5,70
Àmbit dels domicilis	6,82	5,97	6,59	6,96	6,88	6,86
Robatori del domicili	6,75	7,05	7,65	7,63	7,36	7,18
Intent de robatori del domicili	6,60	4,31	5,52	5,94	6,25	6,62
Àmbit de les segones residències	5,11	5,35	6,96	5,64	6,61	6,36
Robatori a la segona residència	6,45	5,46	6,47	6,06	7,32	6,66
Intent robatori segona residència	1,84	5,04	7,68	3,93	5,15	5,58
Àmbit dels comerços	5,47	5,49	4,86	5,62	5,61	6,36
Robatori al comerç	5,44	5,80	4,56	5,77	5,72	6,93
Intent de robatori al comerç	4,08	5,46	4,35	5,21	3,79	4,90
Atracament al comerç	10,0	4,97	6,36	8,65	5,97	7,28
Intent d'atracament al comerç	7,0	3,18	5,14	8,19	6,86	3,81
Robatori del vehicle professional	-	-	5,61	6,50	5,75	10,00
Intent robatori vehicle professional	-	-	5,91	4,73	4,29	6,04
Àmbit de l'economia agrària	4,71	4,73	4,60	4,61	5,14	6,37
Robatori de maquinària agrícola	3,88	5,97	4,68	5,00	7,46	7,06
Intent robatori maquinària agrícola	9,20	6,38	5,95	3,80	3,47	7,64
Robatori de productes del economia agrària	4,20	4,47	4,09	4,38	4,14	6,06
Intent robatori productes de economia agrària	0,65	3,73	2,39	7,19	6,08	4,83
Robatori de bestiar	7,11	4,65	6,47	4,85	8,13	8,00
Intent de robatori de bestiar	8,07	-	-	10,00	-	0,00

Cost psicològic de les destrosses

**Cost
psicològic:
5,49**

Pel que fa al **cost psicològic** de les destrosses, la seva avaluació mitjana ha estat del **5,49**.

El cost psicològic més elevat correspon a l'economia agrària (6,76).

Als altres àmbits, l'avaluació ha estat menor:

- ? el cost de les destrosses a la segona residència ha estat del 5,62
- ? el cost dels vehicles ha estat: 5,49
- ? el dels negocis: 5,32
- ? i el més baix, el de les destrosses al domicili (5,15)

Taula 44
El cost psicològic de les destrosses

	cost psicològic
Global	5,49
Destrosses al vehicle	5,49
Destrosses al domicili	5,15
Destrosses a la segona residència	5,62
Destrosses al comerç	5,32
Destrosses a l'economia agrària	6,76

Les molèsties associades

Les molèsties dels fets delictius

Avaluació de les molèsties produïdes per la delinqüència

El tercer indicador del cost de la delinqüència és el grau de molèsties que l'activitat delictiva genera en les víctimes. Se'ls demana que avaluïn en escala de 0 a 10 les molèsties ocasionades per l'experiència d'haver estat víctima de la delinqüència.

La hipòtesi és que la victimització per la petita delinqüència convencional té més de molèstia que cost psicològic.

I la hipòtesi es confirma: l'avaluació de les molèsties és força més alta que la del cost psicològic, tant pel que fa a l'indicador global com a les valoracions dels fets consumats i no consumats.

avaluació global: 7,53

L'avaluació mitjana de les molèsties ha estat força elevada: 7,53

Les molèsties causades pels fets consumats han estat molt superiors a les dels no consumats (les avaluacions han estat 7,97 i 6,41 respectivament).

1998-2003: tendència creixent

1998-2003: sis anys de sèrie

Durant els sis anys, l'avaluació de les molèsties ha estat força més alta que la del cost psicològic.

Ha estat un cost que ha anat creixent any rera any, tret de la passada edició. Enguany torna a augmentar respecte de l'any anterior.

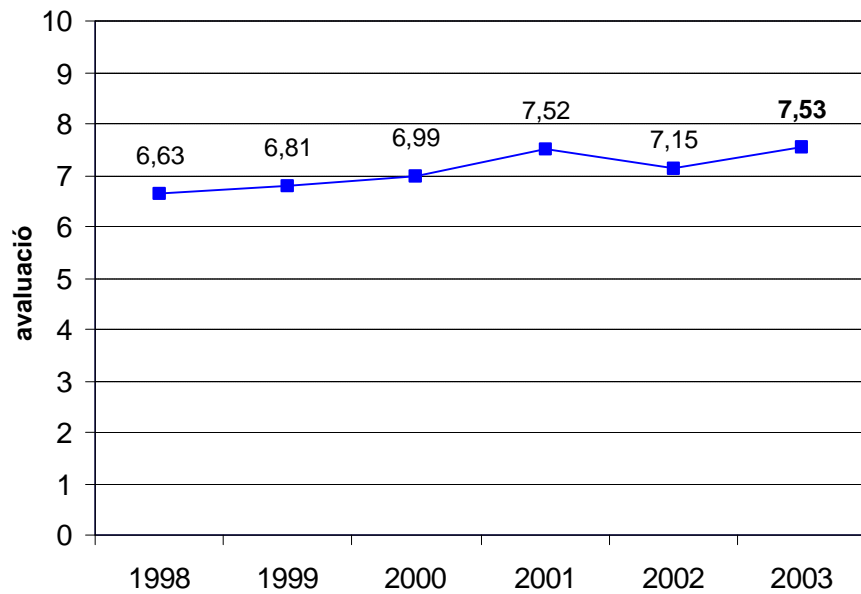
L'increment d'enguany pot tenir relació amb el canvi metodològic: només es consideren els fets que la víctima defineix com a delictius. Per tant, la valoració de les molèsties se'n pot veure afectada.

La lògica anterior també es manté en l'anàlisi dels fets consumats o no consumats: més molèsties per fets consumats que per no consumats.

Taula 45
Valoració global de les molèsties

anys	cost global	fets consumats	fets no consumats
1998	6,63	-	-
1999	6,81	-	-
2000	6,99	7,36	6,18
2001	7,52	7,88	6,88
2002	7,15	7,53	6,05
2003	7,53	7,97	6,41

Gràfic 20
Evolució del cost en molèsties

Les molèsties en els sis àmbits

Els sis àmbits: avaluacions molt similars

Un element diferenciador de les molèsties respecte dels altres indicadors del cost de la delinqüència és la seva homogeneïtat en els sis àmbits delictius.

Les valoracions són molt similars, perquè la molèstia que implica la victimització no té tant a veure amb la intimitat o la integritat personals com amb els canvis que això comporta en les pautes rutinàries de comportament de la gent (tràmits i gestions, pèrdues de temps i acumulació sota el concepte de molèstia dels altres costos, com per exemple l'econòmic).

L'única excepció és l'àmbit de l'economia agrària, amb el menor nivell de molèsties.

Més molèstia que cost psicològic

El grau de molèsties supera el cost psicològic en els sis àmbits. Els fets que han causat més molèsties són els relacionats amb els vehicles i la seguretat personal. L'àmbit amb menor grau de molèsties ha estat el de l'economia agrària.

Major molèstia en vehicles i seguretat personal

? L'avaluació mitjana de les molèsties dels fets contra els **vehicles** ha estat **7,72**.

? L'avaluació mitjana de les molèsties dels fets contra la **seguretat personal** ha estat **7,56**.

? L'avaluació mitjana de les molèsties dels fets contra els **comerços** ha estat **7,48**.

? L'avaluació mitjana de les molèsties dels fets contra les **segones residències** ha estat **7,45**.

? L'avaluació mitjana de les molèsties dels fets contra els **domicilis** ha estat **7,00**.

? L'avaluació mitjana de les molèsties dels fets contra l'**economia agrària** ha estat **6,39**.

i menys en economia agrària

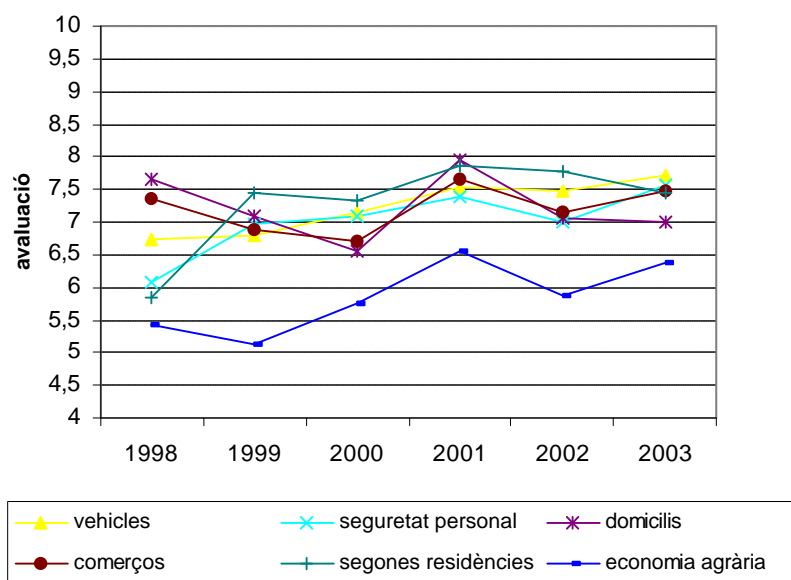
1998-2003: sis anys de sèrie

Els fets contra els domicilis, les segones residències i els vehicles són els que sempre han generat un major grau de molèsties. En canvi, la delinqüència contra l'àmbit de l'economia agrària ha estat sempre el de menor cost.

Taula 46
Valoració de les molèsties dels sis àmbits delictius

Els fets	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Àmbit de la seguretat personal	6,09	6,97	7,09	7,40	6,99	7,56
Àmbit dels vehicles	6,73	6,80	7,14	7,52	7,48	7,72
Àmbit dels domicilis	7,66	7,10	6,56	7,95	7,07	7,00
Àmbit de les segones residències	5,85	7,45	7,33	7,86	7,78	7,45
Àmbit dels comerços	7,36	6,89	6,70	7,65	7,14	7,48
Àmbit de l'economia agrària	5,42	5,14	5,75	6,55	5,87	6,39

Gràfic 21
Evolució de les molèsties en els sis àmbits

Les molèsties de cada un dels fets delictius

Més molèstia quan la victimització s'ha consumat

Les molèsties generades per fets consumats són més elevades que les dels fets no consumats. Així, per exemple, les molèsties de tots els fets consumats (tret del robatori de productes de l'economia agrària) estan per damunt dels set punts d'avaluació mitjana, mentre que els fets menys molestos són els no consumats.

Les molèsties van associades a la pèrdua

Els fets més molestos han estat els que impliquen la pèrdua consumada (o el deteriorament) d'algun bé significatiu, materialment o simbòlica, que sovint requereixen algun tipus de gestió posterior:

- ? els robatoris de vehicles (moto, 9,21 i cotxe, 8,95; sense comptar els escassos robatoris de bicicleta: 8,39 i els més escassos encara de vehicles professionals: 10,00),
- ? la majoria de fets consumats contra la seguretat personal: estrebades: 8,53, atracaments: 8,21, agressions físiques: 8,07, robatoris de bossa o cartera: 8,28 i robatoris de telèfon mòbil: 8,15,
- ? i els atracaments al comerç i robatoris al domicili (8,62 i 8,16 respectivament).

1998-2003: sis anys de sèrie

Els fets més molestos sempre són els mateixos: robatoris de vehicles, de domicilis i fets consumats contra la seguretat personal. Com s'ha dit més amunt, es tracta de fets que signifiquen una pèrdua material o simbòlica i que sovint impliquen tràmits i gestions posteriors.

Taula 47
Les molèsties dels fets delictius

fets	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Àmbit de la seguretat personal	6,09	6,97	7,09	7,40	6,99	7,56
Robatori bossa o cartera	7,02	7,40	7,31	8,08	8,07	8,28
Intent robatori bossa o cartera	0,06	4,54	6,15	5,35	4,98	5,26
Estrebada	7,45	8,87	6,13	8,01	7,98	8,53
Intent d'estrebada	5,00	3,43	7,30	0,98	5,24	5,96
Atracament	7,40	7,59	7,65	7,80	7,68	8,21
Intent d'atracament	2,12	4,78	6,77	5,85	5,95	6,43
Agressions físiques	-	-	9,10	7,49	7,15	8,07
Intent d'agressió física	-	-	6,62	7,07	5,87	7,25
Amenaces, intimidacions	6,32	7,31	7,92	6,01	6,31	7,67
Robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	8,15
Intent robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	5,71
Àmbit dels vehicles	6,73	6,80	7,14	7,52	7,48	7,72
Robatori del cotxe	8,21	8,00	8,61	8,51	8,83	8,95
Robatori de la moto	9,22	9,21	8,79	8,17	8,00	9,21
Robatori de la bicicleta	1,68	6,90	6,68	7,82	7,66	8,39
Robatori d'altres vehicles	8,00	9,00	8,69	9,44	10,00	-
Robatori vehicle	-	-	-	-	-	-
Intent de robatori del vehicle	6,65	6,47	-	6,76	7,03	6,81
Robatori d'objectes del vehicle	7,01	6,61	7,23	7,94	7,84	7,98
Robatori accessoris del vehicle	-	-	-	6,82	6,73	7,66
Àmbit dels domicilis	7,66	7,10	6,56	7,95	7,07	7,00
Robatori del domicili	8,43	8,25	8,14	8,96	8,09	8,16
Intent de robatori del domicili	6,40	5,29	4,91	6,54	5,69	6,10
Àmbit de les segones residències	5,85	7,45	7,33	7,86	7,78	7,45
Robatori a la segona residència	7,61	7,65	7,14	8,32	8,43	7,48
Intent de robatori a la segona residència	1,52	6,91	7,63	6,18	6,43	7,38
Àmbit dels comerços	7,36	6,89	6,70	7,65	7,14	7,48
Robatori al comerç	7,46	7,61	6,87	8,17	7,74	7,35
Intent de robatori al comerç	7,09	5,94	5,49	6,20	5,10	6,46
Atracament al comerç	7,00	7,94	8,42	8,37	7,45	8,62
Intent d'atracament al comerç	8,00	3,60	6,48	7,91	7,61	6,95
Robatori del vehicle professional	-	-	7,13	8,60	8,18	10,00
Intent de robatori del vehicle professional	-	-	6,20	4,91	5,62	6,82
Àmbit de l'economia agrària	5,42	5,14	5,75	6,55	5,87	6,39
Robatori de maquinària agrícola	5,36	6,09	6,48	7,61	8,08	7,41
Intent robatori maquinària agrícola	3,90	5,98	6,46	6,00	4,31	5,56
Robatori de productes de l'economia agrària	5,53	4,89	4,98	6,26	5,02	6,00
Intent de robatori de productes de l'economia agrària	2,64	3,53	5,01	8,52	6,25	6,36
Robatori de bestiar	6,49	6,45	5,46	5,31	7,60	8,00
Intent de robatori de bestiar	8,93	-	-	10,00	-	0,00

Les molèsties de les destrosses

Molèsties: 6,69

Les **molèsties** suposen un cost més elevat que l'impacte psicològic: **6,69**.

Les destrosses que generen més molèsties són les dels comerços (6,74), els vehicles (6,71) i l'economia agrària (6,67), les tres amb un grau de molèsties realment força elevat.

Les altres destrosses generen menys molèstia i han rebut avaluacions molt similars:

- ? les destrosses al domicili: 6,47,
- ? i les de la segona residència: 6,35.

Taula 48
Les molèsties de les destrosses

	molèsties
Global	6,69
Destrosses al vehicle	6,71
Destrosses al domicili	6,47
Destrosses a la segona residència	6,35
Destrosses al comerç	6,74
Destrosses a l'economia agrària	6,67

El cost econòmic

El cost econòmic dels fets delictius

Cost econòmic global: 685,85 €

El darrer dels costos mesurats per l'enquesta és l'econòmic. L'estudi d'aquest cost és una operació complexa (hauria d'analitzar les partides corresponents dels pressupostos públics i també dels privats). L'enquesta no pot arribar a tota la complexitat necessària, però subministra un indicador sobre el cost individual i immediat de la delinqüència.

El cost econòmic global es calcula a partir de la mitjana de les respostes de totes les víctimes.

L'avaluació mitjana del cost econòmic ha estat de 685,85 €

Més cars els fets consumats

Tal com es fa amb la resta d'indicadors, el cost econòmic també es desagrega en fets consumats i no consumats. Òbviament, el cost dels fets consumats és molt més elevat que el dels no consumats:

- ? Els fets consumats han costat de mitjana 822,51 €
- ? Els fets no consumats han costat 171,75 €

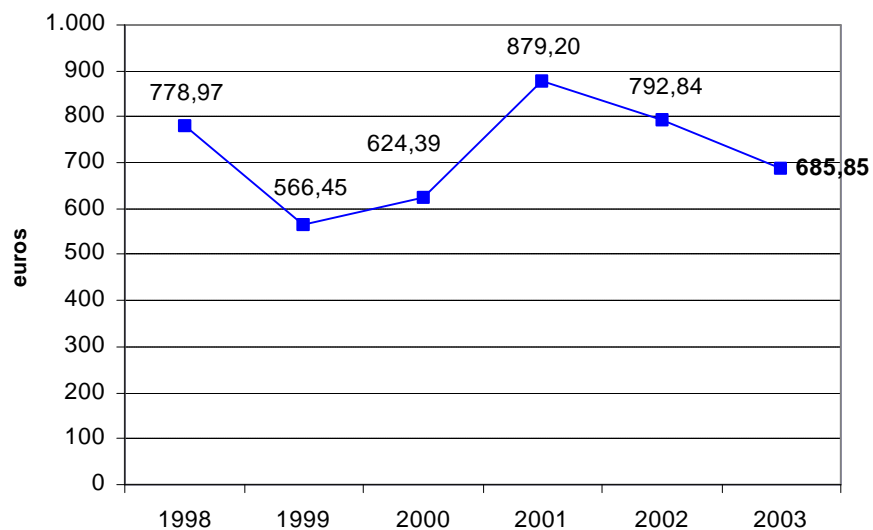
1998-2003: sis anys de sèrie

El cost econòmic dels fets delictius ha sofert oscil·lacions importants: s'ha situat sempre entre els 600 i els 900 €. Tanmateix des del 2001 la tendència és decreixent. Així, enguany ha disminuït en relació amb l'edició anterior.

Taula 49
Evolució del cost econòmic de la delinqüència

anys	cost global	fets consumats	fets no consumats
	euros	euros	euros
1998	778,98	-	-
1999	566,46	-	-
2000	624,39	1.037,47	120,08
2001	879,20	1.129,19	202,78
2002	792,84	991,94	195,68
2003	685,85	822,51	171,75

Gràfic 22
Evolució del cost econòmic (€)

El cost econòmic en els sis àmbits

Major cost a domicilis, comerços i segones residències

El cost econòmic és molt diferent segons els àmbits, perquè depèn de la diferent rendibilitat que aquests ofereixen.

Els àmbits de major rendibilitat són els referits a béns més investits econòmicament:

- ? Els dos àmbits domiciliaris: habitatge principal i segones residències (sent el primer l'àmbit amb un major cost econòmic)
- ? i els comerços.

i menor en l'àmbit de la seguretat personal

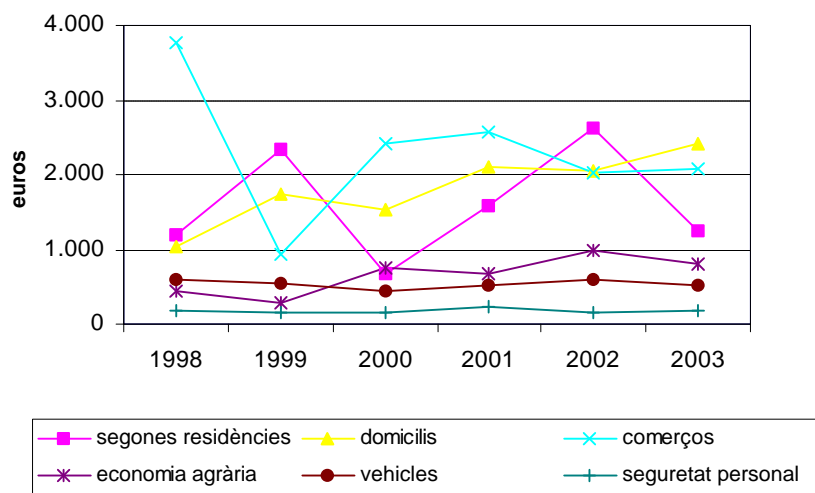
Economia agrària i vehicles tenen un cost econòmic menor. I els fets contra la seguretat personal són els que impliquen menys pèrdua econòmica.

- ? fets contra els **domicilis**: el cost ha estat 2.421,63 €
- ? fets contra els **comerços**: 2.087,52 €
- ? fets contra les **segones residències**: 1.248,54 €
- ? fets contra l'**economia agrària**: 797,82 €
- ? fets contra els **vehicles**: 512,54 €
- ? fets contra la **seguretat personal**: 180,98 €

Taula 50
Evolució del cost econòmic dels sis àmbits delictius

Els àmbits (€)	1998	1999	2000	2001	2002	2003
seguretat personal	183,43	158,49	154,34	227,31	158,57	180,98
vehicles	588,40	550,24	454,01	529,56	609,72	512,54
domicilis	1.031,53	1.749,04	1.540,05	2.108,79	2.049,58	2.421,63
segones residències	1.196,81	2.344,87	674,58	1.597,21	2.611,30	1.248,54
comerços	3.772,71	929,09	2.403,83	2.562,38	2.013,96	2.087,52
economia agrària	440,01	275,89	761,79	665,33	992,76	797,82

Gràfic 23
Evolució del cost econòmic en els sis àmbits

El cost econòmic de cada un dels fets delictius

Els fets consumats són els més cars

sobretot domicilis i vehicle

La descripció del cost econòmic de cada un dels fets delictius torna a mostrar la diferència entre fets consumats i no consumats: els fets consumats són molt més cars que els no consumats.

Els fets més cars, per sobre dels 3.000 €, han estat els robatoris que impliquen pèrdues de béns econòmicament importants:

- ? Al domicili: 4.325,55 €
- ? Robatori de cotxe: 3.648,87 €
- ? I els escassos robatoris de vehicles professionals (3.005,06 €) i bestiar (3.005,06 €)

També ha estat alt el cost econòmic dels robatoris i atracaments al comerç (2.896,42 i 2.098,60 € respectivament), i els robatoris de moto (1.657,76 €), segona residència (1.470,35 €) i maquinària agrícola (1.332,83 €).

La resta de fets se situen per sota dels 1.200 € de cost i són econòmicament més barats els que no s'han arribat a consumir, sobretot els de l'àmbit de la seguretat personal: intent de robatori de bossa o cartera i de mòbil, intent d'atracament, i també l'intent de robatori de productes de l'economia agrària.

1998-2003: sis anys de sèrie

En tots els anys de la sèrie els costos econòmics més elevats han estat els derivats de robatoris d'habitatge (domicilis i segones residències), de vehicles i de comerços.

Taula 51
El cost econòmic dels fets delictius (€)

fets	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Àmbit de la seguretat personal	183,43	158,49	154,34	227,30	158,57	180,98
Robatori bossa o cartera	163,84	207,06	161,91	234,28	188,13	182,39
Intent robatori bossa o cartera	-	116,13	6,91	9,56	9,92	10,19
Estrebada	111,43	201,39	323,65	155,12	281,15	376,47
Intent d'estrebada	-	-	9,38	4,75	9,46	55,10
Atracament	593,80	186,13	321,84	447,40	275,86	343,70
Intent d'atracament	-	20,48	17,07	241,37	12,34	12,42
Agressions físiques	-	-	-	-	-	-
Intent d'agressió física	-	-	-	-	-	-
Amenaces, intimidacions	-	-	-	-	-	-
Robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	171,53
Intent robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	24,65
Àmbit dels vehicles	588,39	550,25	448,00	529,55	609,72	512,54
Robatori del cotxe	2.110,83	3.603,14	1.388,95	1.636,45	3696,71	3648,87
Robatori de la moto	1.971,51	797,37	1.123,48	1.147,04	2105,77	1657,76
Robatori de la bicicleta	278,51	389,73	405,32	419,27	561,42	362,37
Robatori d'altres vehicles	210,36	3.606,09	1.051,78	143,28	9547,00	-
Intent de robatori del vehicle	247,44	207,79	-	197,91	314,38	237,70
Robatori d'objectes del vehicle	574,99	257,78	317,22	409,11	747,03	373,38
Robatori accessoris del vehicle	-	-	-	185,65	174,29	209,52
Àmbit dels domicilis	1.031,52	1.749,04	1.540,04	2.108,78	2.049,58	2.421,63
Robatori del domicili	1.843,07	2.836,62	2.554,56	3.468,52	3.388,02	4.325,55
Intent de robatori del domicili	36,66	119,19	122,37	127,48	98,56	229,36
Àmbit de les segones residències	1.196,80	2.344,86	673,98	1.597,20	2.611,30	1.248,54
Robatori a la segona residència	1.501,46	3.072,78	1.038,50	2.083,12	3.360,74	1.470,80
Intent de robatori	60,10	545,93	78,67	112,51	618,39	310,35
Àmbit dels comerços	3.772,70	929,09	2.403,82	2.562,37	2.013,96	2.087,52
Robatori al comerç	4.207,53	1.286,34	3.263,70	3.072,63	2.525,42	2.896,42
Intent de robatori al comerç	152,30	579,79	240,23	663,28	132,18	130,09
Atracament al comerç	120,20	498,72	1.957,03	2.148,87	2.308,48	2.098,60
Intent d'atracament al comerç	-	13,85	1.016,68	435,14	1.264,58	336,36
Robatori del vehicle professional	-	-	2.534,06	6.688,40	6.125,70	3.005,06
Intent de robatori	-	-	90,99	21,82	470,89	256,73
Àmbit de l'economia agrària	440,00	275,89	761,79	665,32	992,76	797,82
Robatori de maquinària agrícola	594,46	570,71	629,26	1.247,65	2.214,99	1.332,83
Intent robatori maquinària agrícola	293,60	119,86	108,60	99,11	39,20	363,34
Robatori de productes de l'economia agrària	202,78	232,29	1.302,94	265,71	378,52	480,14
Intent de robatori de productes	87,09	46,19	47,90	1.747,81	770,32	26,29
Robatori de bestiar	392,64	266,23	260,18	360,97	37,80	3.005,06
Intent de robatori de bestiar	3.005,08	-	-	4.207,11	-	0,00

Cost econòmic de les destrosses

Cost econòmic: Quant al **cost econòmic** de les destrosses, la valoració mitjana de les destrosses se situa en 279,87 €

Les segones residències són el bé on més cares surten les destrosses (547,27 €).

També ha estat elevat el cost econòmic als comerços (450,13 €) i als domicilis (437,80 €).

El cost al camp (272,77 €) i a l'àmbit dels vehicles (256,89 €) han estat els més baixos.

Taula 52
El cost econòmic de les destrosses

€	cost econòmic
Global	279,87
Destrosses al vehicle	256,89
Destrosses al domicili	437,80
Destrosses a la segona residència	547,27
Destrosses al comerç	450,13
Destrosses a l'economia agrària	272,77

Comparació

Els fets delictius són els que suposen uns costos més elevats

Una comparació dels costos derivats de tots els fets que recull l'enquesta (la victimització per fets delictius, les destrosses i el conjunt de totes les agressions) mostra que els fets delictius són els que suposen un major cost.

Els fets que les seves víctimes han definit com a delictius són els de major cost psicològic, més molèsties, una despesa econòmica més elevada i també persistència més elevada a la seva memòria.

(No s'han estudiat els costos de la victimització per fets no delictius per la seva baixa freqüència. Tanmateix, s'han incorporat al càlcul del cost del conjunt de totes les agressions.)

Taula 53
Taula sinòptica: tots els costos

	record	cost psicològic	molèsties	cost econòmic
Fets delictius	35,35	6,35	7,53	685,85
Destrosses	4,72	5,49	6,69	279,87
Totes les agressions	25,59	5,79	6,96	510,56

La denúncia

Importància de la denúncia

Qui són les víctimes, què fan les víctimes i què es pot fer amb les víctimes? Heus aquí tres preguntes que la política criminal tradicional havia menystingut perquè la víctima no importava i que darrerament estan prenent rellevància per l'atenció política que mereixen, ja que els increments de la delinqüència estan omplint els nostres carrers de víctimes que són ciutadans descontents (que paguen impostos i voten).

Tal com s'ha dit a la introducció, la **víctima** ha estat tradicionalment la gran marginada de la política criminal perquè l'Estat la va treure del seu lloc com a actor de la relació delictiva (primer passiu i després com a impulsor de venjança individual o tribal). Així, l'Estat va eliminar la resposta individual a l'agressió (la venjança) tot reservant-la per a ell i pacificant així les relacions socials. Un efecte no desitjat d'aquesta evolució va ser la marginació científica i social (es va arribar a parlar d'una victimització secundària), que els darrers anys s'està superant (una hipòtesi ho podria atribuir a la crisi de legitimitat de l'estat del benestar: una societat de votants insegurs i descontents és ingovernable). La mateixa existència de les enquestes de victimització reflecteix aquest nou protagonisme: la víctima com a font d'informació sobre el delicte. I l'enquesta n'aborda l'estudi dels principals aspectes, entre els quals hi ha el seu possible comportament posterior de denúncia.

La majoria de relacions delictives pertany a l'esfera de la privacitat. L'Estat dona caràcter públic a aquesta relació reservant-se l'exclusiva del càstig. L'acció que competeix, doncs, a la víctima és denunciar el fet per tal de mobilitzar l'Estat. Cal, doncs, l'estudi del comportament denunciador i de la satisfacció que se'n deriva.

Així doncs, a continuació es fa l'anàlisi del comportament denunciador de les víctimes, segons les unitats d'anàlisi:

- ? Els fets delictius
- ? El fets no delictius
- ? Les destrosses

La denúncia dels fets delictius

L'índex global de denúncia

**Índex global de
denúncia:
46,60%**

L'ESPC mesura la denúncia demanant a les víctimes si després d'haver patit el fet delictiu l'han denunciat. La metodologia permet des de l'any passat recollir informació sobre la denúncia de tots els fets delictius.

Així doncs, l'índex global de denúncia posa en relació tots els fets denunciats amb tots els fets que han passat:

L'índex global de denúncia ha estat del 46,60%

La denúncia pot formalitzar-se amb la signatura d'un document escrit. Enguany, el percentatge de fets delictius que han estat denunciats amb la formalització d'un document ha estat del **39,62%**.

**Signatura d'un
document de
denúncia:
39,62%**

L'evolució: 1998-2003

Fins fa dues edicions, l'índex de denúncia es construïa a partir de la informació relativa a un sol fet per a cada víctima (posava en relació les víctimes denunciants -prenent com a base la denúncia del fet que consideraven més important- amb totes les víctimes).

Ara, l'índex es construeix considerant tots els fets delictius. L'índex de denúncia, per tant, ha disminuït ja que els fets menys importants (i previsiblement menys denunciats) no apareixien en les edicions anteriors.

**La denúncia
sembla seguir
una tendència
decreixent**

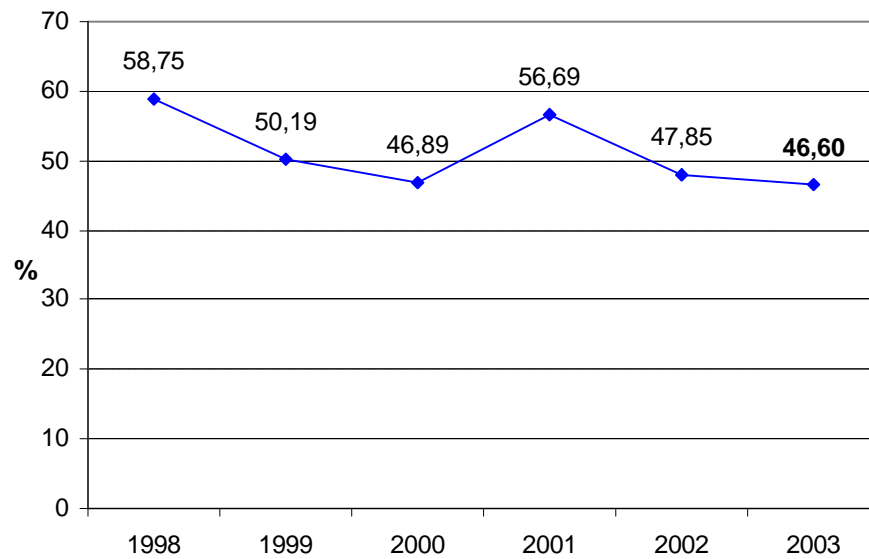
L'índex de denúncia ha anat baixant al llarg dels sis anys de la sèrie:

- ? el primer any fou anormalment elevat (a causa de l'efecte telescopi derivat del moment del treball de camp)
- ? i en l'edició 2001 també fou molt elevat (a causa de l'assignació per quotes al final del procés). El sistema d'emissió lliure de trucades va implicar una previsible sobrerrepresentació de persones menys mòbils (i, per tant, menys exposades al risc de victimització i previsiblement més denunciadores) i una infrarepresentació de les més mòbils (i, per tant, més

victimitzables, i potser menys denunciadores).

Enguany, la denúncia se situa una mica per sota del percentatge de l'edició passada, amb l'índex més baix de la sèrie.

Gràfic 24
Evolució de l'índex global de denúncia

Taula 54
Evolució de l'índex global de denúncia

anys	índex de denúncia	signatura
1998	58,75	-
1999	50,19	43,05
2000	46,89	40,11
2001	56,69	50,80
2002	47,85	41,34
2003	46,60	39,62

La denúncia dels fets consumats i no consumats

Els fets consumats es denuncien més que els no consumats

El comportament denunciador és molt més elevat quan l'agressió s'ha consumat que quan ha quedat en un simple intent. Els fets consumats, doncs, es denuncien molt més que els no consumats:

- ? **L'índex de denúncia dels fets consumats ha estat: 53,54%.**
- ? **L'índex de denúncia dels no consumats ha estat: 29,13%.**

El mateix passa amb la signatura, se signen més documents en la delinqüència consumada que en la no consumada:

- ? Les víctimes que han formalitzat la denúncia amb la signatura d'un document per fets consumats han estat el **47,23%**.
- ? Les víctimes que han formalitzat la denúncia amb la signatura d'un document per fets no consumats han estat el **20,48%**.

Taula 55
Denúncia: fets consumats i no consumats

	índex de denúncia	signatura
Delinqüència consumada	53,54	47,23
Delinqüència no consumada	29,13	20,48

La denúncia en els sis àmbits

La denúncia en els sis àmbits

Els majors percentatges de denúncia acostumen a aparèixer en els àmbits on aquest comportament és de major utilitat: així, els habitatges (domicilis i segones residències) i els comerços, que normalment estan assegurats, tenen l'índex de denúncia més elevat. En l'àmbit dels vehicles la denúncia és menor. L'índex de denúncia és inferior en l'àmbit de la seguretat personal. I l'economia agrària és on hi ha un índex de denúncia més baix.

Tal com s'acaba de dir, les segones residències i els domicilis apareixen com els àmbits amb major denúncia. Els domicilis (primers i segons) són béns viscuts com a molt importants (materialment i simbòlica) i són un àmbit molt proper a la intimitat personal. D'altra banda, poden o no estar assegurats. És lògic, doncs, que siguin els àmbits de major percentatge de denúncia.

Segona residència: 67,72%

Les segones residències constitueixen un bé relativament semblant al domicili, tot i que menys investit com a íntim i personal; la denúncia n'és superior a la del domicili més proper:

- ? L'índex de denúncia ha estat del 67,72%.
- ? I el de signatura només arriba al 60,82%.

Domicilis: 64,32%

Domicilis:

- ? L'índex de denúncia ha estat del 64,32%.
- ? El percentatge de signatura ha estat del 51,91%.

Comerços: 59,05%

Els comerços se situen com el tercer àmbit més denunciat. La raó és la previsibilitat del risc de victimització i, per tant, la generalització de les assegurances. El comportament denunciador és, doncs, de gran utilitat:

- ? L'índex de denúncia ha estat del 59,05%.
- ? El percentatge de signatura ha estat del 55,60%.

A la resta d'àmbits la denúncia hi és més escassa:

**Vehicles:
46,70%**

A l'àmbit dels vehicles la denúncia és menor. L'explicació rau en el fet que constitueixen un dels àmbits de la seguretat més allunyats de la integritat i intimitat de les persones i que la major part de la seva victimització és poc important i de difícil recuperació (per exemple, de robatoris d'objectes i accessoris, que són els fets més freqüents).

? L'índex de denúncia és del 46,70%.

? El percentatge de signatura ha estat del 41,15%.

**Seguretat personal:
41,59%**

Pel que fa a la seguretat personal, l'índex de denúncia és encara més baix:

? L'índex de denúncia ha estat del 41,59%.

? El percentatge de signatura ha estat del 33,56%.

Economia agrària: 19,92%

L'àmbit de l'economia agrària és el de menor denúncia i és el que presenta una major diferència entre la denúncia i la signatura.

? L'índex de denúncia ha estat del 19,92%.

? El percentatge de signatura ha estat del 15,24%.

1998-2003: sis anys de sèrie

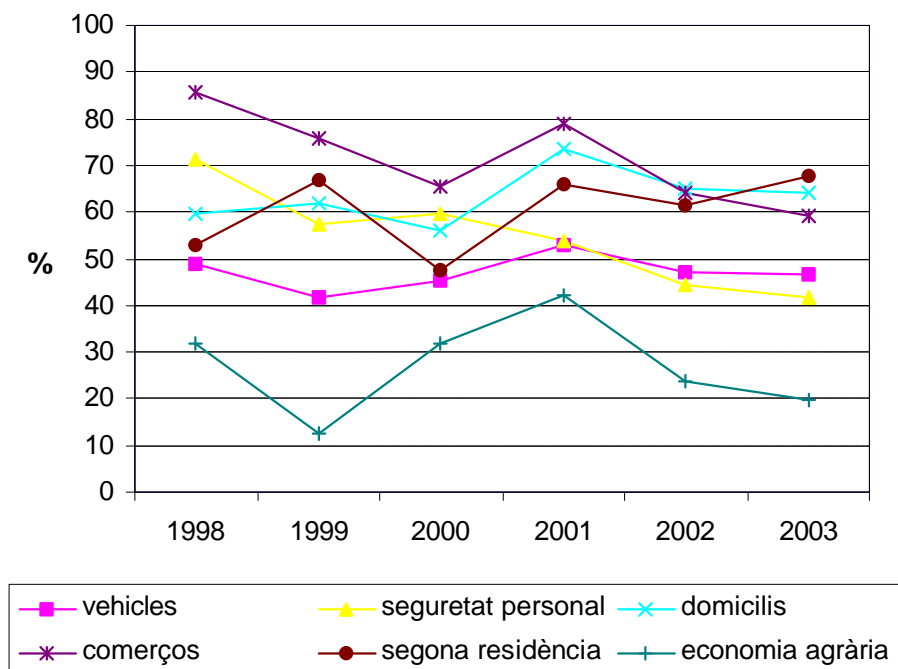
**Evolució;
1998-2003,
disminució en
tots els àmbits
excepte en el
de les segones
residències**

La disminució del comportament denunciador d'aquest darrer any es percep a tots els àmbits estudiats excepte en el de les segones residències: el sector dels comerços ha estat el que ha registrat una major baixada, després l'àmbit de l'economia agrària i el de la seguretat personal. La denúncia dels vehicles i domicilis només han disminuït lleugerament, mentre que a les segones residències ha estat l'únic àmbit que ha augmentat en relació amb l'any passat.

? L'índex de denúncia en l'àmbit dels comerços va seguir una evolució decreixent al llarg dels tres primers anys de la sèrie, tendència que es va trencar per l'elevat increment registrat l'any 2001. Enguany continua amb aquesta tendència a la baixa assolint el valor més baix de la sèrie.

- ? L'evolució en l'àmbit dels domicilis va oscil·lar prop del 60% els tres primers anys de la sèrie, tanmateix el 2001 la denúncia incrementà força, i és a partir de llavors que la denúncia va baixant fins enguany.
- ? A les segones residències, l'evolució de la denúncia ha anat oscil·lant entre el mínim de l'any 2000 i el màxim d'enguany.
- ? La denúncia en l'àmbit de la seguretat personal ha seguit una tendència decreixent, amb alguna punta puntual. Enguany, l'índex de denúncia és el més baix des de l'inici de l'enquesta.
- ? L'àmbit dels vehicles s'ha situat en totes les edicions per sobre del 40% i l'any 2001 va assolir el valor màxim de la sèrie superant el 50%.
- ? L'índex de denúncia dels fets contra l'economia agrària ha tingut oscil·lacions importants. Amb tot, la denúncia en aquest àmbit sempre ha estat menor que en els altres cinc.

Gràfic 25
Evolució dels índexs de denúncia dels sis àmbits de la seguretat

Taula 56
Evolució dels índexs de denúncia dels sis àmbits de la seguretat

anys	seguretat personal	vehicles	domicilis	segona residència	comerços	economia agrària
1998	71,41	48,79	59,86	52,74	85,51	31,73
1999	57,56	41,55	62,07	66,89	75,70	12,70
2000	59,59	45,17	56,19	47,71	65,28	31,65
2001	53,94	52,86	73,49	65,77	78,82	42,01
2002	44,18	47,20	64,92	61,46	63,96	23,77
2003	41,59	46,70	64,32	67,72	59,05	19,92

La denúncia per àmbits: fets consumats i no consumats

Els fets consumats es denuncien més

Els fets consumats es denuncien molt més que els no consumats en tots els àmbits delictius. En el mateix sentit, també s'ha formalitzat molt més amb document quan els fets s'han consumat que quan s'han quedat en simples intents.

La denúncia en l'àmbit dels vehicles

S'han denunciat més de la meitat dels fets consumats (**51,69%**). El percentatge en els no consumats és del **30,90%**. El percentatge de formalització documental disminueix en els fets no consumats: **47,09%** per als consumats i **22,34%** per als no consumats.

La denúncia en l'àmbit de la seguretat personal

És l'àmbit amb major diferència entre els fets consumats i els no consumats: s'han denunciat el **52,50%** dels fets consumats, mentre el percentatge dels no consumats ha estat només del **14,17%**. Quant a la signatura, els percentatges són una mica més baixos: **43,92%** i **7,52%** respectivament.

La denúncia en l'àmbit dels domicilis

L'índex dels fets consumats és força elevat: un **83,68%**, i el dels no consumats, un **49,85%**. La signatura presenta més diferències: la dels fets consumats és un **73,12%** i la dels no consumats un **36,05%**.

La denúncia en l'àmbit del comerç

Els percentatges de denúncia dels fets consumats i no consumats són una mica més baixos que els dels domicilis: **63,78%** i **48,02%** respectivament. La signatura documental dels fets consumats és d'un **62,04%** i un **40,60%** dels no consumats.

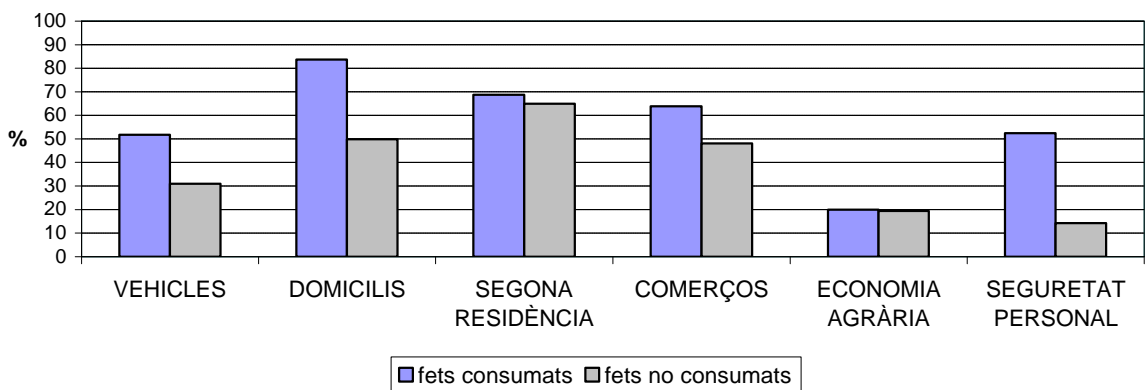
La denúncia en l'àmbit de les segones residències

L'índex de denúncia ha estat del **52,50%** per als fets consumats i del **14,17%** per als no consumats. Els percentatges de signatura han estat: **43,92%** vs. **7,52%**.

La denúncia en l'àmbit de l'economia agrària

En aquest àmbit hi ha poques diferències entre la denúncia pels fets consumats: **19,99%** i pels no consumats **19,33%**, percentatge molt similar. S'ha signat un document en el **14,72%** dels casos de denúncia per fets consumats i en tots els relatius als fets no consumats (**19,33%**).

Gràfic 26
Índex de denúncia per àmbits

Taula 57
Índex de denúncia per àmbits

	DENÚNCIA		SIGNATURA	
	fets consumats	fets no consumats	fets consumats	fets no consumats
Seguretat personal	52,50	14,17	43,92	7,52
Vehicles	51,69	30,90	47,09	22,34
Domicilis	83,68	49,85	73,12	36,05
Segona residència	68,75	65,05	65,35	49,05
Comerços	63,78	48,02	62,04	40,60
Economia agrària	19,99	19,33	14,72	19,33

La denúncia per fets delictius

Major denúncia: robatoris consumats de béns valuosos

Els fets més denunciats són els que impliquen majors pèrdues econòmiques, és a dir, els robatoris consumats d'objectes de valor:

- ? els fets més denunciats són el robatori de cotxe (94,83%), els atracaments al comerç (85,17%), els robatoris consumats de moto i al domicili principal (84,20% i 83,68% respectivament). També és elevada la denúncia de les estrebades (77,93%) i el robatori a les segones residències (68,75%).

També es denuncien amb percentatges elevats la resta de fets consumats.

Entre els fets menys denunciats hi ha la majoria de fets no consumats i els robatoris d' accessoris dels vehicles.

Victimització i denúncia

No hi ha relació necessària entre els índexs de victimització i els de denúncia: aquesta no té res a veure amb la major o menor freqüència amb què es produeix cada fet. Més encara, normalment els fets més denunciats són els menys freqüents, i a l'inrevés.

- ? Els fets més denunciats (el robatori al cotxe i els atracaments) no són pas els de major victimització.
- ? I a l'inrevés, alguns dels fets més freqüents (robatoris d'accessoris dels vehicles) estan entre els menys denunciats.

Taula 58
Índexs de denúncia i victimització dels fets delictius

Fets	denúncia	signatura	victimització
Índex global	46,60	39,62	15,90
Àmbit de la seguretat personal	41,59	80,68	7,32
Robatori de bossa o cartera	67,52	60,49	2,18
Intent de robatori de bossa	7,20	2,56	0,63
Atracament	61,84	49,82	0,68
Intent d'atracament	14,43	5,05	0,66
Estrebada	77,93	66,92	0,34
Intent d'estrebada	18,93	16,41	0,38
Agressions físiques	58,94	48,31	0,50
Intents d'agressió	23,16	14,18	0,30
Amenaces i violència	33,33	20,60	0,70
Robatori de mòbil	30,90	25,77	1,43
Intent de robatori de mòbil	10,62	2,81	0,27
Àmbit dels vehicles	46,70	88,11	6,71
Robatori del cotxe	94,83	93,93	0,43
Robatori de la moto	84,20	80,04	0,25
Robatori de la bicicleta	44,38	39,31	0,07
Robatori d'altres vehicles	0,00	0,00	0,00
Intent robatori vehicle	30,90	22,34	1,72
Robatori objectes interior vehicle	58,90	53,89	2,87
Robatori accessoris del vehicle	27,86	23,06	1,67
Àmbit dels domicilis	64,32	80,70	1,55
Robatori del domicili	83,68	73,12	0,69
Intent de robatori del domicili	49,85	36,05	0,88
Àmbit de les segones residències	67,72	89,82	0,63
Robatori a la segona residència	68,75	65,35	0,45
Intent de robatori a la segona residència	65,05	49,05	0,18
Àmbit dels comerços	59,05	94,16	0,89
Robatori al comerç	52,38	50,68	0,41
Intent de robatori al comerç	47,65	34,06	0,12
Atracament	85,17	83,32	0,23
Intent d'atracament	56,35	52,11	0,13
Robatori vehicles professionals	100,00	100,00	0,01
Intent robatori vehicles professionals	26,83	23,84	0,07
Àmbit de l'economia agrària	19,92	76,52	0,49
Robatori de maquinària agrícola	32,86	30,23	0,15
Intent robatori de maquinària agrícola	39,68	39,68	0,03
Robatori de productes del camp	12,92	6,37	0,28
Intent robatori de productes del camp	0,00	0,00	0,04
Robatori de bestiar	100,00	100,00	0,01
Intent de robatori de bestiar	0,00	0,00	0,00

Taula 59. Evolució dels índexs de denúncia

Fets	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Àmbit de la seguretat personal						
Robatori bossa o cartera	83,65	70,98	68,86	68,2	65,4	67,52
Intent robatori bossa o cartera	0,00	20,01	16,86	8,9	5,4	7,20
Atracament	96,99	60,37	58,61	58,2	56,1	61,84
Intent d'atracament	5,80	19,43	9,35	22,0	16,5	14,43
Estrebada	97,77	85,68	56,34	47,4	78,2	77,93
Intent d'estrebada	0,00	9,45	0,00	0,0	7,5	18,93
Agressions físiques	-	-	33,44	54,5	-	58,94
Intent d'agressió física	-	-	8,31	39,6	-	23,16
Amenaces i violència	22,51	50,96	-	-	-	33,33
Robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	30,90
Intent robatori telèfon mòbil	-	-	-	-	-	10,62
Agressions sexuals	-	27,00	-	-	-	-
Intent d'agressió sexual	-	-	55,75	-	-	-
Amenaces físiques	-	-	46,92	-	-	-
Amenaces sexuals	-	-	43,01	-	-	-
Amenaces	-	-	-	34,8	25,2	-
Àmbit dels vehicles						
Robatori del cotxe	82,00	92,12	80,15	88,8	90,89	94,83
Robatori de la moto	97,34	87,49	91,81	78,1	87,21	84,20
Robatori de la bicicleta	91,16	65,59	93,33	60,4	62,04	44,38
Robatori d'altres vehicles	100,00	100,00	22,88	81,4	-	-
Robatori d'objectes del vehicle	58,55	35,73	44,87	58,0	53,7	58,90
Robatori accessoris vehicle	-	-	-	29,7	28,5	27,86
Intent de robatori del vehicle	53,08	30,75	-	35,1	34,6	30,90
Intent de robatori del cotxe	-	-	25,61	-	-	-
Intent de robatori de la moto	-	-	25,05	-	-	-
Intent de robatori d'altres vehicles	-	-	20,53	-	-	-
Àmbit dels domicilis						
Robatori del domicili	80,22	79,47	70,12	88,3	79,7	83,68
Intent de robatori del domicili	36,49	35,99	42,11	52,7	46,2	49,85
Àmbit de les segones residències						
Robatori a la segona residència	73,80	78,31	56,22	75,0	0,51	68,75
Intent de robatori a la segona residència	0,52	38,65	36,15	38,5	0,24	65,05
Àmbit dels comerços						
Robatori al comerç	91,82	78,82	72,83	89,0	61,3	52,38
Intent de robatori al comerç	88,29	70,58	64,40	56,1	37,0	47,65
Atracament al comerç	0,00	100,00	79,15	95,0	89,8	85,17
Intent d'atracament al comerç	100,00	36,88	70,43	0,0	57,6	56,35
Robatori del vehicle professional	-	-	48,76	54,8	41,7	100,00
Intent de robatori del vehicle professional	-	-	1,92	26,6	43,9	26,83
Àmbit de l'economia agrària						
Robatori de maquinària agrícola	57,77	16,08	47,03	52,9	63,6	32,86
Intent robatori de maquinària agrícola	0,00	0,00	9,74	45,0	-	39,68
Robatori de productes del camp	26,95	13,02	21,68	39,2	7,3	12,92
Intent de robatori de productes de camp	0,00	0,00	9,71	16,5	53,9	0,00
Robatori de bestiar	63,31	11,78	20,98	39,6	-	100,00
Intent de robatori de bestiar	100,00	-	0,00	100,0	-	0,00

La satisfacció amb la denúncia

Satisfacció de la denúncia: 6,70

La satisfacció global d'haver presentat denúncia quan s'ha patit algun fet delictiu ha obtingut 6,70 punts de mitjana.

A tots els àmbits, les avaluacions superen els sis punts d'avaluació mitjana, sent els comerços i les segones residències (també els domicilis) els àmbits on els entrevistats que han denunciat s'han mostrat més satisfets. Els segueixen la seguretat personal i l'àmbit agrari, mentre que l'àmbit de menor satisfacció ha estat el dels vehicles.

Taula 60
Valoració de la satisfacció dels denunciants

	Satisfacció
Global	6,70
Seguretat personal	6,71
Vehicles	6,44
Domicilis	6,93
Segona residència	7,11
Comerços	7,41
Camp	6,64

La no-denúncia

No es denuncia per l'escassa importància dels fets

El fet de no denunciar és una qüestió que també preocupa a l'enquesta. Per això, s'estudia la raó per la qual no es denuncien alguns fets, i es pregunta pels motius als que no han presentat denúncia.

El motiu principal per no denunciar és l'escassa importància del fet que s'ha patit (un 50,20% de les víctimes no denunciants). A tots els àmbits aquest argument pesa per sobre del 50%, excepte en el dels comerços i el de la seguretat personal (inferiors al 50%).

i perquè tampoc s'hi pot fer res

La segona raó per no denunciar, argumentada també per un 42,89% de les víctimes no denunciants, són les escasses possibilitats de la policia ("la policia hi pot fer poca cosa").

La denúncia és complicada

La complexitat és el tercer argument: el 23,04% dels que no han denunciat és perquè suposa massa tràmits i temps i fa mandra.

No es confia en la policia ni en la justícia

Gairebé un 20% (19,96%) no denuncien perquè confien poc en la policia. I una proporció una mica inferior argumenten que no ho fan perquè confien poc en la justícia (16,85%).

La raó minoritària per no denunciar és la por. Tan sols un 4,62% de les víctimes no ha denunciat per por a represàlies o a empitjorar les coses.

Taula 61
Per què no es denúncia

	complicat	por	la policia hi pot fer poc	desconfia policia	desconfia justícia	poca importància
Global	23,04	4,62	42,89	19,96	16,85	50,20
Seguretat personal	21,28	8,62	37,67	22,20	17,19	48,33
Vehicles	26,73	0,75	46,59	16,67	17,76	52,25
Domicilis	13,41	5,16	38,55	17,85	17,39	57,83
Segona residència	16,26	4,67	48,80	13,78	10,81	55,84
Comerç	30,48	1,19	61,31	14,74	12,12	34,39
Camp	15,59	1,99	44,55	12,14	13,46	55,86

La denúncia dels fets no delictius

**Índex de
denúncia:
6,28%**

La denúncia dels fets no delictius és molt escassa.

L'índex de denúncia dels fets no delictius ha estat del 6,28%.

**Més
denúncia en
l'àmbit dels
domicilis**

La denúncia en els diferents àmbits:

- ? La denúncia en l'àmbit de domicilis és la més elevada: 18,30%.
- ? L'índex de denúncia de les destrosses a les segones residències ha estat de l'11,72%.
- ? Menys freqüent ha estat la denúncia en l'àmbit dels vehicles (6,82%) i la seguretat personal (6,54%).

No hi ha cap fet denunciat en l'àmbit del comerç i en l'àmbit agrícola.

Taula 62
L'índex de denúncia dels fets no delictius

	índex de denúncia
Global	6,28
Seguretat personal	6,54
Vehicle	6,82
Domicili	18,30
Segona residència	11,72
Comerç	0,00
Camp	0,00

La denúncia de les destrosses

**Índex de
denúncia:
12,32%**

La denúncia de les destrosses és escassa

L'índex de denúncia del conjunt de les destrosses ha estat del 12,32%.

**Més
denúncia en
l'àmbit dels
comerços**

La denúncia de les diferents destrosses:

- ? El comerç és l'àmbit on més es denuncien les destrosses. L'índex ha estat del 35,20%.
- ? L'índex de denúncia de les destrosses a les segones residències ha estat del 26,93%.
- ? La denúncia de les destrosses als domicilis ha estat del 22,64%.
- ? La dels vehicles, del 9,64%.
- ? Han estat menys freqüents les denúncies per destrosses en l'àmbit agrícola (9,19%).

Taula 63
L'índex de denúncia de les destrosses

	índex de denúncia
Global	12,32
Destrosses al vehicle	9,64
Destrosses al domicili	22,64
Destrosses a la segona residència	26,93
Destrosses al comerç	35,20
Destrosses al camp	9,19

Comparació de la denúncia

La victimització delictiva és la que més es denuncia

El percentatge de denúncia dels fets que els entrevistats han considerat delictius ha estat el més elevat (també és la més important). És a dir, gairebé la meitat dels fets delictius han estat denunciats (46,60%).

Pel que fa les destrosses i als fets no delictius, el percentatge és molt inferior. Només el 12,32% de les destrosses s'han denunciat i el 6,28% dels fets no delictius.

Els àmbits

- ? Les segones residències i els domicilis són els àmbits que tenen el major percentatge de denúncia quan aquesta és delictiva. És a dir, més de la meitat dels fets delictius han estat denunciats.
- ? Pel que fa a les destrosses contra aquests àmbits la proporció de denúncia és força inferior, i més encara quan els fets no són delictius.
- ? En l'àmbit del comerç es denuncien més els fets delictius que les destrosses, tanmateix no hi ha tanta diferència (el 59,05% i 35,20% respectivament). En aquest mateix àmbit no es denuncia cap fet no delictiu, com passa en el de l'economia agrària.
- ? Els fets considerats no delictius es denuncien molt poc en els àmbits de la seguretat personal i els vehicles.

Taula 64
Denúncia de tots els fets

	Fets delictius	Fets no delictius	Destrosses	Totes les agressions
Global	46,60	6,28	12,32	27,49
Seguretat personal	41,59	6,54	-	27,79
Vehicle	46,70	6,82	9,64	23,65
Domicili	64,32	18,30	22,64	40,34
Segona residència	67,72	11,72	26,93	50,54
Comerç	59,05	0,00	35,20	46,30
Camp	19,92	0,00	9,19	8,36

IV. Les victimes

La definició sociològica de les víctimes: l'atribut de víctima no és aleatori sinó que es defineix per la rendibilitat que pot oferir

Qui són les víctimes? Tal com s'ha dit, aquesta pregunta ha pres rellevància darrerament amb la recuperació de la preocupació política i sociològica per elles.

La resposta confirma la tesi de la racionalitat de la delinqüència: l'atribut de víctima no es distribueix aleatòriament, sinó significativament.

Ho demostra la definició sociològica de la víctima (regularitats en les característiques sociodemogràfiques de les persones que han estat víctimes), que es pot establir de la manera següent:

La victimització és una mostra evident de la racionalitat productiva amb què opera la delinqüència. En efecte, l'atribut de víctima es defineix per la rendibilitat que aquesta pot oferir:

El major nombre de víctimes es donen entre les persones amb **elevats nivells de renda, ocupació i estudi**; per tant, és lògic que també es donin entre els **joves i adults**, i -encara avui- del gènere **masculí**. En canvi, les persones amb **baixos nivells de renda i instrucció** i ocupacions poc qualificades **són les menys victimitzades**. Lògicament són també **baixos els índexs de les persones més grans, jubilats i mestresses de casa**, majoritàriament encara avui de gènere **femení**.

En fi, que la delinqüència s'adreça a les seves **víctimes** en relació directament proporcional amb les seves probabilitats d'esdevenir **rendibles**.

A continuació es presenten els resultats de l'índex de victimització i el de vandalització segons les variables de major capacitat explicativa per a la definició de la víctima

- ? l'edat i el gènere
- ? el nivell d'ingressos i la classe social
- ? la situació professional i l'ocupació
- ? el nivell d'estudis
- ? i la mobilitat

L'índex de victimització no delictiva no es segmenta per la seva escassetat d'observacions.

Els joves, més víctimes que la gent gran

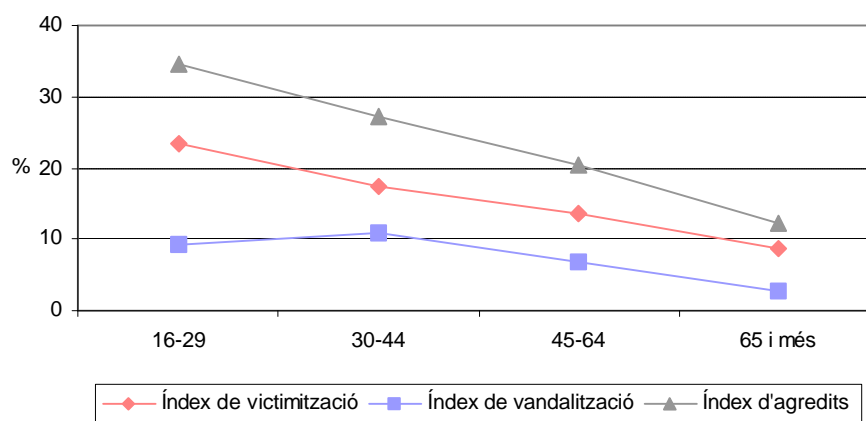
1. L'edat

La tesi de l'enquesta (confirmada any rera any) és que els diferents grups d'edat tenen una asimètrica ubicació a l'estructura social (pels diferents béns econòmics de què disposen), demogràfica (per la seva desigual indefensió i/o protecció) i urbana (pel diferent ús de l'espai). La victimització, la vandalització i l'índex d'agredits decreix, doncs, amb l'edat: els més joves no tenen molts béns però usen l'espai amb menys cura de la seva protecció (major nombre de víctimes), a mesura que hom es fa gran té més béns, és més mòbil, però també es protegeix més (nombre de víctimes una mica inferior), i quan s'arriba a gran, disminueixen els béns i la mobilitat mantenint-se la protecció (baix nombre de víctimes).

Per tant, l'explicació del nombre de víctimes segons l'edat ha de tenir en compte aquests factors:

Els entrevistats més joves acostumen a ser més víctimes, pel seu ús despreocupat de la via pública, excepte pel que fa a l'índex de vandalització, on el percentatge més elevat de víctimes és el dels adults joves (de 30 a 44 anys, ja que per ser propietari de béns vandalitzables s'ha de tenir certa edat). A la banda contrària, els més grans de 64 anys són els que tenen els índexs més baixos:

Gràfic 27
Índexs segons edat

Victimització més elevada entre els homes

2. El gènere

Els homes tradicionalment han estat més actius i més mòbils que les dones. Per aquesta rendibilitat diferent que presenten els diferents rols atribuïts al sexe dels entrevistats acostumen a ser encara més víctimes els homes que les dones.

La major diferència es dona en l'índex de vandalització, ja que les destrosses afecten sobretot els vehicles, i els homes són més usuaris i/o propietaris de vehicle privat que les dones.

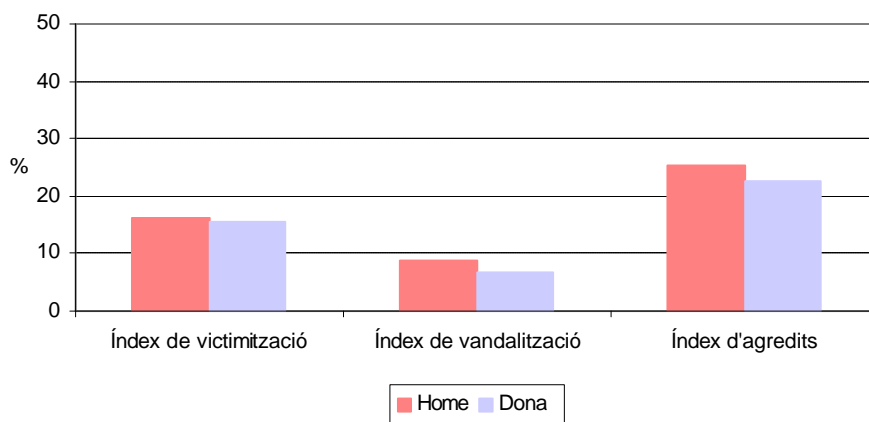
Enguany els índexs han estat:

? Índex de victimització: 16,24% vs. 15,58%

? Índex de vandalització: 8,81% vs. 6,86%

? Índex d'agredits: 25,31% vs. 22,53%

Gràfic 28
Índexs segons gènere

Els rics, més víctimes que els pobres

3. El nivell de renda i la classe social

Probablement la variable independent que relaciona més immediatament les probabilitats de ser víctima amb la recerca de rendibilitat és la riquesa i/o el benestar material de la gent: a mesura que aquests augmenten, incrementen els índexs de victimització.

El qüestionari s'ha aproximat a aquesta variable amb dos indicadors:

1. El nivell de renda, definit pels ingressos mensuals familiars i categoritzat en intervals definits pels 600 euros mensuals (en el benentès que aquest indicador presenta un cert biaix cap a la baixa: tothom afirma que guanya una mica menys del que guanya realment; tanmateix és un biaix homogeni a tots els nivells d'ingressos).
2. La classe social, definida per l'autoubicació dels entrevistats en l'escala habitual (classes alta, mitjana, i baixa). En aquest cas el biaix és també universal i es produeix per l'atracció del centre: avui tothom es creu de classe mitjana.

L'associació d'ambdós indicadors amb els tres índexs de referència (victimització, vandalització i agredits) mostra clarament que el nombre de víctimes augmenta a mesura que ho fan els ingressos mensuals i la classe social.

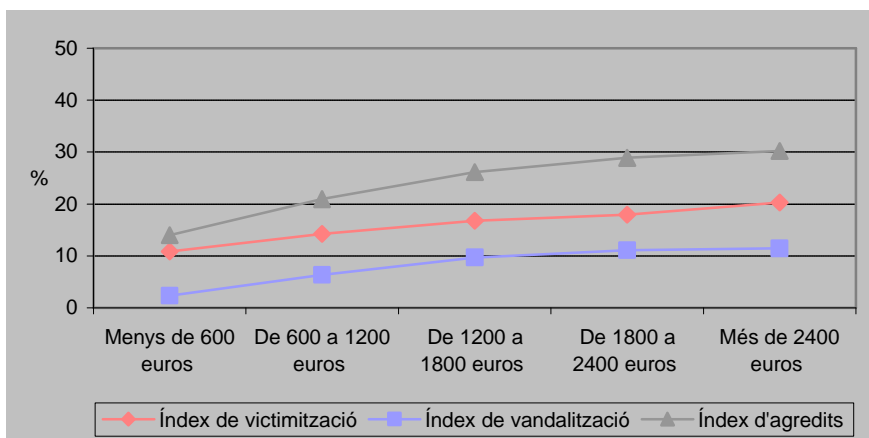
Pel que fa al nivell de renda:

- ? l'índex de victimització dels entrevistats amb major nivell d'ingressos és del 20,30% i va baixant fins arribar al 10,84% dels que ingressen menys diners.
- ? l'índex de vandalització dels entrevistats amb major nivell d'ingressos és de l'11,43% i va baixant fins arribar al 2,35% dels que ingressen menys diners.
- ? l'índex d'agredits amb major nivell d'ingressos és del 30,20% i va baixant fins arribar al 14,01% dels que ingressen menys diners.

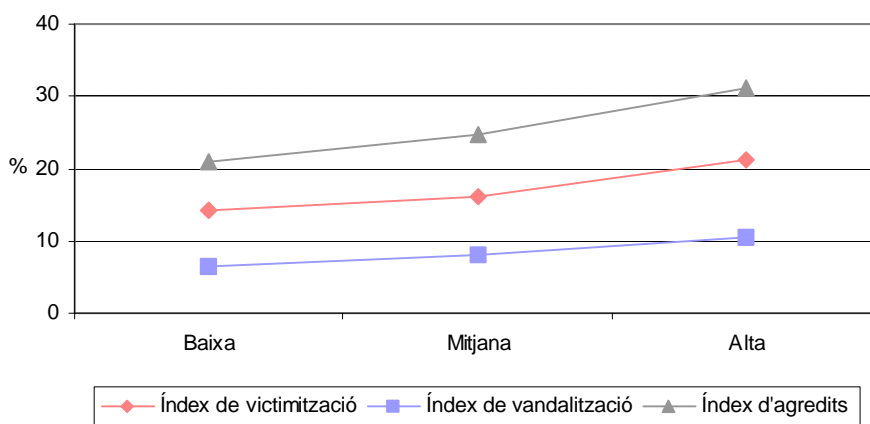
El mateix passa amb la classe social:

- ? l'índex de victimització dels de classe alta és del 21,33% i dels de classe baixa del 14,26%.
- ? l'índex de vandalització dels de classe alta és del 10,41% i dels de classe baixa del 6,57%.
- ? l'índex d'agredits dels de classe alta és del 31,06% i dels de classe baixa del 20,84%.

Gràfic 29
Índex segons nivell d'ingressos

Gràfic 30
Índex segons classe social

4. La situació professional i l'ocupació

Les persones econòmicament actives i els estudiants són més víctimes

La situació professional i l'ocupació dels entrevistats són variables complementàries per a la definició de la víctima (una estricta anàlisi sociològica les entendria com a derivants/derivades del nivell de renda, l'edat i el gènere).

La situació professional dels entrevistats els distribueix en les següents categories: econòmicament actius (ocupats i aturats), estudiants, treballadors domèstics (fent tasques de la llar), i jubilats o pensionistes.

- ? Els estudiants i les persones econòmicament actives són les que tenen els índexs més elevats.
- ? En canvi, els índexs dels jubilats i les persones que es dediquen a fer les tasques de la llar han estat els més baixos.

Quant a l'ocupació, es diferencia els que treballen per compte propi dels que ho fan per compte d'altri, i cada un dels grups s'ha estratificat de la manera següent:

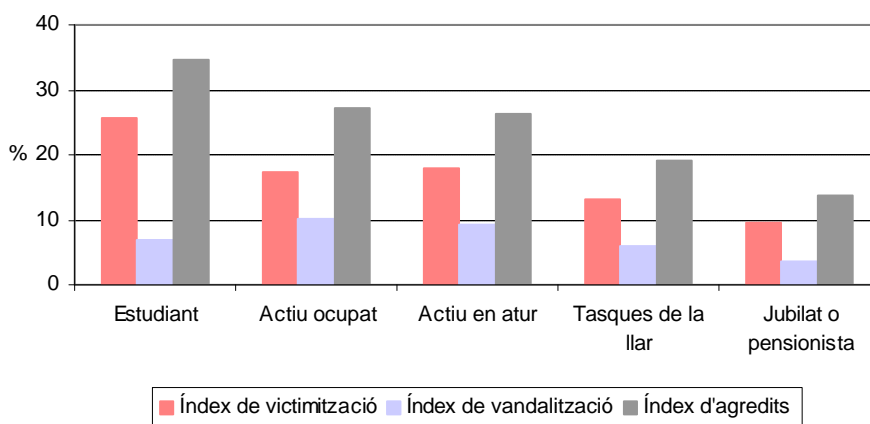
Els treballadors per compte propi són més víctimes

- ? Per compte propi: empresaris amb més de cinc treballadors i autònoms i empresaris amb cinc o menys treballadors.
- ? Per compte d'altri: tècnic/directiu, treballador qualificat/venedor/oficinista i treballador no qualificat.

Un altre cop, apareix la desigual rendibilitat:

- ? Els que treballen per compte propi són més víctimes que els que ho fan per compte d'altri.
- ? Entre els que treballen per compte propi, els grans empresaris han estat més víctimes que els petits i els autònoms.
- ? Entre els que treballen per compte d'altri, els que presenten un major percentatge són els tècnics i directius.

Gràfic 31
Índexs segons ocupació

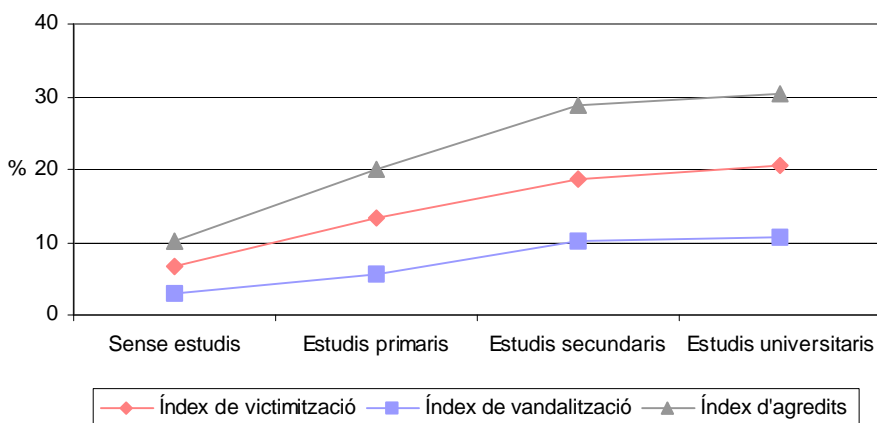
Més víctimes a mesura que incrementa el nivell educatiu

5. El nivell d'estudis

A més estudis, més víctimes.

- ? L'índex de victimització va del 20,55% dels que tenen estudis universitaris fins al 6,55% dels que no tenen estudis.
- ? L'índex de vandalització va del 10,79% dels que tenen estudis universitaris fins al 3,04% dels que no tenen estudis.
- ? L'índex d'agredits va del 30,43% dels que tenen estudis universitaris fins al 10,08% dels que no tenen estudis.

Gràfic 32
Índexs segons nivell d'estudis

Les persones més mòbils són més victimitzades

Els que es desplacen en transport privat com a conductors, més víctimes

6. La mobilitat

La mobilitat és també una variable complementària per a la definició de la víctima.

Per una banda, la mobilitat de les persones implica el seu major o menor ús de l'espai públic.

D'altra banda, les persones s'especialitzen en l'ús d'algun tipus de mitjà per fer els desplaçaments i aquest factor també pot influir en la possibilitat de ser víctimes: el mitjà de transport s'associa amb el nivell de renda, al mateix temps que exposa a les persones a poder ser més o menys víctimes en els àmbits de la seguretat personal i els vehicles.

Així, segons aquests dos indicadors de mobilitat es constata que:

- ? Les persones més mòbils són les més victimitzades i les que presenten un major índex d'agredits (17,47% i 25,51%), que disminueix a mesura que ho fa la mobilitat (els menys mòbils: 15,10% i 23,15% respectivament).
- ? Els que es desplacen en transport privat com a conductors són més víctimes que els que ho fan en transport públic i a peu (tenen un major nivell de renda i més béns a protegir).

Taula 65

Índexs segons les característiques sociodemogràfiques de les víctimes

Variables	Índex de victimització	Índex de vandalització	Índex d'agredits
Índex global de victimització	15,90	7,81	23,88
Edat			
16-29	23,52	9,35	34,59
30-44	17,47	10,98	27,17
45-64	13,53	6,85	20,33
65 i més	8,58	2,66	12,24
Gènere			
Home	16,24	8,81	25,31
Dona	15,58	6,86	22,53
Ingressos mensuals			
Més de 2.400 euros	20,30	11,43	30,20
De 1.800 a 2.400 euros	17,97	11,08	28,87
De 1.200 a 1.800 euros	16,72	9,70	26,15
De 600 a 1.200 euros	14,26	6,31	20,93
Menys de 600 euros	10,84	2,35	14,01
Classe social			
Alta	21,33	10,41	31,06
Mitjana	16,17	8,18	24,67
Baixa	14,26	6,57	20,84
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	6,55	3,04	10,08
Estudis primaris	13,45	5,69	19,90
Estudis secundaris	18,65	10,06	28,68
Estudis universitaris	20,55	10,79	30,43
Ocupació			
Estudiant	25,65	6,76	34,77
Tasques de la llar	13,18	5,92	19,02
Jubilat o pensionista	9,50	3,44	13,86
Actiu ocupat	17,35	10,04	27,03
Actiu en atur	17,98	9,31	26,23
Treball per compte propi			
Tots	21,01	10,86	30,72
Empresari amb més de 5 treballadors	23,77	13,09	36,65
Autònom o empresari amb 5 o menys treballadors	20,52	10,55	29,65
Treball per compte d'altri			
Tots	16,66	9,84	26,22
Tècnic, directiu	17,08	10,20	26,46
Treballador qualificat, venedor, oficinista	16,76	10,41	26,97
Treballador no qualificat	15,67	7,32	22,80
Grau de mobilitat			
Reduïda	15,10	8,45	23,15
Mitjana	15,68	7,65	23,53
Elevada	17,47	7,43	25,51
Especialització mòbil			
A peu	11,29	5,23	17,69
En transport públic	17,01	5,81	23,41
En transport privat (conductor)	18,06	11,44	28,74
En transport privat (acompanyant)	14,89	6,16	21,29

La relació amb el delinqüent

Només en el 28,67% dels fets, la víctima ha vist l'agressor

La gran majoria de relacions delictives es fan sense contacte entre els dos actors, perquè en menys del 30% dels fets ocorreguts la víctima ha vist el delinqüent (28,67%). Per tant, el contacte immediat entre la víctima i el seu agressor és molt escàs.

L'enquesta de victimització aporta amb aquesta dada una informació de gran utilitat per introduir un gram de racionalitat en la construcció de la definició del delinqüent: en set de cada deu fets la víctima no pot dir res sobre qui i com eren els seus agressors.

La relació víctima-delinqüent difereix segons l'àmbit en què s'ha viscut el fet delictiu.

El major contacte entre víctimes i agressors es dona a la seguretat personal

Com és lògic, l'àmbit de la seguretat personal és on s'ha donat un major contacte: un 58,86% dels entrevistats víctimes afirmen haver vist l'agressor.

El contacte en els comerços és força inferior (23,22%). I encara baixa més en els domicilis (14,65%).

Menor contacte es dona en els fets contra l'economia agrària (7,81%) i en els vehicles (4,46%). Cal recordar que el robatori de vehicles es fa majoritàriament de nit, precisament quan es preveu que no hi ha el propietari al davant.

Finalment, en l'àmbit de les segones residències el percentatge és encara menor (2,97%), dada lògica si es té en compte que aquestes solen ser victimitzades quan els propietaris no hi viuen.

Taula 66
Percentatge de fets en què la víctima ha vist el delinqüent

	%
Global	28,67
Seguretat personal	58,86
Vehicles	4,46
Domicilis	14,65
Segona residència	2,97
Comerços	23,22
Camp	7,81

Seguretat personal: els delinqüents són homes, joves i amb arma

Les descripció del delinqüent, segons el gènere, l'edat i la possessió o no d'arma, només té sentit en l'àmbit de la seguretat personal. Així podem dir que en aquest àmbit la majoria de delinqüents vistos per les víctimes són joves (51,17%), homes (89,39%) i portaven alguna arma (63,04%).

Taula 67
Característiques dels delinqüents en l'àmbit de la seguretat personal

	%
Nens o adolescents	27,81
Joves	51,17
Adults	46,07
Dona	22,85
Home	89,39
Portaven arma	63,04

V. Les percepcions

L'ESPC i els sentiments de seguretat:

L'*Enquesta de seguretat pública de Catalunya* dedica una part del seu qüestionari a l'anàlisi de les percepcions subjectives sobre la seguretat, en dos àmbits complementaris:

- ? en primer lloc, la dimensió territorial
- ? a continuació, la construcció de la seguretat a través de l'anàlisi de les dimensions valorativa i comparativa

anàlisi territorial

La dimensió territorial

grau i evolució de la seguretat

En primer lloc, s'estudia la construcció territorial de la seguretat i de la por. Els entrevistats avaluen el nivell i l'evolució de la seguretat en el seu territori (definit pel municipi on es viu i el barri quan es tracta de les ciutats més grans de Catalunya).

altres dimensions de la seguretat

Altres dimensions: la construcció de la seguretat

Les principals dimensions estudiades són:

1. la jerarquització del valor seguretat
2. la seguretat dins del conjunt de problemes socials
3. l'avaluació de la política de seguretat de les diferents administracions públiques
4. la percepció del grau de la seguretat viària

Arguments de la seguretat i la inseguretat d'un espai:

El territori

L'anàlisi de la dimensió territorial de la seguretat identifica dos grans arguments que confereixen seguretat o inseguretat a un espai:

el lloc, la gent;

- ? **el lloc en sí** (la seva tipologia, l'estructura física, el mobiliari, els equipaments, la ubicació...)
- ? **la gent** (les relacions socials, el tipus de gent que hi va o hi viu, la vivència que se'n té -el coneixement, l'apropiació, la proximitat...)

és a dir, l'ús de l'espai

De fet, tot això es tradueix en una variable que combina el lloc amb la gent: l'ús social de l'espai. Els usos que predominen en un espai (i que depenen del tipus de gent que l'ocupa) acostumen a ser els que el fan segur o insegur.

concretats en tres aspectes:

1. la gent és més important que el lloc

2. tanmateix, alguns trets del lloc són rellevants

3. el barri és un espai assegurador (l'ús de l'espai al barri és segur)

Els dos arguments precedents poden resseguir-se organitzats al voltant de tres paradigmes:

1. En general, la gent és més important que el lloc: la seguretat o inseguretat d'un lloc depèn més de la gent (la que hi viu -és a dir, que "el" viu- o l'usa) que del seu entorn físic. Així, per exemple, la por no és resultat de relacions simplement urbanes sinó socials.

I en aquest aspecte convé remarcar les tres variables principals:

- ? **l'apropiació** d'un espai, que sol permetre'n
- ? **usos asseguradors** i la major presència de la
- ? **"gent segura"**

2. La seguretat i la por es concreten en alguns espais: els més segurs són els coneguts, centrals o amb aglomeració comercial, i els menys segurs són els desconeguts, perifèrics i amb menor volum de pas.

3. L'assignació de lloc segur al barri.

Les aglomeracions (pobles i ciutats) petites i mitjanes són properes i, per tant, més percebudes com a segures. En canvi, les ciutats grans tenen molts espais desconeguts i llunyans.

En aquestes, el **barri és un espai assegurador**. El barri és l'espai de la seguretat:

1a. Raó física, l'estructura del barri. Els espais es coneixen i la seva apropiació i territorialització com a propis esdevenen possibles.

2a. Raó social, l'estructura de la convivència. Les relacions humanes poden donar-se en un marc de comunicació i coneixement (i reconeixement). És l'espai on millor poden funcionar les relacions de comunitat.

La ciutat és l'espai de la inseguretat. La ciutat gran -la resta de la ciutat- és insegura per dues raons:

1a. Raó física, la mateixa estructura urbana. El disseny urbà (espais desconeguts, estructura viària freda, grans blocs, limitacions a la territorialització dels espais com a propis, etc.) pot afavorir la construcció de la por.

2a. Raó social, l'estructura de la convivència. Les relacions humanes topen amb dificultats per a la comunicació i el coneixement (i reconeixement). D'altra banda, la separació entre els llocs on es fan les diverses activitats (llar, feina, estudis, compra, lleure, etc.) difumina els rols. És, a més, l'espai on menys funcionen les relacions de comunitat i més les d'associació.

En la vivència de la seguretat, el barri és preferit a la ciutat (sigui quin sigui el barri: el sentiment de major seguretat que proporciona no té res a veure amb la seva realitat sociourbanística). Hom coneix i reconeix la gent i els espais. És un territori viscut, conegut, on són possibles les relacions de comunitat. El barri permet l'apropiació col·lectiva del territori -i amb ella l'operativitat en la política de prevenció del concepte d'espai defensable recomanat pel Consell d'Europa. Aquest grau de relació i coneixença és factor de seguretat. La ciutat -la resta de la ciutat- és l'espai llunyà i, per tant, insegur.

Territori i sentiments de seguretat

La vivència de la seguretat en l'entorn proper

L'ESPC aborda l'estudi dels sentiments de seguretat des d'una triple anàlisi derivada de la tesi acabada d'exposar sobre les diferències entre l'**espai proper** (aglomeració petita i mitjana o el barri de la ciutat gran) i l'**espai llunyà** (la ciutat):

Triple anàlisi de la seguretat al territori:

? a tot Catalunya

? La seguretat **a tot el Principat**, a través de les respostes relatives al conjunt de tots els municipis de Catalunya.

? als municipis petits i mitjans

? La seguretat **als municipis petits i mitjans**, on la diferenciació entre el barri i la ciutat acostuma a ser menor perquè (d'alguna manera) el municipi sencer presenta les principals característiques de barri: la proximitat i el coneixement.

? a les ciutats grans: el barri i la ciutat

? La diferenciació entre la seguretat al **barri** on es viu i a **tota la ciutat** a les quinze ciutats més grans de Catalunya. A les ciutats grans l'entorn més proper és el barri, i es percep de forma diferent a la resta de la ciutat, més desconeguda tant territorialment com socialment, és per això que els entrevistats d'aquests municipis donen una doble informació: la relativa al barri on viu cada un d'ells i la relativa a tota la ciutat.

Les ciutats on s'ha preguntat pel grau de seguretat tant al barri com al municipi són, ordenades de major a menor grandària:

Barcelona
L'Hospitalet de Llobregat
Badalona
Sabadell
Terrassa
Santa Coloma de Gramenet
Tarragona
Lleida
Mataró
Reus
Cornellà de Llobregat
Sant Boi de Llobregat
Girona
Manresa
El Prat de Llobregat

Grau i evolució de la seguretat al territori

Per dur a terme aquesta anàlisi, l'**Enquesta ha construït tres indicadors** (formulant tres preguntes als entrevistats relatives a la seguretat ciutadana en el seu entorn territorial):

- ? **un indicador de present:** el grau de seguretat, en una escala de 0 (mínim) a 10 (màxim)
- ? **un indicador de passat:** l'evolució de la seguretat el darrer any (amb tres possibles respostes: ha millorat, segueix igual, ha empitjorat)
- ? **un indicador de futur:** la previsió de com evolucionarà la seguretat en els propers dos anys (millorarà, seguirà igual, empitjorarà)

Percepcions sobre la seguretat a Catalunya

El present: grau de seguretat

Grau de seguretat al municipi: 6,04

La valoració del grau de seguretat que tots i cadascun dels entrevistats donen al seu municipi (independentment de la seva grandària) pot ser considerat l'indicador del grau de seguretat que hi ha a tot el Principat:

La mitjana del grau de seguretat és de 6,04 punts.

Evolució decreixent

1999-2004: sis anys de sèrie

Aquesta dada s'ha anat obtenint des de la primera edició de l'ESPC.

L'avaluació del grau de seguretat ha anat seguint una tendència decreixent, que l'any passat va semblar trencar-se, però enguany es confirma.

Taula 68
Evolució del grau de seguretat al municipi

	avaluació
1999	7,19
2000	6,92
2001	6,67
2002	6,03
2003	6,30
2004	6,04

El passat: evolució de la seguretat el darrer any

La seguretat segueix igual: 52,15%

Tanmateix, pel que fa a la resta de respostes, millora (21,25%) més que no pas empitjora (20,38%)

Pel que fa a la percepció de l'evolució de la seguretat a tots i cada un del municipis al llarg dels darrers dotze mesos, els entrevistats trien una de les tres respostes següents:

- ? la seguretat ha millorat
- ? segueix igual
- ? ha empitjorat

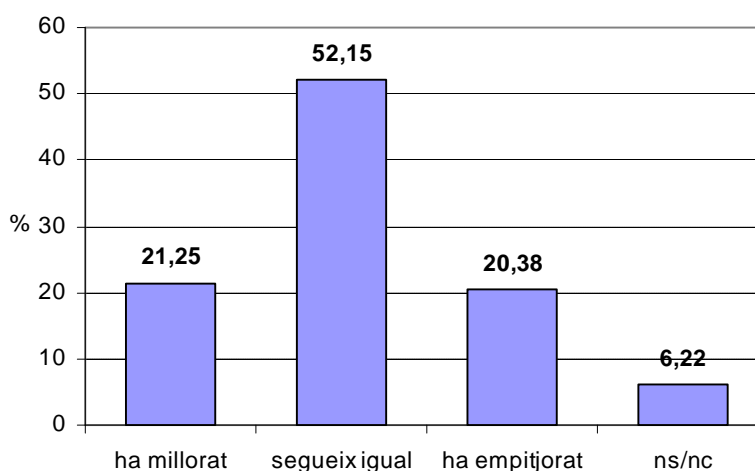
La resposta majoritària del conjunt d'entrevistats és que el grau de seguretat **segueix igual que l'any passat**. Això és el que opinen més de la meitat dels entrevistats (el 52,15%).

Pel que fa a la resta, les respostes són molt similars, encara que

- ? són una mica més els que creuen que ha millorat (21,25%)
- ? que els que opinen que ha empitjorat (20,38%)

Hi ha un 6,22% de respostes que no es posicionen en cap de les respostes previstes.

Gràfic 33
Evolució de la seguretat el darrer any

Percepció de pèrdua de seguretat

1999-2004: sis anys de sèrie

La percepció d'estabilitat en el grau de seguretat ha estat l'opinió majoritària durant els sis anys de la sèrie, amb percentatges força similars per damunt del 50%.

Pel que fa a la resta de respostes possibles (ha millorat o ha empitjorat), la tendència és a percebre una pèrdua de seguretat als municipis.

- ? La percepció de millora de la seguretat va anar baixant des d'un 34,1% el primer any fins al 17,3% del 2002. En la passada edició va pujar (22,5%), però enguany ha tornat a disminuir (21,3%).
- ? La sensació d'empitjorament va anar creixent durant els primers quatre anys (de 7,7% a 20,4%), baixant en l'edició passada per primera vegada (14,2%: per sota dels percentatges del dos anys anteriors). Tanmateix, enguany ha tornat a augmentar: 20,4%.

Taula 69
Evolució de la seguretat al municipi el darrer any

	ha millorat	segueix igual	ha empitjorat	ns/nc
1999	34,1	55,4	7,7	2,9
2000	32,8	54,4	10,1	2,6
2001	26,7	55,4	14,8	3,2
2002	17,3	58,5	20,4	3,8
2003	22,5	59,1	14,2	4,1
2004	21,3	52,2	20,4	6,2

El futur: la seguretat d'aquí a dos anys

El grau de seguretat millorarà en els propers dos anys

L'enquesta també demana als entrevistats per l'evolució futura de la seguretat al municipi on viuen.

La pregunta és la següent : *“Com creu que evolucionarà la seguretat al seu municipi en els propers dos anys?”*

1. *millorarà*
2. *seguirà igual*
3. *empitjorarà*
4. *ns/nc*”

L'opinió més freqüent és que el grau de seguretat del municipi millorarà (37,11%). El futur de la seguretat sembla, doncs, optimista per als catalans.

Pel que fa a la resta de les respostes, són més els que opinen que seguirà igual (25,66%) que els que creuen que empitjorarà (17,93%).

Cal destacar, no obstant això, l'elevat percentatge d'entrevistats que no s'inclinen per cap de les tres respostes possibles: el 19,30% no saben què passarà.

Taula 70
La seguretat futura al municipi

	al municipi
Millorarà	37,11
Seguirà igual	25,66
Empitjorarà	17,93
Ns/nc	19,30
Total	100,00

Una conclusió sobre el passat i el futur: hi haurà canvis

Comparació: una percepció de canvi lleugerament optimista

La comparació dels resultats referents a les dues preguntes sobre l'evolució de la seguretat (passat i futur: el darrer any i d'aquí a dos anys) dibuixa una **percepció de canvis lleugerament optimista**:

percepció de canvi: la resposta "*segueix o seguirà igual*" passa de més de la meitat de respostes (52,15%) en parlar de l'any passat a la meitat (25,66%) en imaginar el futur.

lleugerament optimista: mentre només un 21,25% creuen que la situació ha millorat el darrer any, són el 37,11% els que creuen que millorarà els propers dos anys.

Percepcions sobre la seguretat als municipis petits i mitjans

Present: el grau de seguretat

Grau de seguretat als municipis petits: 6,51

Els llocs dels municipis petits (i mitjans) acostumen a ser prou apropiats per a la població. Així, els espais solen ser més propers i coneguts i hi poden prevaler les xarxes socials comunitàries més que les associatives.

Així, és lògic que l'avaluació del grau de seguretat dels entrevistats que viuen en aquests municipis sigui més alta que la del conjunt de catalans:

El grau de seguretat dels municipis petits i mitjans és de 6,51 punts.

Passat: evolució de la seguretat el darrer any

La seguretat segueix igual

La percepció majoritària continua sent que la seguretat segueix igual, amb un percentatge més elevat (58,74%) que a la resposta de tots els catalans.

millora més que no pas empitjora

Pel que fa a la resta de respostes, són més els que creuen que ha millorat (21,84%) que els que opinen que ha empitjorat (15,40%).

Taula 71
Evolució de la seguretat als municipis petits i mitjans el darrer any

	%
Ha millorat	21,84
Segueix igual	58,74
Ha empitjorat	15,40
Ns/nc	4,02
Total	100,00

Futur: la seguretat d'aquí a dos anys

La seguretat seguirà igual o millorarà

Una tercera part dels entrevistats que viuen en municipis petits i mitjans opina que la seguretat millorarà. Són també prop d'un 30% els que creuen que seguirà igual. De la resta, hi ha més entrevistats que declaren no saber què passarà (19,55%) que no pas que opinen que empitjorarà (15,28%).

Taula 72
Evolució futura de la seguretat als municipis petits i mitjans

	%
Millorarà	33,74
Seguirà igual	31,43
Empitjorarà	15,28
Ns/nc	19,55
Total	100,00

Una conclusió sobre el passat i el futur: optimisme

La comparació resulta també en una percepció de canvi lleugerament optimista

La comparació dels resultats referents a les dues preguntes (passat i futur) dibuixa en els municipis petits i mitjans la mateixa percepció de canvis lleugerament optimista del conjunt de Catalunya:

percepció de canvi: la resposta “segueix o seguirà igual” passa del 58,74% en parlar de l'any passat al 31,43% en imaginar el futur.

lleugerament optimista: mentre el 21,84% creuen que la situació ha millorat el darrer any, el 33,74% creuen que millorarà els propers dos anys.

Percepcions sobre la seguretat a les ciutats grans

Present: grau de seguretat al barri i a la ciutat

S'estudia la seguretat als barris i al conjunt de la ciutat

Els entrevistats de les ciutats grans poden tenir una doble percepció: la del seu espai proper i conegut (i, per tant, apropiat: el seu barri) i la de l'espai menys proper i conegut (previsiblement, la resta de la ciutat).

Per tant, se'ls ha diferenciat l'estudi sobre el grau i l'evolució de la seguretat en els dos espais: el barri on viuen i el conjunt de la ciutat.

grau de seguretat:

El resultat confirma a bastament la tesi: el grau de seguretat al barri és més elevat que el del conjunt de la ciutat. Heus aquí ambdues avaluacions:

al barri, 6,06

? **al barri és de 6,06 punts**

a la ciutat, 5,57

? **a la ciutat baixa fins a 5,57 punts**

Tal com s'ha dit a la introducció, el barri és l'espai de la seguretat per dues raons: l'estructura física del barri i l'estructura de la convivència. Per contra, la ciutat és més insegura per les mateixes raons a l'inrevés: la mateixa estructura urbana, l'estructura de la convivència.

Taula 73

Grau de seguretat al barri i a l conjunt de la ciutat

	avaluació
Al barri	6,06
A la ciutat	5,57

Evolució de la seguretat al barri i a la ciutat

La seguretat es manté als barris i baixa al conjunt de la ciutat

El resultat indica una diferència significativa entre la percepció relativa a l'espai proper i controlable (el barri) i l'espai llunyà i incontrolable (la ciutat): el barri sembla haver evolucionat millor que la ciutat:

- ? La resposta majoritària és que el grau de seguretat **segueix igual** que l'any passat. Ara bé, el percentatge arriba al 58,01% en referir-se al barri i baixa fins al 45,80% en parlar de la ciutat.
- ? Aquesta diferència de percentatge es dona a l'inrevés en la percepció **d'empitjorament**: mentre només el 17,20% creuen que el barri ha empitjorat, els que ho creuen de la ciutat arriben al 25,18%.
- ? També hi ha diferències, tot i que menors, en la percepció **de millora**: l'opinió que la situació ha millorat al barri és una mica més elevada que a la ciutat (21,51% i 20,68% respectivament).

Taula 74
Evolució de la seguretat al barri i a la ciutat el darrer any

	al barri	a la ciutat
Ha millorat	21,51	20,68
Segueix igual	58,01	45,80
Ha empitjorat	17,20	25,18
Ns/nc	3,29	8,34
Total	100,00	100,00

**barri: millora
ciutat:
empitjora**

Un comentari final: en referir-se **al barri** on es viu, hi ha **més percepció de millora que d'empitjorament** (21,51% per 17,20%). En parlar de **la ciutat**, en canvi, hi ha **més percepció d'empitjorament que de millora** (25,18% per 20,68%).

Seguretat al barri i a la ciutat d'aquí a dos anys

La seguretat millorarà segons l'opinió de la majoria d'entrevistats

La percepció sobre el futur és més optimista.

La majoria d'entrevistats creuen que la seguretat millorarà, tant al barri com a la ciutat (39,05% i 39,94% respectivament).

Pel que fa a la resta, es distribueixen força homogèniament entre els que opinen que seguirà igual, els que creuen que empitjorarà i els que declaren no saber què passarà (percentatges prop del 20% tant al barri com a la ciutat). Amb una petita però significativa diferència: major percepció d'estabilitat al barri que a la ciutat i major percepció d'empitjorament a la ciutat que al barri.

Taula 75

Evolució de la seguretat al barri i a la ciutat d'aquí dos anys

	al barri	a la ciutat
Millorarà	39,05	39,94
Seguirà igual	23,78	20,81
Empitjorarà	18,15	20,16
Ns/nc	19,02	19,09
Total	100,00	100,00

Una conclusió sobre passat i futur: optimisme

La comparació resulta en una percepció de canvi i millora

També a les ciutats grans, i tant al barri com a la ciutat, la comparació dels resultats referents a les dues preguntes sobre l'evolució de la seguretat (passat i futur: el darrer any i d'aquí a dos anys) dibuixa una percepció de canvis cap a la millora:

percepció de canvi: la percepció d'estabilitat (la resposta "segueix o seguirà igual") es redueix considerablement tant en parlar del barri com de la ciutat.

la millora: la percepció de millora en el futur arriba a doblar la del passat tant en parlar del barri com de la ciutat.

VI. Les valoracions

La definició dels problemes

Dues preguntes avaluen els problemes: una d'oberta i una de tancada

Una altra dimensió de la seguretat és la seva característica problemàtica.

L'enquesta l'aborda també amb la definició social dels problemes que hi ha avui a Catalunya. Això es tracta a partir de dues preguntes:

1. La primera aproximació es fa demanant una resposta espontània sobre quins són els tres problemes principals de la nostra societat.

2. En segon lloc es planteja una llista de set qüestions que formen part de les preocupacions quotidianes i es demana una avaluació del seu grau de problemàtica. Es tracta de diversos aspectes de la seguretat en algunes de les seves dimensions: l'econòmica, en la convivència, en la seguretat ciutadana, etc. La pretensió consisteix a veure com se situa la seguretat ciutadana en el conjunt de problemàtiques plantejades.

Els temes plantejats són els següents:

- ? l'atur
- ? el racisme, la xenofòbia
- ? la immigració
- ? l'accés a l'habitatge
- ? la inseguretat ciutadana
- ? l'incivisme
- ? la violència domèstica contra les dones

Els principals problemes a Catalunya

Els principals problemes tenen relació amb:

En primer lloc, una pregunta oberta demana als entrevistats que citin els principals problemes a Catalunya: *“Ara voldríem que ens digués quins són els problemes principals que avui té la societat catalana”*.

La resposta és espontània i hi destaquen quatre grans temes:

- ? **la seguretat**
- ? **la situació econòmica**
- ? **la immigració**
- ? **i l’habitatge**

la seguretat

El major nombre de respostes s’han referit a la seguretat ciutadana:

- ? El 20,86% han esmentat alguna qüestió referida a la inseguretat ciutadana.
- ? L’1,08% d’entrevistats s’han referit al terrorisme.

l’economia i el benestar

El segon gran bloc de qüestions problemàtiques estan relacionades amb l’economia i el benestar:

- ? El 18,09% dels entrevistats ha esmentat l’atur i les condicions laborals.
- ? Un 3,85% de les cites es refereixen a altres aspectes econòmics.
- ? Un 1,42% esmenta les pensions.

la immigració

La immigració també rep un percentatge important de cites: 12,43%.

l’habitatge

L’habitatge apareix com una altra de les qüestions més problemàtiques: l’han citat el 8,87% dels entrevistats.

La resta de qüestions reben un nombre de cites molt menor.

Evolució 2003-2004

Evolució 2003-2004

La llista de problemes citats pels entrevistats d'enguany és molt similar al de l'edició anterior de l'enquesta. Els problemes més citats són els mateixos:

Els principals problemes són els mateixos que l'any passat:

- ? la inseguretat ciutadana
- ? l'atur i els problemes laborals
- ? la immigració
- ? i l'habitatge

seguretat atur immigració habitatge

Entre ells, l'habitatge és l'únic que augmenta el percentatge de cites respecte de l'any passat, mentre que la inseguretat ciutadana, l'atur i els problemes laborals i la immigració han estat menys citats com a problemes que en l'edició anterior.

Taula 76
Els principals problemes a Catalunya

	2003	2004
Inseguretat ciutadana	22,69	20,86
Atur/condicions laborals	18,69	18,09
Immigració	13,13	12,43
Habitatge	7,26	8,87
Qüestions econòmiques	3,44	3,85
Ensenyament/educació	1,51	3,40
Drogues/alcohol	2,86	3,14
Sanitat/salut	-	3,13
Convivència entre nacionalitats	-	3,03
Seguretat viària/circulació/peatges	3,32	2,89
Política	1,83	2,69
Afers socials	3,91	2,31
Funcionament i cobertura dels serveis públics	-	2,20
Medi ambient	0,88	1,66
Convivència lingüística/llengua	1,15	1,43
Pensions	-	1,42
Infraestructures	1,12	1,26
Terrorisme	1,37	1,08
Violència domèstica	-	1,08
Manca de valors	2,21	0,86
Joventut	0,63	0,80
Justícia	0,53	0,39
Racisme	0,96	0,35
Guerra	0,67	0,05
Violència	1,44	-
Relacions Catalunya/Espanya	1,62	-
Brutícia/soroll	1,19	-
Altres	5,48	2,57
Cap	2,10	0,16
Total	100,00	100,00

Valoració de qüestions problemàtiques

Grau de problemàtica:

La definició social dels problemes que hi ha a Catalunya és una operació bàsica per a la gestió de la política de seguretat. A aquest efecte, el qüestionari proposa una llista de set assumptes i en demana el grau de problemàtica.

accés a l'habitatge: 8,98

La pregunta és la següent: *“Pot valorar les qüestions següents en l'escala de 0 (no és un problema per a Catalunya) a 10 (és un greu problema per a Catalunya)?*

violència domèstica: 8,26

1. l'atur
2. el racisme, la xenofòbia
3. la immigració
4. l'accés a l'habitatge
5. la inseguretat ciutadana
6. l'incivisme
7. la violència domèstica contra les dones”

atur: 7,68

immigració: 7,10

L'assumpte que aquest any constitueix el problema principal ha estat **l'accés a l'habitatge**, que arriba gairebé als nou punts de mitjana (**8,98**). Òbviament aquest és un tema de problemàtica social creixent (i fins i tot amb una gran presència mediàtica).

inseguretat ciutadana: 7,04

A continuació hi ha un altre problema de problemàtica social i presència mediàtica creixent i al qual l'**ESPC** dedica tot un informe:
La violència domèstica: 8,26.

incivisme: 7,00

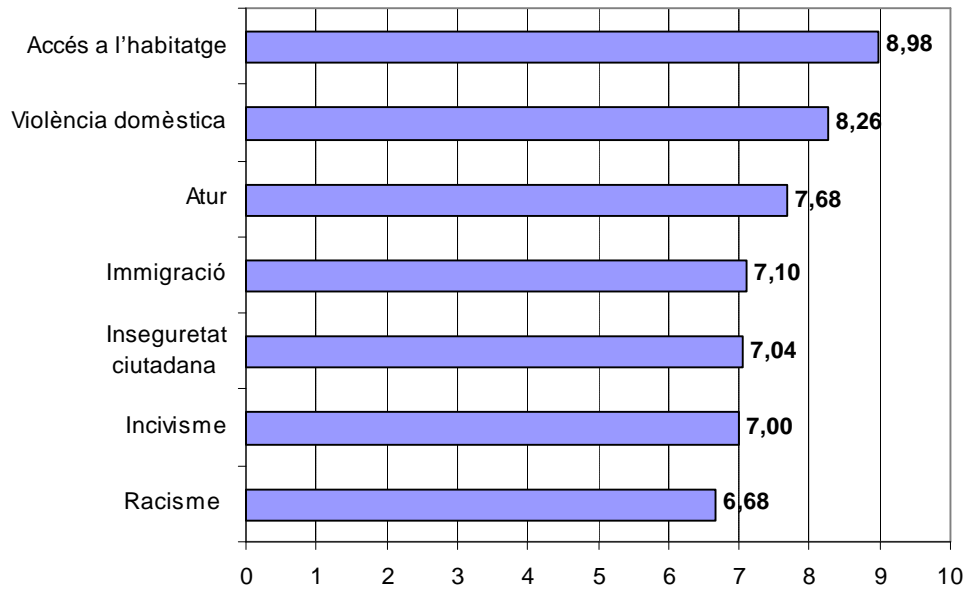
racisme: 6,68

Amb avaluacions per sobre del set se **situen l'atur, la immigració i la inseguretat ciutadana.**

L'incivisme, al qual enguany l'**ESPC** també ha dedicat un informe, queda en set punts.

Preocupen una mica menys el **racisme i la xenofòbia**, tot i que l'avaluació és també elevada: 6,68.

Gràfic 34
Els problemes a Catalunya

Les polítiques de seguretat

Institucions i seguretat:

En la percepció de la seguretat juga un paper important la tasca de les diferents administracions. L'enquesta estudia l'opinió dels ciutadans respecte de les tres administracions públiques relacionades amb la seguretat, demanant als entrevistats que avaluïn les seves polítiques de seguretat:

Govern central:

4,52

Generalitat:

5,73

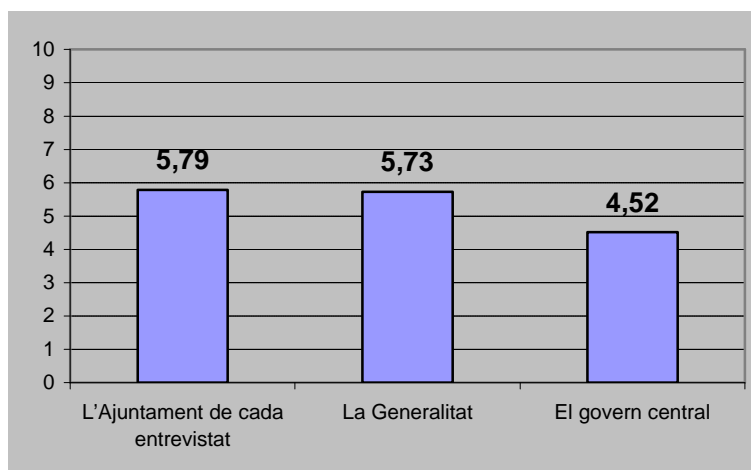
Ajuntaments:

5,79

Només suspèn el Govern central

- ? El Govern central: 4,52.
- ? El Govern de la Generalitat de Catalunya: 5,73.
- ? L'ajuntament del municipi de cada entrevistat: 5,79.

Gràfic 35
Opinió sobre la política de seguretat ciutadana

Tendència general a la baixa

Tanmateix, Generalitat i ajuntaments semblen recuperar-se, mentre el Govern central va empitjorant

1999-2004: sis anys de sèrie

Tendència general a la baixa de les avaluacions a la política de seguretat.

Les notes a la política de l'Administració de la Generalitat i dels ajuntaments:

- ? Havien quedat per sobre dels sis punts de mitjana en els tres primers anys de sèrie.
- ? El 2002 ambdues avaluacions van disminuir significativament.
- ? I des de l'any passat han tornat a augmentar, sobretot les avaluacions dels ajuntaments, tot i que no han arribat als sis punts.

Pel que fa al Govern central, la seva avaluació ha anat seguint una tendència a la baixa i enguany ha obtingut una avaluació pràcticament idèntica a la de l'edició anterior, en què va arribar a la pitjor puntuació de la sèrie.

Taula 77
Opinió sobre la política de seguretat ciutadana

	la Generalitat	l'Ajuntament de cada entrevistat	el Govern central
1999	6,18	6,11	5,50
2000	6,55	6,38	5,65
2001	6,28	6,10	5,18
2002	5,32	5,29	4,65
2003	5,76	5,64	4,50
2004	5,73	5,79	4,52

El desplegament

Valoració del desplegament

Valoració del desplegament: 7,45

Els entrevistats valoren el desplegament, també en una escala de 0 a 10.

? L'avaluació ha estat: **7,45**

Sis anys de sèrie

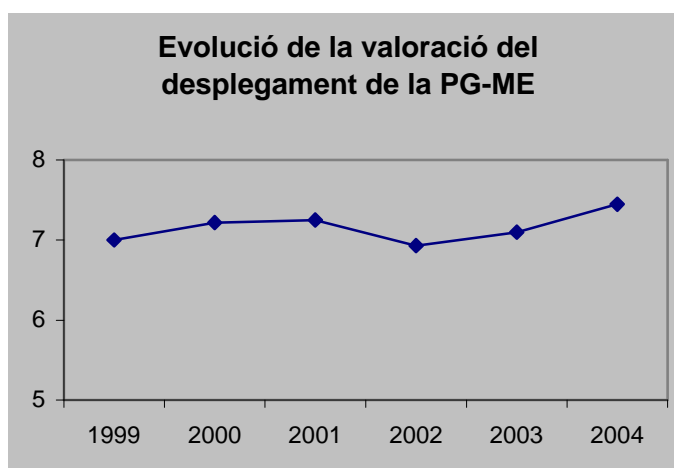
Evolució: enguany es dona la millor valoració de la sèrie

La valoració del desplegament va seguir una evolució creixent durant els tres primers anys, passant d'un 7,00 a un 7,25.

El 2002 va disminuir prop d'un 5%.

L'any passat tornava a situar-se per sobre dels set punts i enguany s'ha donat la millor nota de la sèrie.

Gràfic 36

Anàlisi territorial

Els tres territoris: valoracions similars

Una mica millor al territori GC

Els tres territoris

La valoració del desplegament de la **PG-ME** presenta una distribució més **homogènia** en el territori que la del seu coneixement.

Així, doncs, tot i que les notes són força similars:

- ? **els entrevistats del territori GC han donat la millor valoració al desplegament: 7,47**
- ? **molt poc per sota la del territori PG-ME: 7,46**
- ? **i una mica menor la del territori CNP: 7,43**

Set regions policials: valoracions també força similars

Les set regions

Homogeneïtat territorial: les diferències entre regions són escasses.

La millor valoració l'han donat els entrevistats d'una regió on ja s'ha produït el desplegament: Ponent (7,55).

A continuació:

- ? Regió Metropolitana: 7,48
- ? Terres de l'Ebre: 7,46
- ? Camp de Tarragona: 7,43
- ? Girona: 7,37
- ? i Regió Central: 7,34

Les avaluacions més baixes han estat les dels veïns del Pirineu Occidental: 6,55 punts.

Els Mossos d'Esquadra a les carreteres

Informació

Grau d'informació: 7,27

Des de l'edició de 2001, l'**ESPC** inclou dues preguntes relatives al desplegament de la **PG-ME** a les carreteres de Catalunya: en primer lloc se'n demana el grau d'informació i, a continuació, una valoració.

? **El grau de coneixement és elevat: 7,27**

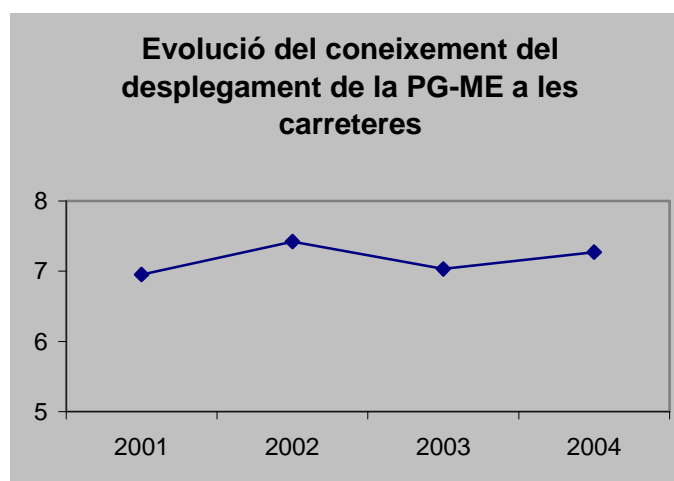
El desplegament a les carreteres afecta tot el territori català i és, per tant, més conegut que el desplegament en matèria de seguretat.

Evolució: incrementa la informació

Quatre anys de sèrie

El grau d'informació s'ha incrementat una mica respecte de l'any passat (de 7,03 a 7,27, sense arribar, però, al grau de 2002 (7,42).

Gràfic 37

Anàlisi territorial

Els tres territoris

Informació al territori GC: 7,55

Els tres territoris policials

Hi ha més informació al territori GC: 7,55.

Pel que fa als altres dos territoris, hi ha més informació al territori PG-ME que al territori CNP:

- ? El grau d'informació al territori PG-ME (on circulen des de fa més temps), ha estat de 7,39.
- ? Els entrevistats del territori CNP són els que en tenen menys informació: 7,04.

A les regions policials on la PG-ME està desplegada hi ha més informació

Les set regions policials

Hi ha més informació en les regions on la **PG-ME** ja està desplegada.

Els entrevistats de Girona són els més informats (7,86). El grau d'informació és similar a la resta de regions amb presència de la **PG-ME**: al Pirineu Occidental, 7,85; a Ponent, 7,78, i a la Regió Central, 7,65.

On tenen menys informació d'aquest procés és a la Regió Metropolitana Barcelona (7,09). A les dues regions tarragonines l'avaluació ha estat una mica més alta: més al Camp de Tarragona (7,58) que a les Terres de l'Ebre (7,11).

Valoració del desplegament

Valoració:
7,29

Els entrevistats valoren el desplegament de la **PG-ME** a les carreteres.

? **Valoració del desplegament: 7,29**

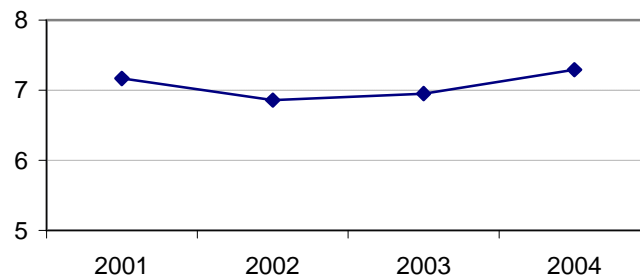
Evolució:
puja la
valoració

Quatre anys de sèrie

- ? L'any 2001 la valoració superà els set punts (7,17).
- ? El 2002 va baixar (6,86).
- ? En l'edició de l'any passat s'incrementà lleugerament (6,95).
- ? L'enguany ha augmentat fins assolir la millor nota dels quatre anys: 7,29.

Gràfic 38

Evolució de la valoració del desplegament de la PG-ME a les carreteres

Anàlisi territorial

Homogeneïtat, amb millors valoracions als territoris GC i CNP

Els tres territoris

Les valoracions sobre el desplegament a les carreteres presenten una distribució força homogènia. Tanmateix, les millors notes es donen als territoris on la **PG-ME** encara no ha estat desplegada:

- ? Territori **GC**: 7,34
- ? Territori **CNP**: 7,31
- ? En el territori **PG-ME** la valoració ha estat lleugerament més baixa: 7,25

Homogeneïtat a les regions

Les set regions policials

Força homogeneïtat territorial:

Millor nota a les Terres de l'Ebre

- ? Les millors valoracions les donen els entrevistats de Tarragona: Terres de l'Ebre (7,64) i Camp de Tarragona (7,35)
- ? A continuació, els veïns de la Regió Central (7,34), Ponent (7,30), Regió Metropolitana (7,29) i Girona (7,21).
- ? La pitjor avaluació ha estat al Pirineu Occidental: 6,62.